

Přílohy

Příloha I: Deník výzkumníka.....	2
Příloha II: Přepisy rozhovorů.....	13
Rozhovor A: Aneta	13
Rozhovor B: Barbora a Bedřich	40
Rozhovor C: Cyril	74
Rozhovor D: Dana.....	95
Rozhovor E: Eduard.....	117

Příloha I: Deník výzkumníka

Deník výzkumníka je součástí diplomové práce Příklady dobré praxe kariérového poradenství na základních školách a popisuje průběh zpracování pěti hloubkových rozhovorů procesem otevřeného kódování a následného psaní textu empirické části práce.

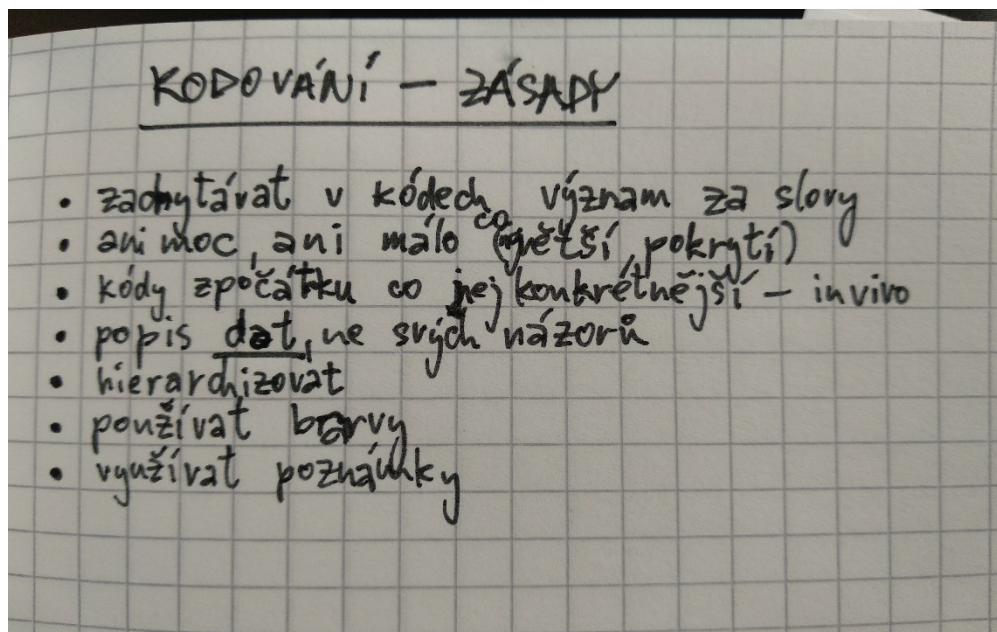
19. 7. 2019 – začátek kódování

Začal jsem kódování prvního rozhovoru. Zatím nevím, jak přesně na to, takže pracuji se Švaříčkem v ruce, načel jsem slédl jsem tutoriály od MaxQDA a snažím se kódovat tak, jak mi to dává smysl. Za cca čtyři hodiny reálné práce (tedy odečítám všechny pauzy, studium materiálů a knihy) se mi podařilo okódotovat asi třetinu prvního rozhovoru.

23. 7. 2019 – kódování prvního rozhovoru

Odeslal jsem aktuální stav práce vedoucí DP. Následně jsem pokračoval v kódování. Dokončil jsem zhruba další třetinu prvního rozhovoru.

26. 7. 2019 – dokončení prvního rozhovoru

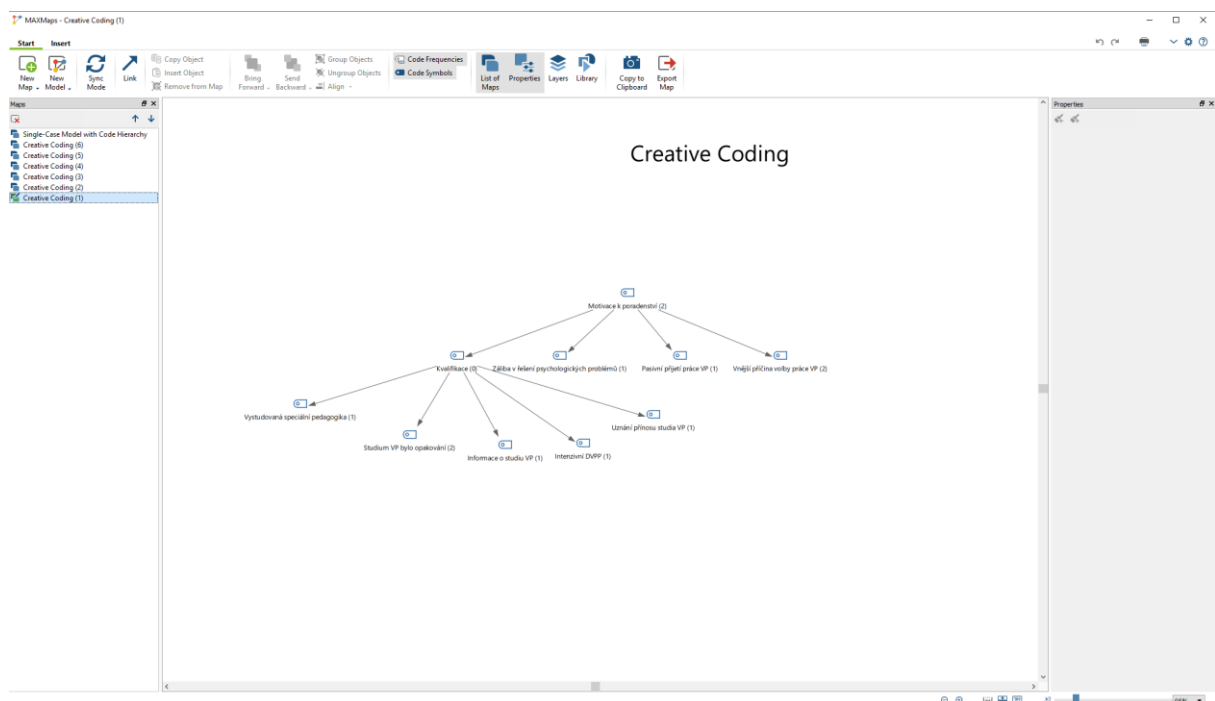
Dostal jsem zpětnou vazbu ke kódování obsahující několik doporučení, jako používání barev, in-vivo kódů nebo také zachytávání skutečností “pod povrchem”, těch nevyřčených. Prošel jsem všechna doporučení ve Švaříčkovi i ty ze zpětné vazby od vedoucí DP a sepsal je do bloku:

S těmito zásadami před sebou jsem dokončil kódování prvního rozhovoru. Byť jsem se snažil třídit kódy do různých kategorií již v průběhu, více než polovina kódů zůstala nezařazená. Po

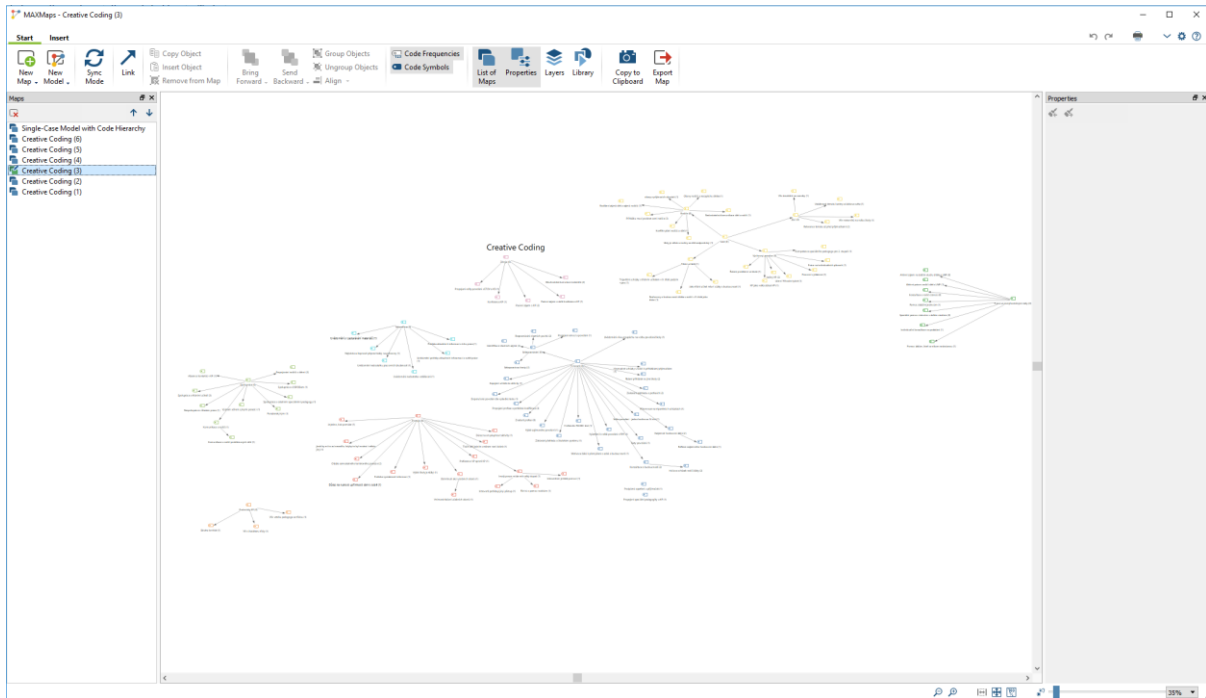
skončení kódování jsem tedy pokračoval organizací kódů, mým cílem bylo, aby dříve, než půjdu kódovat další rozhovor, všechny kódy byly smysluplně zařazené v jedné z několika málo hlavních kategorií. Tento den jsem ale již moc práce nestihl.

1. 8. 2019 – třídění kódů pomocí Creative Coding

Celý den jsem se věnoval třídění kódů. Objevil jsem funkci MaxQDA zvanou *Creative Coding*, která umožňuje organizovat zvolené kódy ve 2D rozložení po vzoru myšlenkových map. To mi osobně vyhovovalo mnohem více, než složité přetahování v nekonečném seznamu v okně *Code System*. Creative Coding má jedno zásadní omezení, neumožňuje do organizace začlenit kódy s více než dvěma zanořenými úrovněmi. Proto jsem musel trochu improvizovat a některé hlubší struktury na chvíli odstranit z oněch hlavních kategorií.

Nakonec se mi ale jevilo trochu jednodušší postupovat stylem, že jsem hlavní kategorie (které již měly spoustu podkategorií) ani nezahrnoval, označil jsem všechny zbývající nezařazené kódy a ty jsem poté kategorizoval. Ony hlavní kategorie jsem si pomocně vytvořil znovu. Zároveň jsem kódy také obarvoval. Výsledek tohoto hlavního mapování je tady:

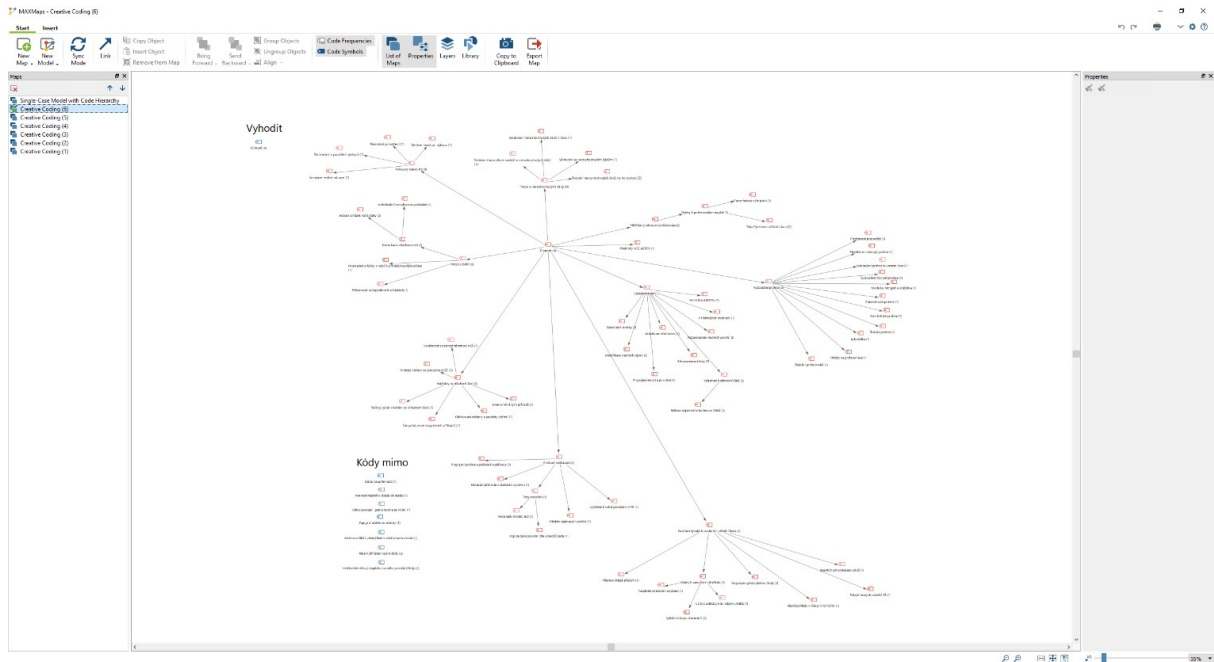

Během tohoto procesu jsem také vytvořil několik nových hlavních kategorií (např. Postoje). Na obrázku jsou červeně, dál je vidět největší modrá kategorie Činnosti a žlutě Lidé.

Po dokončení procesu se automaticky kódy zařadí mezi ostatní kódy. Tím mi ale vznikly dvojice oněch hlavních kategorií, které měly různý obsah. Následně jsem proto postupoval tak, že jsem vždy přetáhl ony dvě kategorie do Creative Coding. Díky tomu jsem měl přehled o všech kódech dané kategorie. Postupně jsem tedy zařazoval jednotlivé kódy pod jedinou kategorii, pokud to bylo možné, tak jsem rovnou podobné kódy slučoval a zároveň jsem opravoval jména a sjednocoval styl a terminologii. Tento den jsem ale všechny kódy sloučit nestihl.

2. 8. 2019 – dokončení organizace kódů, začátek kódování 3. rozhovoru

Dotřídil a sloučil jsem posledních pár dvojic hlavních kategorií a zařídil zbývající nezařazené kódy. Výsledkem slučování dvou duplicitních kategorií Činnosti (nejčetnější kategorie) je zachycen tady:

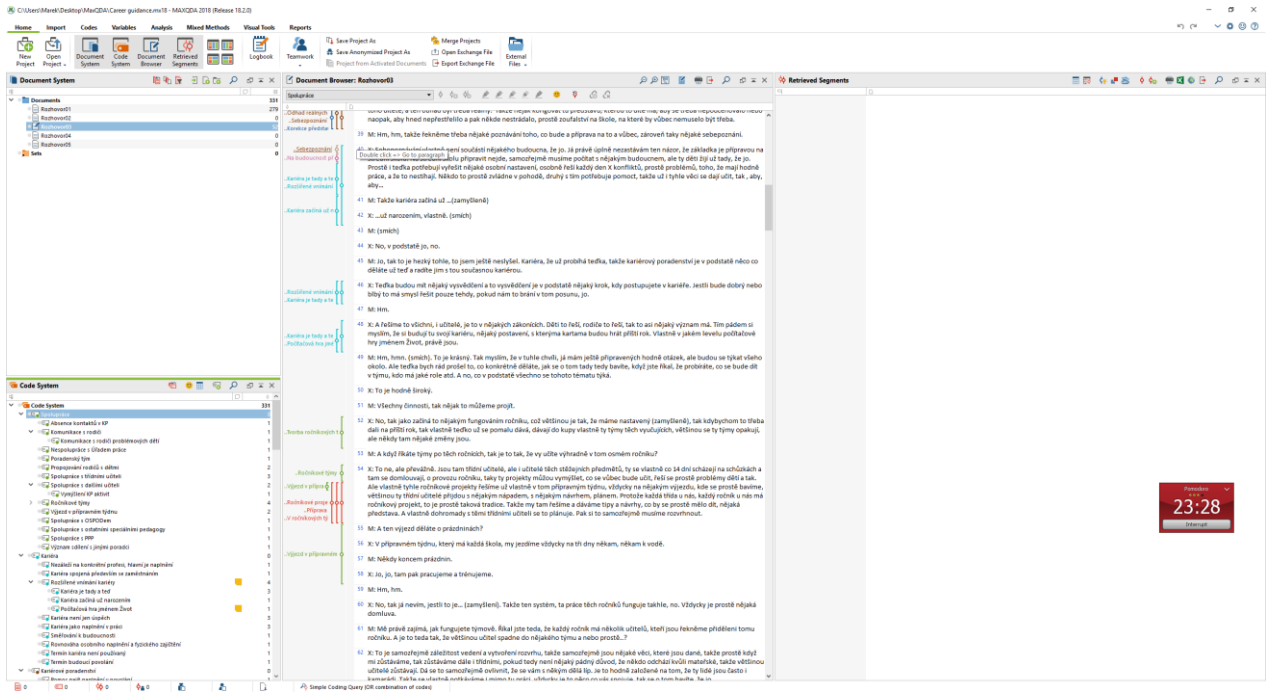

Po dokončení slučování hlavních kategorií jsem ještě znovu prošel kategorie a doučesal kódy a dozařadil posledních několik málo kódů. Výsledné kategorie vypadaly následovně:

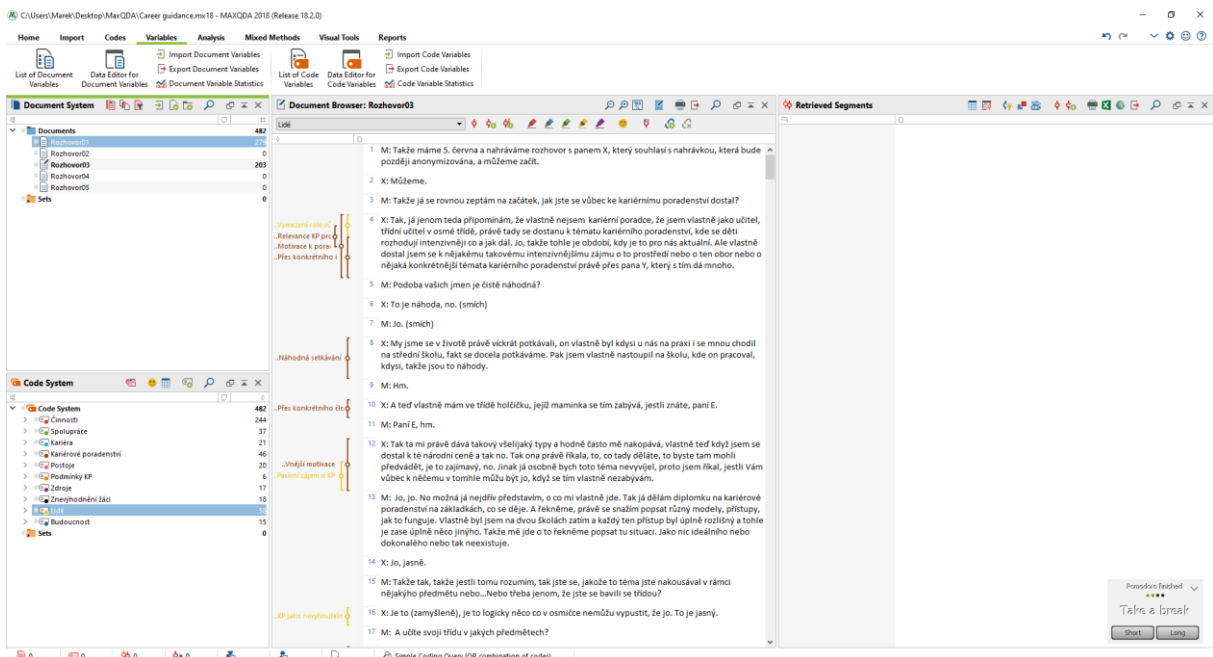
Code System	331
Spolupráce	23
Kariéra	21
Kariérové poradenství	38
Postoje	18
Činnosti	132
Podmínky KP	3
Zdroje	17
Znevýhodnění žáci	17
Lidé	53
Budoucnost	9
Sets	0

Následně jsem začal kódovat třetí rozhovor. Druhý rozhovor byl totiž oproti ostatním se dvěma kariérovými poradci ze střední školy, chtěl jsem tedy následující rozhovor provést opět s někým ze základní školy, aby se kódy nemusely tolik lišit. Byl jsem totiž vedoucí varován, že kódování následujícího rozhovoru bude velmi náročné, protože lidé používají často velmi jiný jazyk.

Tato obava se mi zcela nepotvrdila, ale všiml jsem si, že samotné kódování je časově náročnější, protože už se snažím rovnou hledat nejvhodnější kódy v současné struktuře a ty případně rovnou upravovat. U prvního rozhovoru jsem tak trochu bezmyšlenkovitě sypal jeden kód za druhým, nicméně potom jsem kategorizaci zase strávil více času po dokončení kódování. Který přístup bude výhodnější, to se teprve ukáže. Podařilo se mi okódovat zhruba pětinu třetího rozhovoru. Tady je výsledná podoba:

13. 8. 2019 – kódování 3. rozhovoru

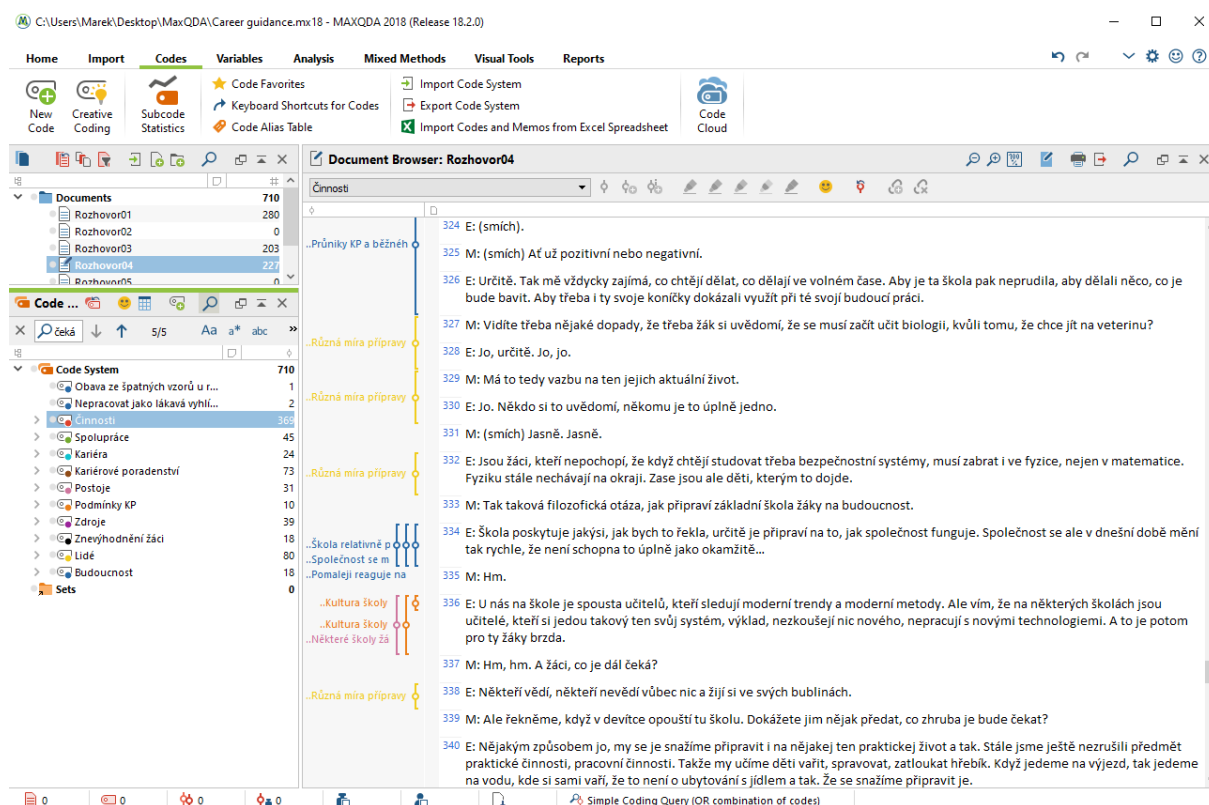

Okódoval jsem celý 3. rozhovor. Ve většině případů jsem používal buď již existující kódy, nebo jsem vytvářel nové, které jsem ale rovnou zařazoval do existujících kategorií. Rozhovor byl zaměřený především na kategorii Činnosti, takže kódy přibývaly především tam. Kódování bylo nakonec ve výsledku skoro o třetinu méně oproti prvnímu rozhovoru, to bylo nejspíš kvůli kratší délce a také úseky nesouvisejícími s tématem, které jsem buď zcela vynechal, nebo

kódoval pouze větší úseky. Po dokončení mi zůstalo několik kódů nezařazených, nakonec jsem proto tyto kódy dotřídil do kategorií.

13. 8. 2019 – kódování 4. rozhovoru

Okódoval jsem téměř celý 4. rozhovor. Všiml jsem si trochu nižší kvality otázek (uzavřené otázky) a následného doptávání na podrobnosti. Častěji se proto stávalo, že jsem musel jedním kódem označit delší část konverzace, která teprve dohromady nesla danou informaci. Kódování ale šlo poměrně svižně a většinu nových kódů jsem poměrně snadno zařadil do stávající struktury, přičemž ve velké části případů jsem využil již existující kód. Občas je trochu obtížnější se ve stávající struktuře pohybovat, protože je poměrně rozsáhlá. Navíc některé kódy jsou zařaditelné i do více kategorií anebo jsou těžko popsitelné a je těžší je vyhledávat např. pomocí klíčových slov.

11. 10. 2019 – kódování 5. rozhovoru

Návrat ke kódování po zhruba dvou měsících nebyl příliš plodný. Byl jsem varován před náročností návratu ke kódování po delší době. Nicméně ve svých kategoriích jsem se orientoval poměrně dobře. V 5. rozhovoru se spíš pracovalo náročněji, protože respondent odpovídal dlouze a každá víceřádková odpověď byla okódována několika kódy, což je jak časově náročnější, tak ne zcela přehledné, protože v MaxQDA kódy trochu utíkají a není patrné, k čemu patří.

18. 10. 2019 – kódování 5. rozhovoru

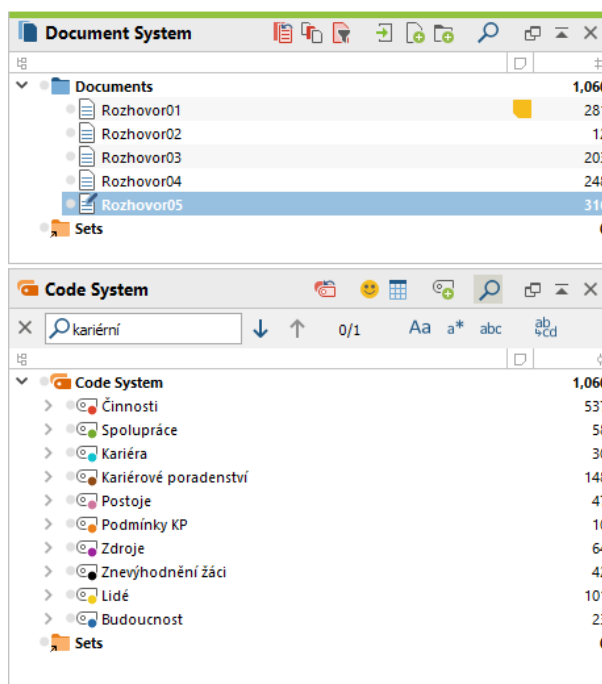
Pokračování v kódování 5. rozhovoru. Žádné zásadní objevy se nekonaly, pouze rutinní práce. Několik kódů z předchozího kódování zůstalo nezařazeno do kategorií, ty budou zařazeny až po dokončení.

19. 10. 2019 – kódování 5. rozhovoru

Další kódování 5. rozhovoru, rozhovor byl téměř dokončen. U tohoto rozhovoru se několikrát stalo, že utekl mimo téma, tyto krátké pasáže jsem proto nechal neokódované, protože nepřinášely pro výzkumnou otázku nic zajímavého. Stejně tak méně zajímavé delší pasáže označuji jedním kódem (o čem zhruba se diskutovalo), ale nerozvádím kódy dopodrobna.

25. 10. 2019 – dokončení 5. rozhovoru a kódování 2. rozhovoru

5. rozhovor se mi podařilo dokončit. Následně jsem se pustil do 2. rozhovoru, který jsem původně přeskočil. Samotný rozhovor se vymyká, protože byl se dvěma osobami najednou, navíc byl na střední škole (zbytek byl vždy na základní škole) a také byl nejdelší. V tomto bodě už je proces kódování opravdu úmorný a je velmi těžké se tím prokousat a namotivovat se do práce. Nejsem si v tuhle chvíli ani jistý, jestli bude vůbec realistická následná fáze, když už mám přes 1000 kódů a velká část z nich je unikátní.

1. a 2. 11. 2019 – kódování 2. rozhovoru

Další pokračování v kódování druhého rozhovoru. Ten je nejdelší a je občas složitější kód správně zařadit, protože jde o rozhovor se dvěma kariérovými poradci ze střední odborné školy. Například část týkající se náborů na základních školách jsem se rozhodl okódovat jiným kódem, než náborů z pohledu základních škol. Tento rozdíl jsem zanesl do poznámky. Další odlišnost spočívala v neustálém doplňování se dvou respondentů, kteří si navzájem potvrzovali myšlenky a dokončovali věty. Kódy se tak v množství případů rozpínají přes několik řádků.

15. 11. 2019 – dokončení 2. rozhovoru

Další den, ve kterém probíhalo kódování 2. rozhovoru. Došlo k dokončení tohoto rozhovoru.

29. 11. 2019 – třídění kódů a hledání inspirace

V tento den jsem již měl všechny rozhovory okódované, dal jsem se do revize kódů a kategorií. Prošel jsem kategorie *Spolupráce*, *Kariéra* a *Budoucnost* a subkódy jsem roztřídil do několika málo podkategorií. Některé kódy jsem také dodatečně sloučil či přejmenoval, protože mluvily efektivně o tom samém.

Následně jsem strávil zbytek dne hledáním inspirativních diplomových prací, abych porozuměl struktuře práce a získal představu, jaké různé přístupy, struktura a rozsah práce jsou přípustné. Nejvíce mě ten den zaujala práce Mentoring začínajících učitelů ve Finsku od Anežky Králové, která je podobná mé práci především kvalitativním přístupem (zvoleným designem výzkumu tam je deskriptivní případová studie). Na práci se mi také líbilo, že měla poměrně stručnou teoretickou část a mnohem více prostoru věnovala popisu zjištěných skutečností. Byla napsaná čtivou formou, s hojnými citacemi účastníků výzkumu a jako čtenář jsem měl pocit, že rozumím popisovanému jevu. Maličko mě zklamala diskuze, která byla poměrně stručná a nepřinášela takový přínos, ve své práci bych se chtěl pokusit získané poznatky více rozvinout.

Mezidobí – psaní práce

V rámci tohoto mezidobí jsem se pustil plnou parou do psaní práce, především do teoretické části, která vycházela z potřeb pro psaní praktické části. Samotné psaní jsem nedokumentoval, bylo by to sice fajn, ale spousta práce navíc. Můžu jen říct, že na psaní od ledna připadly dva dny v týdnu (pondělí a pátek) a že procesu psaní bylo přítomno opravdu hodně prokrastinace a Coca-Coly.

14. 2. 2020 – třídění kódů – rozpuštění postojů

Velké množství kódů jsem zařadil do kategorie *Postoje*, ale při pokusu o následné roztrídění těchto kódů do podkategorií jsem zjistil, že jde v podstatě o takovou zbytkovou skupinu “nechtěných”, a neexistuje mezi těmito postoji nějaké jednotné pojítka. Mnoho postojových kódů jsem zařadil do kategorií jako je *Budoucnost*, *Kariéra* nebo *Kariérové poradenství*. Proto jsem se rozhodl, že celou kategorii *Postoje* zkusím rozpustit do ostatních kategorií. To se nakonec podařilo. Velká část skončila v *Kariérovém poradenství*, některé postoje jsem ale přiřadil například ke konkrétní činnosti, protože samotný postoj bez kontextu dané činnosti neměl smysl a naopak kategorii činnosti hezky obohatil.

Po rozpuštění postojů jsem se pustil do druhé největší kategorie – *Kariérové poradenství*. Tento den jsem stihl pouze začít.

15. 2. 2020 – třídění kódů - kariérové poradenství

Pokračoval jsem v třídění kategorie *Kariérové poradenství*. Přešel jsem na strategii pomocných kategorií, kdy jsem si vytvářel pokusně některé kategorie, abych se v té obrovské změti kódů vyznal. Hodně jsem také přemýšlel nad podkategorií *Facilitátor KP* z hlavní kategorie *Lidé*, který měl velký překryv s *Kariérovým poradenstvím*. Nakonec jsem se rozhodl ji přesunout do *Kariérového poradenství*, protože jsem si nedokázal ospravedlnit její vyjmutí. Logicky se navíc do kategorie *Lidé* také nemusel vejít, protože většina kódů zde je popisem rolí ostatních lidí, zatímco kódy k facilitátorovi směřovali většinou na samotné respondenty. Postupně jsem vyčlenil asi sedm podkategorií, které jsem ale zatím neměl dotříděné.

17. 2. 2020 – další třídění kódů

Dotřídil jsem všechny kódy v podkategoriích *Kariérového poradenství*. Během dotřídování jsem vyčlenil podkategorie *Hodnoty* a *Přístupy ke KP* zvlášť, po doladění podkategorie *Facilitátor KP* jsem vyčlenil ven *Sebereflexi ke KP*. Nakonec jsem také zjistil, že velmi drobná hlavní kategorie *Podmínky KP* najednou také dává smysl podřadit pod *Kariérové poradenství*. Je otázkou, jestli je smysluplnější mít všechny tyto podkategorie v poměrně velmi obecné kategorii *Kariérové poradenství* (teoreticky by všechno mohlo být pod *kariérovým poradenstvím*) nebo je mít jako hlavní kategorie. Zatím jsem to nechal pod *Kariérovým poradenstvím*.

✓ Kariérové poradenství	0
> ✓ Motivace k poradenství	55
> ✓ Účel KP	56
> ✓ Problémy KP	35
> ✓ KP a škola	8
> ✓ Hodnoty	41
> ✓ Přístupy ke KP	24
> ✓ Podmínky KP	17
> ✓ Facilitátor KP	53
> ✓ Sebereflexe ke KP	20

V průběhu třídění kódů jsem si všelijak uvědomoval různé souvislosti, některé již zpracované a sepsané kategorie najednou dostaly nové kódy, takže jsem musel na základě těchto změn upravit již napsaný text. Také se mi stávalo, že jsem si uvědomil, že do dané kategorie patří ještě nějaká další podobná situace, kterou si pamatuji z jiného rozhovoru. Takže jsem danou situaci vyhledal a přidal další kód.

Na základě toho mi došlo, že musím vlastně nejdřív dotřídít úplně všechno, než se dám finálně do psaní, protože by se mi mohlo stát ještě víckrát, že budu muset text opakovaně měnit, podle toho jak se mění i kategorie a podkategorie. Takže jsem se rozhodl, že nejprve dotřídím všechny zbylé hlavní kategorie. Na obrázku výše je vidět před názvem kategorie fajfka (✓). Tu jsem před název kategorie/podkategorie přidal ve chvíli, kdy jsem ji kompletně dotřídil.

Samotný proces třídění vypadal vždy tak, že jsem se snažil hledat mezi kódy nějaké souvislosti. Obvykle jsem nejprve kódy řadil tak, aby podobné věci byly vedle sebe, a po určitém čase se začaly objevovat poměrně jasné souvislosti a dělení. Jak jsem zmiňoval dříve, také jsem si občas vytvářel pomocné kategorie, především ve chvílích, kdy nebylo tak jednoduché najít jednotící témata. Postupně jsem se snažil do vytvořených podkategorií zařadit všechny kódy. Některé logicky nepatřily ani do jedné kategorie, v tom případě jsem se buď snažil vymyslet novou kategorii, kam by kódy patřily, nebo je zařadit do úplně jiné hlavní kategorie, kam kódy logicky zapadaly.

Nakonec se mi během dneška podařilo vytrídít všechny hlavní kategorie až na *Lidé*, to dodělám v pátek a pak se pustím konečně naplno do psaní.

21. 2. 2020 – dokončení třídění kódů

Poslední den, kdy jsem se věnoval třídění kódů. Z kategorie *Lidé* jsem musel některé kódy zcela vyřadit (zařadil jsem je vždy do podkategorie *Offtopic*), protože šlo např. o informace o respondentech, ty ale neměly žádnou informační hodnotu směrem k tématu KP. Několik kódů jsem přesunul do jiných kategorií, ale jinak šlo třídění hladce. Tím uzavírám tento deník a nadále už zbývá jen převést kategorie a kódy do textu.

19. 4. 2020 – post mortem

Tento den již dokončuji finální text práce a praktická část je již popsána. Zpětně zde ještě zreflektuji samotné psaní. Popisoval jsem jednotlivé hlavní kategorie jednu po druhé. Nepostupoval jsem tak, jak jdou přesně za sebou, nejprve jsem psal kategorii Spolupráce, potom Budoucnost, Kariéra, Kariérové poradenství... Nakonec jsem si nechal kategorii Činnosti, která co do počtu kódů je největší, zahrnuje téměř přesně polovinu kódů (755). Celkově jsem ve všech pěti rozhovorech vyznačil 1502 kódů. Hlavních kategorií bylo nakonec 8.

Ač jsem již výše psal, že je kódování ukončené, před psaním každé části jsem procházel postupně jednotlivé podkategorie a občas jsem si všiml, že v některém kódu zcela chybí pohled z jednoho rozhovoru, o kterém jsem si byl jistý, že se na toto téma vyjadřoval. Procházel jsem tedy opakovaně všechny rozhovory a tyto zapomenuté segmenty vyhledal a dodatečně okódoval. Obvykle byly okódovány jinými kódy, které stejnou informaci zařazovaly do jiné hlavní kategorie.

Psaní praktické části jsem dokončil 12. dubna, více než 4 měsíce poté, co jsem ji psát začal. Věnoval jsem tomu tedy opravdu mnoho dní, přibližně jeden den týdně s drobnými vynechávkami. Finální stav kódů je zde:

<ul style="list-style-type: none"> ▼ Soustava kódů ▼ Kariéra <ul style="list-style-type: none"> > Tradiční vnímání kariéry > Rozšířené vnímání kariéry > Termín kariéra není používán ▼ Kariérové poradenství <ul style="list-style-type: none"> > Motivace k poradenství > Účel KP > Přístupy ke KP > Podmínky KP > Problémy KP > Facilitátor KP > Sebereflexe ke KP > Postoje ke KP ▼ Budoucnost <ul style="list-style-type: none"> > Akcelerace změn > Škola a budoucnost > Význam učiva pro budoucnost ▼ Činnosti <ul style="list-style-type: none"> ▼ Poradenství <ul style="list-style-type: none"> > Individuální konzultace > Skupinové konzultace > Tripartitní schůzky > Diagnostika žáků > Práce s rodiči > Školní psycholog > Sebezpznávání > Třídnické hodiny > Slovní hodnocení na vysvědčení > KP na 1. stupni 	<p>1 502</p> <p>0</p> <p>9</p> <p>26</p> <p>1</p> <p>0</p> <p>55</p> <p>57</p> <p>54</p> <p>18</p> <p>39</p> <p>77</p> <p>20</p> <p>19</p> <p>1</p> <p>14</p> <p>10</p> <p>4</p> <p>0</p> <p>0</p> <p>10</p> <p>54</p> <p>42</p> <p>38</p> <p>2</p> <p>7</p> <p>58</p> <p>27</p> <p>3</p> <p>5</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▼ Výběr navazující školy <ul style="list-style-type: none"> > Letáčky od SŠ > Katalog středních škol > Veletrh středních škol > Dny otevřených dveří SŠ > Prezentace středních škol > Povídání bývalých studentů o střední škole > Přihlášky na školu > Získávání přehledu o školském systému > Nábory na ZŠ ▼ Povolání <ul style="list-style-type: none"> > Trh práce a pracovní právo > Pohovory nanečisto > Poznávání povolání > Veletrh práce > Návštěvy pracovišť > Vyzkoušení povolání > Přiblížení povolání od profesionála > Samostatný rozhovor s profesionálem > Besedy od úřadu práce > Shánění praxí/zaměstnání ▼ Výukové formy <ul style="list-style-type: none"> > Oborové dny > Rocníkové projekty > Předmět Volba povolání > Předmět Občanská výchova > Předmět Styly učení, metody sebepoznání > Feuersteinovo instrumentální obohacování > Odborné předměty (SŠ) 	<p>0</p> <p>3</p> <p>6</p> <p>35</p> <p>9</p> <p>7</p> <p>17</p> <p>11</p> <p>6</p> <p>77</p> <p>0</p> <p>8</p> <p>4</p> <p>30</p> <p>23</p> <p>17</p> <p>28</p> <p>12</p> <p>5</p> <p>4</p> <p>9</p> <p>0</p> <p>9</p> <p>75</p> <p>65</p> <p>23</p> <p>12</p> <p>12</p> <p>2</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▼ Zdroje <ul style="list-style-type: none"> > Stav zdrojů > Způsob práce se zdroji > Druhy zdrojů ▼ Spolupráce <ul style="list-style-type: none"> > Externí spolupráce > S vedením > V poradenském týmu > S rodiči > S/mezi žáky > S třídními učiteli > Mezi učiteli > Sdílení s poradci z jiných škol ▼ Lidé <ul style="list-style-type: none"> > Žáci > Rodiče > Učitelé > Třídní učitelé ▼ Znevýhodnění žáci <ul style="list-style-type: none"> > Obecně > Druhy znevýhodnění 	<p>0</p> <p>24</p> <p>15</p> <p>76</p> <p>0</p> <p>13</p> <p>6</p> <p>15</p> <p>21</p> <p>2</p> <p>6</p> <p>30</p> <p>5</p> <p>0</p> <p>26</p> <p>30</p> <p>18</p> <p>11</p> <p>1</p> <p>15</p> <p>29</p>
--	---	--	--	--	---

Příloha II: Přepisy rozhovorů

Rozhovor A: Aneta

M: Takže, máme 15. dubna, sedím tu s A. B. na ZŠ A, a A. B. souhlasí s nahráváním pro účely diplomové práce, nahrávka bude anonymizována. A můžeme začít.

A: Souhlasím.

M: Skvěle. Takže, nejdřív se budu ptát na samotnou práci výchovný poradkyně, mám tady 3, 4 kapitolky, nejdřív na tu výchovnou poradkyni, potom na předmět Volba povolání, kterej se tady učí, potom na kariérové poradenství nebo vzdělávání ve škole, jak se s tím pracuje něk jako napříč předměty a potom na nějaké postoje vůči kariérenímu poradenství a tak dále, něco subjektivnějšího řekněme.

A: Hmhm

M: Tak, takže první otázka je, jak a proč ses stala výchovnou poradkyní, jak to přišlo.

A: Přišlo to jako nabídka od minulého ředitele základní školy. A proč vlastně, nevím, bylo mi 24 let a byl přesvědčivý.

M: Jo a bylo to teda, a zajímá tě nějak výchovný poradenství obecně, nebo

A: Mě vždycky zajímalo oblast, protože mám vystudovanou speciální pedagogiku, tak mě vždycky zajímala oblast práce s dětmi po stránce psychologické, já nevím, všech problémů, speciální pedagogika je plná jakoby problémových situací, takže to mi nějak jako nevadilo, bylo mi to blízké.

M: Jo, a spokojenost, teda?

A: Jo, já jsem s tím, dělala jsem to vlastně do té doby, než jsem odešla na mateřskou, pak to přebírala kolegyně, a pak po ní, když se stala zástupkyní

M: Jo, takže, a celou dobu jseš poradkyní na téhle škole?

A: Ano, já jsem sem nastoupila v roce 98

M: Jo, takže pokud si dobře pamatuju, tak to byl

A: Za pana T.

M: W. T.

A: W. T.

M: Přesvědčivej

A: Ale nevadilo mi to

M: A teda součástí toho, když jsi chtěla být, nebo když tě poprosil o to, abys byla výchovnou poradkyní, tak sis potom musela dodělat nějaký ten

A: Ano, součástí bylo doděláním si dvou nebo tříletého studia, myslím teda

M: A to se studovalo nějak dálkově? O víkendech, a...

A: Bylo to, bylo to dálkové, ale nebylo to o víkendech, bylo to v rámci jako týdne

M: Hmhm

A: A někdy to byl víkend, ale nebylo to jako záměrně jako o víkendech, to ne, ale je to normální studium výchovného poradce

M: A to studium, pamatuješ si z něj něco, bylo přínosný, nebo

A: No, vzhledem k tomu že jsem měla speciální pedagogiku, tak spoustu věcí bylo opakování, protože to bylo od stránky, ať to byla pedagogická psychologie, nebo ať to byla školní, že jo, věci psychologické ať to byly, tak my jsme tím hodně prošli. Bylo to pro mě fakt, spoustu věcí, které jsme dělali, a hlavně my tady první dva roky jsme byli dost zaměstnáni různými kurzy a semináři a tak, takže si myslím, ale, mě to bavilo. Nebylo to pro mě nepřínosné, ale nemůžu říct, že to byly věci, které bych všechny neznala.

M: No jasně, to tak asi typicky bejvá.

A: Po pedáku si myslím, že by to měl každý půlku, nebo v té době jsme půlku věděli.

M: Super, tak jo. Zeptám se teda na to, co pro tebe znamená kariéra. Když se řekne jenom pojem kariéra, tak co ty osobně vnímáš.

A: Určite ne jenom úspěch. Kariéra je pro mě naplnění se v práci, kterou dělám.

M: Takže je to už jakoby, jakože naplnění v té práci, není to jenom samotná ta práce..

A: Není to jenom ten postup, ale je to to, jestli jsem dosáhla nějaké, nebo mám nějakou kariéru, tak to znamená to, že tam dělám ráda, je to pro mě něco co mě naplňuje, a není to prostě jenom výška platu, není to výška umístění někde v žebříčku v možném se umístění na žebříčku, má to víc.

M: Hmhm. A týká se to teda povolání především, nebo je to úspěch v zaměstnání.

A: Úspěch asi kdekoliv. Může prožít i úspěšnou kariéru matky či babičky nebo kohokoliv.

M: Jo. Takže je to teda rozšířenější.

A: Nemám to jenom pro zaměstnání. Ale když to řeknu napoprvé, tak se mi to spojí hned se zaměstnáním, není to jako vždycky tohle

M: Tak, samozřejmě to, jako navazuje to, co pro tebe znamená kariérové poradenství, a takže se vlastně v souvislosti s tím ptám, jako když se řeší kariérové poradenství, tak je, co to? S čím to má dětem třeba pomáhat?

A: Schopnost uplatnit se na trhu práce to možná pro mě znamená, i v rámci toho kariérového poradenství. Jak já vždycky říkám, že dělat můžou cokoliv, když to budou dělat dobře a rádi, tak a budou v tom šťastní, to neznámá, že nemůžou být dobrým zedníkem, nemůžou být dobrým manažerem, nemůžou být dobrým ředitelem podniku, můžou být i dobrým popelářem, pokud to budou dělat prostě rádi a bude je to naplňovat. V tom vidím jako kariérové poradenství, v poznání sama sebe a toho, co chci vlastně dělat.

M: Hmhm. Rozumím. A v tomhle kontextu v rámci třeba svojí práci používáš termín kariérové poradenství nebo nějaké jiné pojmy?

A: Termín kariérové poradenství si myslím, že jsem před nimi nikdy nepoužila.

M: Jo, ale když třeba i se bavíte v rámci, jako ne s dětma, konkrétně, ale třeba bavíte se s jinejma výchovnejma poradcema, nebo, tehle pojem tam vůbec ...

A: Ani si nemyslím s kolegy, ani si nemyslím s rodiči, když třeba teď máme konzultace, že bych použila termín kariérové poradenství nebo kariéra. Ne. Budoucí povolání, co vlastně chtějí v životě, čím by chtěli v životě být, co by chtěli v životě dosáhnout.

M: Hmhm, jo. Čím by chtěli být, budoucí povolání.

A: Jo. Čím by chtěli být, čeho by chtěli v životě dosáhnout, nemusí to být jenom povolání, třeba i jenom stupeň i vzdělání, který chtějí, co by je uspokojovalo v životě, co je v životě baví tak, aby toho mohli dál třeba využít, protože to je kolikrát o tom, že vůbec neví, že jo.

M: No.

A: Ale neví ani děti, ani rodiče kolikrát.

M: Jo, jo jo. Takže je to taková řekněme příprava na budoucnost, nebo na to, co je dál čeká.

A: Jo je to spíš, ano. Pro mě s nimi je v současné době kariérové poradenství spíš to jako aby poznali sami sebe a tušili, kam se mají vrátit, trošku! Trošku tušili.

M: Jo, jo jo. Tak jo, teď se zeptám na konkrétní práci, v čem spočívá práce výchovný poradkyně, v čem spočívá práce výchovný poradkyně tady na týhle škole, to znamená, čemu se ty osobně věnuješ nad rámec toho, že teda tady učíš, což každé výchovnej poradce víceméně učí, tak v čem to spočívá, jaké činnosti, na co se to zaměřuje.

A: Jako obecně všechny jaké činnosti nebo činnosti týkající se výchovného poradenství?

M: Toho výchovného poradenství. Mimo tvoji role teda učitele, tak co tady děláš v rámci té kompetence.

A: Spolupráce s poradnou. Potom různá jako úřednická papírová práce s různými vyšetřeními. Spolupráce s OSPODem, když chtěj nějakou zprávu, když chce policie zprávu, když chce poradna pomoci. Spolupráce, další oblast velká, je spolupráce s tím kdo je na prvním stupni u nás speciální pedagog, a s ostatními speciálními pedagogy na škole. Potom součást poradenského týmu na škole, kdy se pravidelně scházíme každý týden na hodinu. Pak je to také práce s třídními učiteli, ať jsou to různé výchovné věci ale, preventivní věci, ale i opravdu když přijde z OSPODu žádost o zprávu, tak já teda chci podklady od třídního učitele, ne jenom že to dám dohromady, ale mluvím i o tom dítěti. Účast na všech schůzkách s rodiči, pokud je tam moje účast jako potřeba, takže když kolikrát svoláváme schůzku jenom třídní učitel, já a rodiče a dítě. Samozřejmě účast kdekoliv, kdy je to potřeba ohledně nějakého řešení problémových situací aktuálních ve třídě nebo dané ve škole, když se něco stane, nevím co, někdo někomu něco ukradne, tak pokud se to řeší nějak, tak často tam jsem s tím učitelem, který se k tomu baví, tak i jako ten, kdo třeba zapisuje celou tu situaci, abychom z toho měli záznam a samozřejmě potom náhled, ale je potřeba... Komunikace s rodiči problémových dětí. Komunikace s rodiči v případě, že chtějí nějakou komunikaci po tom třídním učitelem, on u toho nechce být třeba sám, takže je to pomoc na jednu i na druhou stranu, kdyby mě i rodiče oslovili. Práce na individuálním plánu práce, plánu pedagogické podpory, pokud třídní učitel sestavuje.

M: Tak a ty máš kompetenci výchovné poradkyně na celou školu?

A: Na celou školu, ano.

M: A jseš tady jedna?

A: A jsem tady jedna a mám tři hodiny z úvazku pryč. Ale práci pro děti se specifickými poruchami učení a veškeré jakoby speciálně pedagogické věci na prvním stupni má někdo jiný. A já to přebírám až na druhém stupni, a...

M: Tady není teda speciální pedagog pro druhý stupeň?

A: Já jsem. Já.

M: Ty jsi speciální pedagog ještě navíc? To je další kompetence?

A: Hmhm, ano ano, a ještě tady máme jednoho, což je Amy, a ta má ve své kompetenci práci s nadanými dětmi na celé škole a práci s cizinci, to už jsem prostě nedávala, to jsem řekla, že už ne, a Amanda dole má první stupeň obecně, děti se SPU, a Amy má tohle. Takže jakoby, ale výchovné poradenství, oblast výchovného poradenství jako celek není jiný výchovný poradce. Pouze mám uvolnění v rámci dětí se speciálními potřebami.

M: A máš teda tři hodiny z úvazku pro výchovného poradce a pro toho speciálního pedagoga už ne?

A: Ne, to taky nikdo nemá ani.

M: To je dohromady takhle.

A: Ano, tři hodiny, takže dělám 19, odučím přímé vyučovací povinnosti mám 19 hodin.

M: Jasně, jasně.

A: A pak už je oblast velká oblast kariérového poradenství, že jo v tom.

M: Hmhm. A to spočívá v?

A: To spočívá v vedení předmětu Volba práce. Teda Volba práce, Volba povolání. A ten máme v osmé a deváte třídě. Každou, každá třída má hodinu za 14 dní vlastně. Potom máme, pak je to vyplňování přihlášek s dětmi pokud potřebují pomoci, samozřejmě vybírání od nich, vyplňování tamté zadní části, která se týká známek, předávání řediteli školy, vybírání od dětí z páté, sedmé i deváte třídy přihlášky, když je to, pátákům a sedmákům rozdávání zápisových lístků a tu distribuci k tomuhle tomu. Potom samozřejmě informační schůzka pro rodiče, když je, vždycky v lednu děláme kvůli přijímacím zkouškám nebo kvůli přijímacímu řízení vůbec přihláškám a celému pro pět sedm devět.

M: To je nějaká hromadná...

A: Hromadná, no. A pak když jako jsem ještě třídní a je to devítka, tak samozřejmě speciálně se s těmi rodiči bavím mnohem víc, než když je to mimo. Potom když dítě požádá o jakoukoliv konzultaci k tomu, tak samozřejmě, když rodiče požádají o konzultaci k volbě povolání, tak samozřejmě. Potom, když je práce, když jsou cizinci, takže pomoc s vyplňováním, výběrem školy a tak dále je specifická troška, takže třeba chodíme na Alfu a tam si je speciálně беру a chodíme ve skupince, než si je...

M: to je ten veletrh středních škol

A: Veletrh, ano, a než si je, protože často nevědí ani kam by se vrtli, takže než si je, než je pustím, vůbec, tam na tom, takže si ukážeme na co se ptají, mohou ptát, jak se mají ptát na určité škole, co je vlastně zajímavá, nebo nezajímavá, a to speciálně pro děti, které jsou poněkud, jakože neschopné samy komunikovat a nebo pro děti cizince, tak to tam chodíme. A pak i tady ve škole samozřejmě, a ty chci vždycky na konzultaci s rodiči dopředu než se rozhodnou, pokud bych věděla, že jsou nějaké pochybnosti nebo něco, aby tomu rozuměli i ty rodiče.

M: Hmhm. A takovejch jedinců je ročně třeba kolik?

A: Teď byly, teď jsou dvě v těch devítkách. Jo, a pět sedm ne, ale co jsou v devítkách, co potřebují vyšší péči. A nebo pak rodiče, když dítě má lehké mentální postižení, tak to samozřejmě také, to znamená, vybrat tomu dítěti školu, protože mým cílem je, aby to dítě šlo, zeptat se ho, co by chtěl dělat, jestli rodiče mají zájem o to aby to dítě pokračovalo. Teď jsme spolu vyplňovaly s tou maminkou přihlášku, a pak už je to ale na nich, jestli tam. Prostě já jsem komunikovala s tou školou dopředu, řekla jsem jim, že tam na ně čekají, že ta a ta

paní jim přebere od nich přihlášku, ať se na ní odvolají, kdyby chtěli něco jiného, že tam si mohou dohodnout prohlídku, ale už tam musí dojít sami, to už tam s nima nechodím.

M: Jasně, hmhm.

A: A pak samozřejmě když je to v rámci toho když se některé dítě nedostane, tak se snažíme hledat samozřejmě další možnosti, kam by mohlo ještě jít, co je kde otevřeného, pomoci s psaním odvolání, samozřejmě, to je to stejné.

M: Hmhm, hmhm. Jo, super.

A: A vlastně ani nevím, co ještě dál.

M: Teď mě, teď se zeptám na tu individuální práci, nebo individuální konzultace, tak jako pro mě je teda trošičku komplikovanější, že se do toho zahrnuje i teda jednak speciální poradenství, jednak kariérové, ale nebo příprava na budoucí školu, což je v podstatě kariévní poradenství, můžem tomu tak nazývat, řekněme. Tak, do jaký míry je to to, do jaký míry je to to. A...

A: Jako kolik procent té práce by to bylo, si myslíš?

M: No, třeba, a zajímá mě i taky jako jak se to stane, že nějaký žák jde třeba s rodičema na konzultaci. Jako já jsem žák, a prostě tak nějak si tady chodím do školy, rodiče moje taky, jako mě tam vysílaj, a jak se to stane, že se dostanu na schůzku.

A: Hmhm. Často si myslím, že to vzniká až v tom předmětu Volba povolání, kdy se jich na začátku ptám, a trošku do nich štourám, jakoby tím stylem, že, víte už někdo, víte, nevíte, vůbec nevím, nejsem schopen si třeba ani rozhodnout jaké mám silné, slabé stránky, co mě vlastně baví v životě, tak to mě trošku vede k tomu, že si u těch dětí dělám poznámku a vždycky po nějakých dalších, protože se tomu věnuje dobře první pololetí v té osmičce je takové poznávací, takže pak v tu chvíli se jich znova ptám na takových minikonzultacích, těch dětí jako v té třídě, jak se rozhodly dál, jestli se nějak posunuly v té osmé třídě, nebo se neposunuly, nebo jestli je mezi tím něco zaujalo, nebo si děláme různé jakoby sranda testy, toho, jaký jsou typ, spíš jestli nějaký sociální nebo jestli jsou spíš jsou typ manuální, umělecký a tak dál a podle toho mám tady nějaký seznam povolání, oni si v tom hledaj, hledaj si v různých přehledech, a jestli vlastně je něco zaujme. Jakmile je nic nezaujme, a ještě jsou to navíc děti ode mě ze třídy, tak samozřejmě na konzultacích, které jsou pravidelně na podzim a teď teda jsou ještě v dubnu a věnujem se tomu dost, teď na těch třídních, tak v tu chvíli se ptám prostě, a když ne, tak si je normálně pozvu jestli, nebo jim nabídnu, jestli se nechtěj přijít pobavit o tom, speciálně o povolání, a nebo mě vyhledali sami. Prostě ty rodiče mě kontaktovali. Jako z pozice výchovné poradkyně, jestli by za mnou nemohli přijít, jestli bych jim neporadila s tím, co a jak.

M: Jasně, takže rodič pokud je aktivní, tak si může sám jako pro to tomu říct a když jsem žák, tak co mi konkrétně řekneš, jakože.. ?

A: Hele, nechceš se o tom přijít pobavit někdy třeba s mamkou s taťkou? Chci, nechci. Nebo nabízím ti. Nebo, pokud je to někdo z rodičů, že je potkávám, že vím, o koho jde, tak jim to třeba i sama nabízím.

M: Jasně.

A: Ale opravdu letos to bylo hodně tak, že buď mě kontaktovali sami rodiče, a nebo to dítě přišlo, já bych se potřeboval poradit, já nevím, co si tam mám dát, na tu přihlášku. Máma mě furt nutí do něčeho a já tam nechci. Takže jsme vykomunikovali to, jak mámu přesvědčit o tom, co by to dítě třeba... Protože to byly obavy z přijímacích zkoušek. To že bude neúspěšný, to, že to nezvládne, a nebude moct splnit vlastně jejich očekávání.

M: Jasně. Hm. Ty jo. A takže jsi říkala, že je to konkrétně ty kariérní poradenské schůzky, tak jsou na podzim a na jaře.

A: Ne ne ne, ty jsou na požádání normálně, ale konzultace jako takové máme teď třídní učitel, rodič a dítě, máme na podzim a na jaře.

M: Jo, takže to je pro tvoji třídu teďka.

A: Ano, každý třídní to má u nás na škole, ale protože je znám ještě i z Volby povolání, tak já mám tady konkrétní jeden bod třeba, který jsem tam na podzim neměla, ale teď ho mám, a jmenuje se to: O jaké budoucí škole uvažuješ a o jaké škole uvažují pro tebe rodiče? A stejný takový bod jsem poslala domů rodičům: O jaké budoucí škole uvažujete pro své dítě a o jaké škole uvažuje vaše dítě?

M: Jo jo, aby se to tam rozlišilo..

A: Ano ano. A oni si to dost jakoby, pak vlastně zjistím, že někdo si třeba s nima vůbec o tom nepovídá, že to dítě vlastně potřebuje pomoci a oni se jenom o to bojí říct, od těch rodičů. Takže když tady do nich jako napíšu nevím, oni taky nevím, tady napíšu, popíšu nějaký papír, a oni když napíšu nevím, nevím, tak si říkám, proč nevíte? A snažíme se tomu věnovat nějakou část. A určitě konzultace na podzim, když mám deváťáky, tak to s nimi probírám, aniž bych byla jako výchovný poradce, i když jsem nebyla, tak jsem s nima tohleto probírala, no, protože si myslím, že je to důležité.

M: Hmhm. A jak často jsou teda ty individuální kariérní, třeba, poradenství?

A: Málo, ty byly já nevím asi čtyři... Tak, tamty dvě holky, to je jasný, to byly takové individuálně vynucené, jakože jsem, ale holky potřebovaly pomoci. Pak byly tři, čtyři, dohromady asi pět nebo šest.

M: Hmhm. Který se teda už sami ozvali, nebo...

A: Jo, buď se sami ozvali, buďto přišlo dítě nebo se ozvali rodiče, někdy přišly rodiče už i třeba v osmé třídě.

M: Jo.

A: Vlastně že uvažují o svém dítěti tak a tak. Ale často teda musím říct, že jsou to děti s nějakým problémem, to znamená SPU, nebo cokoliv by je mohlo jako limitovat. No, a vlastně u kariérového poradenství už se zmiňujeme i v tom, jak jsou teď přijímací zkoušky, tak když děti jsou do poradny, které mají nějaký papír, mají nějaké podpůrné opatření, tak jim vždycky říkám v osmičce a devítce, když už tam jdou, tak aby se zeptaly na přijímací zkoušky. Jak to vypadá s podpůrnými opatřeními u přijímacích zkoušek, a tím pádem oni začnou i přemejšlet o tom, jestli je budou vlastně potřebovat, nebudou potřebovat.

M: Ať se zeptaj kde teda konkrétně?

A: V poradně.

M: V poradně, a tam?

A: Když jdou na přešetření v poradně, tak aby se zeptaly vlastně co a jak. Jak to vidí, jaké zaměstnání a vlastně v devítce děti chodí z poradny nabídka, že jim udělají vyšetření k volbě povolání, takové, a tam vlastně dělají, různé, je tam pohovor s rodiči, tak jim vždycky říkám ať se tam zeptají ještě, jak by to bylo, a zejména u dětí, které mají nějaká podpůrná opatření. Jestli jim to pomůže, nepomůže, jestli to děti využijí, protože je to jenom v čase navíc. Ve většině případů, pokud to nejsou cizinci, pak je to ještě slovník.

M: Jasně, tak. Tak to bylo na tu výchovnou poradkyni. Řekněme, že jsem se snad nějak jako trochu poučil, i když teda je toho spousta. A teďka dotazy budou směřovat na ten předmět Volba povolání. A tak úplně jako ze začátku, co je jeho náplní přibližně, jaké má cíle, a co se tam zhruba děje.

A: Vzhledem k tomu, že to je jedna hodina za 14 dní, tak toho není úplně až tak tolik, když to občas poodpadá, ale náplní řekněme první polovina osmé třídy, kdybych to měla shrnout, tak je to nějaké sebepoznávání. Zjistit kam směřuji, co mě baví, co mě nebaví, v čem jsem dobrý, co je pro mě třeba problém nějaký. Pak druhé pololetí je takový víc oťukávací se školami, zkusíme si vyplnit i třeba formulář přihlášky, myslím si že je důležité, aby děti znaly prostě pojem trvalé bydliště a přechodné bydliště a státní občanství, aby uměly vyplnit i pak věci co se týkají třeba občanky nebo čehokoliv. A pracujeme s různými přehledy škol, s různými informačními stránkami, aby se dostaly do toho, co kde je. První polovina devítky je zaměřena hodně na opravdu výběr konkrétní školy, konkrétního povolání, víc koukají do těch různých přehledů, víc chodí, je to víc individualizované, to znamená, když oni mají nějaký typ škol, tak už si hledají jenom nějakou školu. Pravidelně s devátáky tedy chodíme na veletrh středních škol Alfa, povinně, to mají jako v rámci učebního plánu ze svět... Za volbu povolání, za svět práce.

M: A to je na celý den...

A: Ne, chodíme tak na dvě na tři hodiny. Ale s tím, že odsud odejdeme, tam jim dám hodinu rozchod, nebo hodinu a půl, s tím ale že se nebráním tomu, aby za nima přišli rodiče, jestli můžou v tu dobu, nebo že jim říkám rovnou, že toho je hodně, takže jestli tam budou chtít zůstat, tak tam můžou zůstat. Snažíme se to dát do koncových hodin, aby pak se nemuseli vracet do školy, a mohli si zůstat tam, aby to mělo pro ně nějaký smysl.

M: A zůstávají?

A: Tak většinou polovina z nich zůstává. Dokonce postupem doby se množí už i rodiče, že tam teď byli třeba tři, čtyři rodiče, z té jedné třídy, že přišli. Což je fajn, že si najdou ten čas na to. A nebo jim říkám ať jdou ještě jiný den. A osmákům to říkám dopředu, ať si tu výstavu projdou, ať si udělají vůbec jakoby rozhled o tom, co je nabízeno. Oni totiž vůbec neví, co na trhu je.

M: Hmhm.

A: No a to je hodně, fakt je to hodně ta první polovina vždycky specifikována na tuhle část, a druhá půlka devítky je specifikována spíš na pracovní právo, životopis, jak teda na pohovoru, jak napsat nejenom životopis, ale co se týká pracovní smlouvy, co by měla pracovní smlouva obsahovat, a jak napsat odvolání třeba, tyhle věci.

M: A to už je ve věku kdy teda děti můžou pomalu začít pracovat, předpokládám?

A: Jo, oni pokud jim je 15 a mají dokončenou základní školu, tak pak můžou na brigádu.

M: Takže, to je praktický...

A: Jo, a taky takový to... Hmm... No, vlastně týkající se trhu práce no, obecně, vůbec. Jestli si umí představit, i plat, to znamená, takové ty věci, když pak nastoupí do pracovního procesu, co to znamená, jo, všechny tyhle věci z pracovního práva.

M: Hmhm. Jo, tady jsem měl otázku jaký je poměr profesního vzdělávání, jako informace o profesích a sebepoznávání žáků. Ale jestli jsem správně pochopil, tak zhruba to první pololetí je teda o tom sebepoznávání a... Co se týče teda vzdělávání o profesích, tak tolik o profesích to tady není...

A: Jo, taky si říkáme třeba, já nevím, jestliže třeba ten sranda, jakože si vylosují různá povolání, zkusí říkat, co to povolání dělá. Zkusí si ho předvést, nejdřív pantomimou, potom co je vlastně představa jejich, co to daný povolání dělá, a co třeba jaké školy na to ten člověk musí mít, to si taky zkusíme, jestli jsi myslel tohle.

M: Jo jo. No jasně, ale to je v kontextu...

A: To je osmá třída někdy, to je přelom první druhé pololetí, si myslím.

M: Tak tak.

A: Já to tady nahledám pak, ty tématické plány, kdyby jsi chtěl. To já musím okopírovat.

M: No mě by docela... Teda nevím, jestli na to mám úplně otázku, ale... Mě by zajímalo, právě to, o tom sebepoznávání, co se v rámci toho dělá, dělaj se jako i nějaký společný aktivity, nebo... A tak dále, jak to vypadá.

A: Jo, tak třeba začínáme úplně od jednoduché aktivity. Tam nějaký strom, oni se hledají na tom místě, kde by chtěli být nebo kde se cítí teď ve škole, kde se cítí doma, kde se cítí mezi přáteli, spolužáky, zdůvodňují si to proč...

M: A na tom stromě jsou řekněme panáčci v různých pozicích, některý se objímají...

A: Ano, a oni si vybírají, ano...

M: ... některý visí na větvi, jiný padá...

A: Ano, a my si k tomu říkáme potom v kroužku proč se tak cítili, oni to tam maj napsat, doplnit a odevzdat, že jo proč, s tím že pak na druhou stranu nebo někam jinam, to je jedno, druhé kolo je třeba že si volí, a říkají, jaké povolání by ten panáček mohl třeba dělat. A proč si myslí, že by mohl dělat tohleto dané povolání, proč jako, k čemu je to vede vlastně. Jo, že to je ta propojenost, tady to je sebepoznávání, propojenost potom s volbou povolání, si zkusí říct vlastně vlastnost toho člověka...

M: A ten typ odpovědí, který tady padají, tak je...

A: Tak je třeba ředitel banky, vrcholný...

M: Jo, sedím nahoře...

A: Stojím nahoře, mám přehled o všem, a vím. Nebo...

M: Což se stává často, že někdo takhle přijde?

A: Jo, sociální nějaká profese. Jo, že tohle by mohl být třeba zdravotní sestra, nebo učitel, takže co..

M: Jo, což jsou dva panáčci, kteří se objímají.

A: I tady, tady je panáček jeden, který podpírá druhého a podává mu, pomáhá mu lézt. Takže pak v tu chvíli u toho je, často to byla pro ně pomáhající profese nějaká.

M: Jo, super.

A: No a pak různé si děláme různé testíky, takže třeba jsme měli teďkon, tohle dělali nějaký... Různé oblasti, jsou tam různé oblasti, otázky, řešení, jak k tomu prostě přistupují, jak umí komunikovat, oni se tipují na nějaké škále. Kam až co a jak dojdou, a podle té škály si potom určují. Nebo další testík tady byl... Nebo vůbec už jenom... Takovýhle to je... z rádce

výchovného poradce to je. Tak, tady jsou nějaké body o tom jak se jmenují, co dělají rádi nedělají rádi...

M: Školní prospěch, zájmy...

A: Ano, jaké mají, aby si srovnali vůbec, že i prospěch školní má nějaký vliv na to, o čem se budou rozhodovat, že nemůžou kamkoliv vlízt, když známky na to nemají, že jo, nebo naopak, když známky, mají, že si mohou dovolit spoustu věcí, jakoby. Že vlastně, tady je úplně skvělá otázka, třeba, kdo tě potkal a jak tě ovlivnil, a kým se necháš ovlivňovat. To znamená, na to že vlastně spousta z nich odchází se svými kamarády na školu jenom protože tam jde spolužák. Ne že tam chtějí oni. Ale protože tam jde kamarád, a vlastně o té škole vůbec neví, ale je pro ně strašně důležité jít s někým, aby tam nebyli sami.

M: Hmhm. A tyhle ty dotazníky sbíráš odkud?

A: Tak některé jsou z Rádce výchovného poradce, z nějaké příručky tam. Některé jsou od Raabeho taky vycházelo... To se jmenuje Poradce k volbě povolání, takové celé štosy. A někdy to někde sesbírám nějakých seminářích a tak. A pak někdy je to úplně z jiných věcí, někdy je to, tady je zrovna politej, to se mi líbilo, kde mám jedno pro chlapečka, jedno pro holčičku. Kde je tady postava, a na tom je napsáno, že člověk se má sebehodnotit. Co rád děláš, co máš, co tě dokáže rozlobit, jaká tři slova nejlépe vystihují tvoji povahu, a na druhé straně, když to otočí, tak jak ho vidí druzí.

M: Bez čeho by nepřežila? Bez inzulínu.

A: No, jsem diabetik, vid', tak. To bylo o mě. A já se do toho s nimi zapojuji. To znamená, že oni tady mají tu osobu, mají její podpis, a posílaj, a vždycky to pak vyberu a jeden to dostane a píše o té dané osobě.

M: Jo, náhodně se nějak...

A: Náhodně se vyberou. Jo? Oni napíšu o sobě a nesmí to číst z té druhé strany nikomu, a pak to dostanou takhle tou stranou...

M: A tou jsou stejné otázky jako jsou tady?

A: Jsou podobné.

M: Jsou podobný, akorát, jasně.

A: Akorát jsou v jiných specifikacích.

M: To je super.

A: A pak si to ukazujeme, mají možnost samozřejmě za tím člověkem dojít, který o nich psal, říkat si, jak se trefili, jak se netrefili, jo, že někde je to pro ně problém, prostě pokaždý napíše někdo jiný, že jo

M: A jak fungují ty hodiny, jsou oblíbený, jako baví je to, nebo?

A: No, podle toho jaká je to třída.

M: Je to na začátku osmičky, tohle zrovna, což je takový, řekněme problematický období...

A: Tohle je, hodně problematický pro ně, ale jde o to, tohle si netroufnu dát ve třídě, kterou jsem v životě nikdy neměla

M: Jasně.

A: Jo? Ve třídě, kterou jsem neměla, tak tam dávám třeba tady ty panáčky, ty jak byli u toho stromu. Ty jsou víc neutrální.

M: A víc jako zaměřený sami na sebe.

A: Jo, jakmile je to ta sebezpoznavací aktivita, kde se má vyjadřovat někdo jinej, tak to dám třeba té třídě, když už je nějakou dobu znám.

M: Jo, takže řekněme třeba v půlce toho, nejdřív.

A: Ano, jo jo jo. Ale ve třídě kde učím třeba češtinu, a mám tam čtyři hodiny týdně, tak jsem se nezdráhala jim to prostě šoupnout.

M: Jasně, jasně.

A: A nebo pokud je to třída, která je komunikativní. Jo? Ale jinak jako maximálně ve své třídě. Někdy tohleto dávám v třídnických hodinách.

M: Jo.

A: Takže to je spíš jakoby to ty děti už někdy znaly, nebo já nevím veózetku v ETOVu. A pak jsme dělali ještě, a to si myslím, že je fajn pro ně, což je úplně vlastně, nějaké, teda nevím vůbec kde jsem ho sebrala, ale hrozně se mi líbí, už je to léta, to už jsem zapoměla...

M: Jo, jasně, takže jsi taková houba, která to prostě nasává léty, a...

A: Ano, a pak postupně jako vybírám to co si myslím, že se zrovna pro ně hodí. Je to dotazník sebehodnocení vlastních schopností, dovedností a zájmů, a tam vlastně zjistí ty typy. Pokud jsou k sobě, vždycky říkám, že musí být k sobě úplně upřímní, aby si dobře odhadli, že když neví, tak to nemá smysl. To musí být na 100 %, aby si psali. Oni jim tady vyjdou nějaká tři písmenka, prostě. Tady vzadu nějaký jejich kód. Pak dostanou do ruky seznam tady těch povolání a v těch povoláních prostě si oni hledají. Tím vyjde nějaký kód, tak si říkají, jo, co by mě asi, jestli to tam je nebo není, a podle toho si zkouší. Prostě tady je třeba 30, 40 těch povolání, že jo. A jsou tady oddělení ještě i podle toho jestli je to vysokoškolsky zaměřený, středoškolsky, nebo učební obor, nebo voška, takže tím pádem oni jakoby získají, mimo to že děláme teda na začátku roku vždycky, na začátku osmičky přehled vůbec o pojmech. Zjistila

jsem, že já třeba mluvím o něčem a oni vůbec neví o čem. Že jsme letos brali co je střední škola, když se řekne, střední odborné učiliště, co je to škola s maturitou, škola bez maturity...

M: Jo, jo.

A: Jo? A ty hlavní věci, které mně přijdou, že nám jsou známé, ale jim teda fakt ne.

M: No jasně, no no.

A: Jo, takže když přijdou nedotčený v osmičce. No a tady oni si z toho vybíraj tu kombinaci a maj si vypsát alespoň deset až patnáct, a z toho třeba si podtrhnout ty, co je zaujmou.

M: Jo, jo.

A: Jo? A nebo vypsát jenom ty, co je zaujmou.

M: Je toho tady milion teda...

A: Je, ale oni se třeba, pak se, dojdeme k tomu, že se ptaj, a kdo je to tavič? Nebo kdo je to štukatér?

M: Hm.

A: Jo? Kdo je to, tady, čím se zabývá historik, se jich ptám. Jo? Nebo politolog, kdyby tam bylo.

M: Jasně.

A: Co dělá hydrolog, třeba.

M: Hm.

A: Jo? Snažíme se třeba i najít k tomu to vzdělání.

M: Je toho tady nekončně, téměř.

A: No, ale tohle je práce třeba na dvě, na dvě hodiny jako smysluplně. Kdy oni půl hodiny až tři čtvrtě dělaj a my to máme hodinovku, takže tři čtvrtě hodiny dělaj vlastně jenom ten test, s tím že často si musíme vysvětlovat, co se tím myslí.

M: Hmh.

A: Jo, ale není to vůbec špatný na to, aby měli trošku přehled, do budoucna. A to děláme vlastně v tý první půlce osmičky, na přelomu prvního druhého pololetí.

M: Jo.

A: Těch hodin zas tolik není. No a snažím se, protože pak je to jako vždycky, pokud to není spojeno s nějakým výsledkem, že, a s nějakou známkou, tak nás to vůbec nezajímá, takže tyhle věci některé fakticky dělám, za jedničku, řekněme.

M: Jo, jo.

A: Ale za to že to prostě musí udělat.

M: Jsou... Musej se do toho trošku šťouchat.

A: Jo.

M: A řekněme, když jako trošku odbočím, ale jenom právě jak vnímáš tenhle předmět, tak já si dokážu představit, že prostě některý žák..., nebo že typicky žáci, až se začnou ty přijímačky blížit, tak je to bude, řekněme, víc motivovat. Jako, dá se to nějak jako vysledovat? Že třeba v osmičce je to ještě moc nezajímá, a v devíte, jak se to začne blížit...

A: Určitě.

M: Jo?

A: Určitě je to tak, že v osmičce téměř jako jim to přijde strašně vzdálený.

M: Jo.

A: A když je to kolem osmičky, tohohle období, kdy jsou přijímačky, tak už jako víc ví, a taky víc tlačí rodiče, co si budem mluvit...

M: Když maj jako ty kamarády, který už, jo...

A: Když maj deváťáci přijímačky a kolem nich se to jasně vlastně prožívá, tak jako víc vědí osmáci, ale víc tlačí rodiče, oni tlačí v současné době na vysvědčení, a pak je vidět u těch deváťáků mnohem větší tlak, prostě, od začátku ledna, řekněme, to je teda masírujou bez kůže, bych řekla, to je derou jako ty rodiče sami o sobě.

M: To věřím.

A: No, takže to. Ale tyhle ty, to já ti vlastně nemusím dávat, to si najdeš v tématických plánech.

M: Jo, to je normálně na internetu.

A: Osm, devět, na nástěnce učitele. Jo? A snažím se tak, jak to je, i když to někdy přeskakuju, tak se snažím více méně časově to nějakým způsobem dodržovat.

M: Hmhm. Super, díky moc. Tak, teď se zeptám konkrétně na ten, na ty materiály, už jsi něco zmínila, odkud co máš, ale otázka zní, odkud bereš pro tento předmět inspiraci, učební materiály a pomůcky, a jestli máš pocit, že je v českém prostoru pro tenhle předmět dostatečný množství zdrojů.

A: Kdybych se mohla zabývat asi jen volbou povolání, tak bych řekla, že bude dostatečné množství zdrojů. Ale já teda to opravdu nestíhám tak, využívám často ty materiály, podobné, které jsem měla, což není úplně dobře, si myslím, protože se to obnovuje, že jo, ty věci. Jo, a

některé, některé materiály jsou dost vydávané teď třeba se zaměřením na učební obory, protože, je zá... není zájem o učební obory a některé věci jsou vydávané opravdu speciálně pro nalákání do učebních oborů.

M: Chápu.

A: A já si myslím, že není prostě nutné, aby každé dítě šlo do učebního oboru, ale zas na druhou stranu aby každé dítě šlo na střední školu, taky si to nemyslím. Jo, za každou cenu. Ale někdy je to dost tématicky, že já třeba nepoužiju ten pracovní materiál, který má třeba hezké obrázky a tak dál, protože je tématicky prostě udělaný na ten učební obor.

M: Jo, chápu, hm.

A: No. Ale, ale obecně si asi myslím, že by materiály byly, dá se čerpat i z materiálů, které se týkají výchovy k občanství, že jo, a zdraví, etické osobnostní výchovy, to je spousta věcí, která se dá, ale musí člověk hledat, hledat a hledat, a to jsou hodiny a hodiny práce.

M: A hledáš teda kde převážně?

A: Ať jsou to internetové zdroje, pracovní listy, které už někdo vyrobil na zadané téma, když je to někdo ze školy, když je to nějaký program...

M: Můžeš nějaký, třeba svůj oblíbený portály vyjmenovat?

A: No, já tam zadám téma a podle toho co mi vyleze a zkouknu, tak to určuju.

M: Takže přes Google, přímo, nebo?

A: Přes Google, většinou, hm.

M: Jo, přes Google, jo. Není třeba jedna nějaká stránka, kde bys hledala nějak častejc?

A: Já ani nevím, možná že je, ale já to nevím.

M: Ne, myslel jsem jako jestli nemáš ty nějakou svoji oblíbenou?

A: Ne, tu teda nemám. Většinou je to tak, když chci nějaké téma, a nebo třeba seženu nějakou knížku, kdy to jako jo, a můžu to z toho vytáhnout.

M: A máš třeba nějaký lidi, který, jako na který se můžeš obrátit, když řekneš třeba, chtěla bych víc testů na právě povolání nebo ty sebezpoznání.

A: Nemám, možná že existují, ale nezajímala jsem se.

M: Jo jakože prostě nemáte nějakou síť lidí, který...

A: Nesháněla jsem, ne, já teda jsem... nejsem až tolik zainteresovaná do toho, že bych se do toho tak vrhala, jako jo.

M: Jasně.

A: Možná že ta síť existuje. Když jsem navštívila konferenci k volbě povolání, přišlo mi to skvělé.

M: Jo, jo.

A: Jo? Ale nevím, navštívila jsem jednu, a nezískala jsem žádnou další informaci, že by byla dál, jestli je dvouletá, jednoletá, ta část, nevím. A to mi přišlo fajn. Jo? Protože tam se sejdeš s těmi lidmi, kteří vlastně dělají... Ale spíš mi to přišlo i fajn, že jsme tam získali praktické... Mě nešlo o pracovní list, ale to jak to dělají někde jinde.

M: No jasně, určitě, sdílení těch zkušeností.

A: A to mi přišlo fajn, že jestliže udělají někde nějaký poznávání.

M: A to byla teda konference přímo k tomuhle tomu...

A: Jo, kariérového poradenství, myslím.

M: Ne, kariérové poradenství?

A: Myslím, že to bylo, ano, kariérové poradenství.

M: Nebylo to teda jako volba povolání, téma jako RVP.

A: Ne ne ne ne ne. Bylo to přímo zaměřeno na kariérové poradenství, s tím že tam se hodně diskutovalo, jestli bude uvolněný kariérový poradce ve škole nebo nebude, že jo.

M: Hmhm.

A: Jestli se to odtrhe od výchovného poradenství a bude to samostatný člověk.

M: Což, ještě se to neplánuje, nebo...

A: Já nevím, kdo to plánuje, ale ještě to není.

M: Zatím to není. Rozhodně to není.

A: Jinak, jinak by mi to asi nevadilo, kdyby to byl možná i někdo jiný.

M: Jo, jo, jo. Rozumím. Tak, a... Tak. A to byly teda otázky na ten předmět, Volba povolání, další jsou teda na kariérové poradenství nebo lomeno kariérové vzdělávání, jsem si napsal. A teďka, teďka to myslím částečně jako v tom širším smyslu, jak jsme se bavili, že i pro tebe kariéra znamená něco víc, než jenom úspěch v povolání, že to může bejt i kariéra matky, nebo kariéra právě mimo třeba samostatný povolání. Takže v rámci nějakého... Přípravy na budoucnost, třeba to další studium, a tak dále. Vůbec zaměření na budoucnost. Tak. A zajímá mě jestli v rámci kariérového rozvoje, v tom širším slova smyslu, probíhají na škole nějaké další aktivity, který organizuješ, neorganizuješ, to mi je jedno.

A: Já si myslím, že do tohohle by se dalo zařadit oborové dny letošní, které jsem teda zvolila.

M: Hmhm.

A: A které se jmenujou Svět povolání. My teda objíždíme v rámci oborového dne vždycky jedno povolání, které nám teda někdo přiblíží, které nám někdo, nejlépe když je to na jeho místě, a ještě to nechá děti vyzkoušet, to je ta podmínka. Aby si děti zkusily to povolání na vlastní kůži, jak to vypadá. Takže máme za sebou oblast školství, takže opravdu učily tady ve škole, byly se školníkem, byly s uklízečkou, se všemi těmi povoláními, které se vyskytují ve škole.

M: To byl jeden den?

A: To byl jeden den. A něco musí udělat ve svém volném čase. Tadyto zkoušení si museli nechat ve svém volném čase. Pak jsme měli druhé povolání, a to bylo... nebo oblast zdravotnictví, kde jsme se setkali se zdravotní sestrou a s paní rehabilitační lékařkou. Zdravotní sestra přišla za námi, děti si zkoušely, jak se píchají injekce, teda do pomerančů, ale vůbec donesla všechny ty materiály. Co to je stetoskop, jak se měří tlak, jak se, jak slyší dech, jak to vypadá se zubní hygienou, a tak dále. A paní rehabilitační lékařka nám ukázala svoje pracoviště.

M: A říkala jim zdravotní sestra, že pracuje 12 hodin v kuse?

A: Říkala jim, ano, ano. Říkala jim právě i ty podmínky, oni mají často připravené otázky, samozřejmě tam padne i otázka na plat, takže to se taky ptají, zcela přirozeně. Já na to vždycky každého dospělého dopředu jako připravím, a řeknu jim, že padne otázka na plat a oni ať se z toho vylžou, jak chtějí.

M: Jo.

A: Že jim nemusí říkat, kolik mají do koruny...

M: Jsou otevření teda, byli otevření?

A: Jo, ale řeknou jim třeba, že to je plat v řádech, já nevím, třeba 15 tisíc a výš, nebo.

M: Jo.

A: Jo? Něco podobného.

M: Jasně.

A: Třetí typ povolání byla paní, byla tady modelka, fotograf a vizážistka. Takže o tom se bavili, o těch třech povoláních, zkusili si fotit.

M: A ty se sehnali z řad rodičů teda, a nebo známí?

A: Někdo se... Ty, ty dva se ozvali, zdravotní sestra, to zdravotnictví se ozvali z řad rodičů, sháněla, oslovovala jsem rodiče a pak to jinak sháním školství tady u nás, že jo. A jinak to sháním, jako, po známých mojich, po lidech, který nějak oslovím.

M: Hmhm.

A: Kterí by do toho šli.

M: Jasně, hmhm.

A: A pak jsme byli na farmě. Takže viděli jako velkofarmu. Tam si teda nic nezkusili, ale viděli, jak to vypadá, co ten farmář musí. Má představa byla, že budou kydat, ale nekydali, teda. A různě, jakože nakrměj slepice a tak dál, ale v tom množství to fakt není jako možný. No, a poslední máme paní advokátku, která nás teda, slíbila, že nás vezme na jednání k soudu. A pak si zkusí teda opravdu práci tu papírovou paní advokátky. To znamená, že jim ukáže kancelář, představí jim tu svoji práci, kolik asi hodin se věnuje, co je jako podstatou práce.

M: Jo, hm.

A: Takže vlastně maj několik povolání víc, jakoby poznali.

M: A kolik tam je dětí zapsaných?

A: 15.

M: 15. To byl limit?

A: 15, a nahlásili se, jo je to limit, a nahlásili sedm až devět.

M: Jasně.

A: Takže tam není nikdo ze šestáků. No a v rámci toho píšou vlastně oborovou práci a zpracovávají nějaké svoje zvolené povolání. Kdy teda ho musí popsat, to zvolené povolání. Musí k němu udělat rozhovor s osobou, která to povolání vykonává. Musí si ho alespoň na dvě hodiny to povolání zkusit.

M: Ty jo.

A: Musí k tomu povolání sehnat veškeré školy, které jsou v České republice, co by bylo potřeba k němu vystudovat.

M: Hm. Ty jo, tak tohle. To je řekněme... No, řekněme, že je to fakt super, mě se to fakt moc líbí.

A: A takže jakoby poznají, jsou tam taková povolání nebo oblasti jako máme pohřebnictví, taxislužba tam někdo, někdo tam má trenér florbalu. Jo? Takže to není úplně až tak povolání, ale člověk to prostě dělá, jo?

M: Jasně.

A: A podle mě zjistí, že to není úplně povolání, že to je vlastně volný čas toho člověka. A pokud by to bylo povolání, tak by musel tak a tak něco pro to dělat.

M: No, no.

A: A což je ten přínos, si myslím, že to vůbec nevadí.

M: Hmhm. Jasně, že to fakt prozkoumají.

A: Jo, a mají prostě kontakt s tím člověkem, který to konkrétně dělá a hlavně si to zkusí.

M: Hmhm.

A: Takže tam je oblast zdravotnictví, máme tam fakt jako... No já témata teď nemám tady před sebou ale je to různý.

M: Hmhm hm. Tak to by byly ty oborový dny. A teda já, co se týče tohohle konkrétního tvýho tématu tak to bylo tvoje téma, kde jste se přímo zaměřovali na konkrétní profese, ale jestli jsem pochopil, tak i ostatní oborový dny se třeba týkají nějaký konkrétní oblasti, která by teoreticky mohla směřovat k nějaký...

A: Jako kdyby to bylo někdy tak by to mohlo směřovat asi určitě, jo, ale jde o to s kým se potkají na tom daném jiném oborovém dnu, ale mohou se potkat i s nějakým povoláním, ty děti vlastně, můžou. Jo, zejména když navštíví různé aktivity, nebo i v projektových dnech, děti na prvním stupni, jestli dojedou do sklářské dílny, nebo někam půjdou něco vyzkoumat, nebo půjdou do Toulcova dvoru se podívat na něco, no tak tam samozřejmě se asi setkají s nějakým povoláním. To si myslím, že mimoděk jo. Ale jinak si neuvědomuju, že by bylo něco, co by bylo tak jako specificky zaměřeného, aby to rozvíjelo ještě jakoby kariérové poradenství, krom třeba když sem přijdou někdo ze záchranné stanice z té ptačí a mají, všichni viděj ptáky, tak samozřejmě se ptají na to zároveň, co ten člověk dělá nebo čím se zabývá. Jo, že to je nějaká práce toho člověka.

M: Jasně. A když bys to vzala i na tu oblast sebepoznávání?

A: Tak to je určitě VOZetko a ETOV.

M: A ETOV je?

A: Etická a osobnostní výchova, to je předmět, dřív to byla rodinná a občanská výchova, že jo. A teď to máme Výchova k občanství a zdraví a Etická osobnostní výchova, dva předměty. Třídnické hodiny tam můžou být samozřejmě. Tam se může pracovat se sebepoznáváním, hodnocením, sebehodnocením si myslím, že taky, když třeba děti hodnotí, co se jim podařilo nepodařilo, jak co zvládly, kam by se směřovaly.

M: Hmhm. Tak a jo, je kariérové poradenství tématem, o kterém se bavíš s ostatními učiteli, nebo se nějak o něj učitelé zajímají? A právě nemusí to být nutně jako termín kariérové poradenství, ale cokoliv, o čem jsme se bavili, tak jestli je to nějak, nebo se třeba řeší na poradách, učitelé se o tom nějak baví...

A: Na poradách si myslím, že se úplně až tak neřeší, tam se řeší ty statistiky, ale třeba s třídními učiteli, když to není třídní, když nejsem třídní v té třídě v té devítce, tak určitě si vždycky dávám schůzku a ptám se, co třeba vyzískal on na konzultacích, nebo ho žádám, aby se i bavil s rodiči na konzultacích a s dětmi o tom, co ty děti chtějí dělat.

M: Jo, takže.

A: I když jsem v té třídě v té devítce, třeba jsem nebo ve osmičce, ale tak většinou chci aby to ten třídní ještě, v devítce určitě, aby na těch podzimních konzultacích to prošel. A pak se ptám, jestli má nějaké poznatky nebo nemá, co mu říkali.

M: Takže si vyměňujete informace.

A: Asi jo, s třídním učitelem určitě. A nebo když to není třídní, tak někdo kdo je tomu nakloněný, třeba ve VOZetku nebo v ETOVu.

M: Jo. Takže prostě sprátelený učitelé.

A: Jo, spíš ty, co si s nimi děti povídaj. Protože někdy s tím třídním třeba jedou po té lince dost striktní toho, co se týká těch věcí. Ale většinou ne. Já jsem se s tím ještě nesetkala, prostě to mě jenom napadlo, kdyby se chtěli bavit jenom o matice a jenom o známkách, což si nemyslím, že se tady prostě jakoby děje.

M: Jasně. Hm. Tak jo, a jsme v posledním tématu. Postojové a subjektivní otázky. Tak jo. Jak důležité je podle tebe kariérové poradenství a kariérové vzdělávání na základních školách, s tím že rozlišuju mezi tím poradenstvím, kdy je to ta nějaká cílevědomá činnost a vzděláváním, kdy je to třeba nějaký skupinovější právě, alá učíme se o profesích, nebo i o sobě a tak.

A: Já si myslím, že důležité je to z toho důvodu, že ty děti jsou úplně mimo, že jo. Ty děti žijou úplně v jiném světě. Už jenom v tom že je zasadíš do toho co je čeká. Že vlastně někam půjdou studovat, a že už by měly vědět, jestli je to střední škola, podle čeho se to tak jako jmenuje, třeba. Jo? Nebo to co dělá jejich táta, co na to musel vystudovat nebo nemusel. Co máma, jestli vystudovala, jestli vůbec dělá, to co vystudovala nebo ne. Vůbec i to, jestli si myslí, že v jejich životě je důležitá ta škola, jestli nemůžou nikdy dělat nic jiného, jo? To jsem říkala, že často oni se budou muset hodně změnit, to jejich povolání, že v současné době to není tak jako babička dřív třeba dělávala jednu práci a dělala ji čtyřicet let. A furt byla učitelkou, nebo furt byla řidičem tramvaje, děda. Jo, že prostě to tak bude tak, že jako nebudou. Že čím změní povolání, tak se naučí nové věci a vlastně budou něčím jiným, než to co vystudovaly. Že to není vždycky uzavřená cesta. Jenom vůbec tu možnost jim dát, aby

přemýšleli o tom, co to je. Myslím si, že je to fakt důležitý z hlediska jejich rozhledu. Aby nešly tupě za někým. Aby přemýšlely.

M: Hmhm. Vnímáš tam teda silně i to riziko jakože ovlivňování navzájem.

A: Jo, ale myslím, že i riziko ovlivňování, vliv rodičů na děti, vliv kamarádů na to dítě, vliv společnosti na to dítě. Že prostě není špatné, když budu dělat něco jiného, když je to odlišné od toho, co se teď děje. Jestliže chci být truhlářem, tak prostě ať jsem truhlářem, i když jde zbytek třídy na střední školu, mně to je jedno.

M: Takže jestli, trošku v tom slyším to, že chceš, aby děti dělaly co oni, aby objevily to, co samy chtějí.

A: Jo, to taky. A nebo když už teda budou podle toho co jim někdo říká, tak aby to přijaly s tím, že to je jejich vlastní rozhodnutí. Jo? Není to manipulace, ale spíš to, aby si srovnaly v hlavě, jestli ten, kdo jim to říká, kdo jim to jakoby vsune do té hlavy, jestli to opravdu má opodstatněné tyhle informace. Jestli to, prostě aby nešly jako slepý ovce.

M: Jo, super. Do jaké míry připravuje vaše škola žáky na budoucnost, tví žáci, co je dále čeká. Tedka je to konkrétní otázka na tuhle školu. Když děti opustěj školu, ví co je čeká? Mají pocit oni?

A: To já teda vůbec nevím, jestli oni ví, co je čeká. Já si myslím, že to nemůžem odhadnout, že se snažím pro to udělat co nejvíc. Aby když mi dítě dá konkrétní požadavek, když mi dá konkrétní otázku, abych neplácala prázdnou slámu a byla jsem schopná mu konkrétně odpovědět. Ale jestli ví, co ho v životě čeká nebo v otevřeném světě, to teda nevím, jestli ví, co ho čeká.

M: No, tak řekněme i třeba klidně v té blízký budoucnosti.

A: Já si myslím, že se snažím jim třeba říct, že, protože sem chodí třeba i děti, které chodí z té dané školy, kam od nás, naši studenti, kteří přešli, končili loni, tak během toho prváku oni sem chodí devátákům říkat, jak to tam funguje. Takový jakoby povídání pro ně. Oni to teda už teď často mívají i povinně ze školy, jak jsem pochopila, jdou představit svou školu, na kterou chodí.

M: Jo, jo. To je jednou ročně, nějaká událost, nebo?

A: Jo jo jo, no. Vždycky, no, řekněme do prosince. Když je taková ta shánka, když školy chtějí vytvořit své povědomí.

M: A spíš prváci?

A: Prváci většinou, ale i druháci, a můžou i starší, což já využívám, nejlépe když jdou z té jedné školy prvák, druhák, třeták třeba, a nebo i maturitní. Teď už by se nám to mohlo podařit. Na jedné škole jsou děti od čtvrtáku by byli příští rok až do prváku, a vždycky ten každý ročník má něco do sebe. Každý to dítě už to vidí s odstupem doby nějak jinak. A to se s

dětma na to snažím připravit. Vždycky s těma deváťákama, aby si připravili otázky, které by jim položili, které chtějí, a já třeba i jim dávám takové ty hnusné: Splnilo to tvoje očekávání? Co bys udělala jinak, kdybys věděla, že tam jako, a nutím i ty děti, který tam jsou, které přichází ze střední školy, aby jako přemýšlely, a dávaly jim i opravdové. A říkala jsem jim, buďte k nim upřímní, jo? Jestliže vy jste tam šli s nějakým nadšením, vy jste tam šli s nějakou představou, tak jaká ta vaše představa byla, a jak jí ta škola splnila. A nebo nakolik je ta škola schopná to splnit, tu představu, jestli jí vůbec může splnit, a nakolik třeba vy máte do té představy něco vložit. Jestli to vaše učení, přípravy a tak dále, řekne tam je to těžký, jestli pro to něco děláte. A nebo praktické věci, když jsou na škole se zaměřením, tak jestli ta praxe splňuje to, co očekávali. Nebo do budoucího života, jestli myslí do zaměstnání, jestli by je to...

M: A teďka jenom úplně, na škále od jedničky do desítky, když máš školu, která s tímhle vůbec nepracuje a děti prostě potom si vybírají úplně jako poprvé se na to zeptají před přijímačkama, a potom jsou školy, které s tím pracují fakt cílevědomě, děti vědí, co chtějí prostě, jako znají svoje silné stránky a tak, tak kde si myslíš, že je tady vaše škola?

A: Já si myslím, že za polovinou směrem lépe určitě.

M: Takže 7,8?

A: Tak jako 6, 7, 8, jde o to, jaké je to dítě, a jak chce moc sdělovat. Protože ty sdělovací děti, o nich člověk ví víc. Ty děti, které méně sdělují, a obecně chlapci...

M: Introvertnější...

A: Jo, a obecně i kluci to neumí tak pojmenovat si myslím, jako holky, v tomhle jsou lepší. Tak si myslím, že to je lepší. Třeba беру jako za svůj skvělý počin, z letošních konzultací, že jeden kluk mi napsal tady do těch papírů: Já vlastně nevím, co chci, a chtěl bych s tím pomoci. A já jsem se tady zeptala, jestli mu s tím mám pomoci já, nebo rodiče, a on přímo řekl tý mámě, já potřebuju pomoci od tebe. Což je pro mě jako hodnotný. Že ten kluk, kterej v tý hodině to nebude prezentovat úplně, ale řekl, já si o tom chci povídat, a chci pomoci od tebe, od tebe a od táty a chci ty vaše názory. Což je fajn. A to je pro mě si myslím jako hodnotný. A u něj bych to brala klidně za 9 tenhleten bod.

M: Jo, vidíš prostě relativní posun.

A: Jo, u něj jako fakt, a tohle je pro mě důležitý. Jestli to dítě je schopný o tom s někým mluvit, a je mi úplně jedno, jestli je to škola, obecně, já, nebo jestli jsou to rodiče, ale aby to byl někdo, aby tady pro něj někdo byl, kdo jim s tím pomůže, protože si myslím, že je to fakt těžký.

M: Tak. Další otázka je na učitele. Pracují vaši učitelé vědomě s kariérovým vzděláváním? A mají přehled o profesích, požadavcích na ně? Třeba co se týče vztahu k jejich předmětu

například. Učitel matematiky, ví, jakože pracuje nějak s tím, jakože k čemu se mi bude matematika hodit?

A: To si myslím, že určitě jo, v současné době s Hejného matematikou, že jedou. V češtině se mě ptají sami, k čemu se jim budou hodit vedlejší věty. Tak tam se snažím to vsunout do toho vyššího kontextu. A klidně jim říct, že ano, vedlejší věty, pokud nebudeš učit český jazyk, asi nikdy v životě používat nebudeš to označení. Kromě příštího školního roku u přijímaček, i když je to hnusné, je to tak, možná někdy u maturity, ale vždycky budeš potřebovat sestavit umět logicky větu, logicky souvětí. A to jsou vedlejší věty, to je učivo o vedlejších větách, nejenom to poznat, ale i umět vymyslet, prostě, podle té spojky, kterou ty tam máš, vymyslet souvislost, která tam má fungovat. A to si myslím, že je ta příprava na tu budoucnost. U pravopisu to je jasné. A další si myslím, že jo, že asi i zeměpisář i dějepisář ví, zejména u těch dětí, ono se jim tam objeví, některé děti chtějí cestovat, takže vědí, proč se třeba učí o něčem, protože ta země následně je hodně zajímavá. Někdo má rád dějepis, někdo má rád ty spojitosti.

M: Jo, tak jo. Poslední otázka. Věnuješ se ty, případně celkově škola nějak specificky kariéřním nebo studijním potřebám znevýhodněných skupin, to je příslušníkům etnik, žákům z chudších či méně vzdělaných rodin, dívkám, sexuálním menšinám případně.

A: Pokud jsem požádána a vím o tom, tak do toho reju sama, takže do toho jdu. Ať jsou to cizinci, tak chci, a ptám se, holky, potřebujete pomoc, kluci, potřebujete někdo pomoci? A oni řeknou neví. A já říkám, tak co je to to neví. Chceš pomoci vyplnit přihlášku? Jo, to máma neudělá. Tak spolu vyplníme třeba za přítomnosti rodičů tady přihlášku. Potřebuješ pomoci s výběrem? Jo, neví. Tady mám tohle. Já říkám, musíte s mámou ale jít. Otázky, chcete sestavit? Ano. Tak spolu sestavíme otázky, na které se třeba ptají. Jo? Nebo na tom, na tý Alfě, jak jsem říkala, speciálně jdu s tou skupinou a ptám se. Děti, které nejsou schopny se samy zeptat, a děti, které třeba mají jazykovou bariéru.

M: Hmhm. A co se týče třeba toho, hmmm.

A: Děti s lehkým mentálním postižením jsem teď řešila. Romské etnikum, ano. U nás je to spojené, Rom a lehké mentální postižení. Takže tam stoprocentně jasně jsem říkala, a dělali jsme to tady. Máme konečně, jeho bratr neodevzdal nic a nikam nešel, on už má alespoň přihlášku a doufám, že jí odevzdali. Dostali jí do ruky. A třetí sourozenec už se teď jako těší, jak půjde na to povolání. Tak tam si říkám, že ten postup prostě je, jakože ta možnost, že by někam šli. Že vůbec o tom uvažují. Že už to není, jdu jenom ke strejdovi tady něco dělat, že ví, že je na to nějaká škola, a že ta škola by jim to mohla poskytnout, a tomu dítěti výuční list.

M: Jo, takže vnímám to tak, že ty celou dobu vnímáš vždycky ty děti v kontextu toho, jako jak to mají doma, a snažíš se je vždycky o něco jako posunout...

A: Jo. Ono to asi jinak nejde. Tam musíš posunou ty rodiče prostě v tuhle chvíli. Oni to tam musí donést. Oni to musí podepsat, že jo. Nebo odeslat, to neudělá to dítě samo. A zas na druhou stranu, já to za ně nemůžu dělat.

M: Nejde to, jo? To škola nemůže?

A: Škola už to teď neodesílá. Dřív to bylo povinností školy, že odesílala ty přihlášky, že.

M: Teďka je to povinností rodiče?

A: Teď je to na rodičích. Jo.

M: A když byste třeba věděli, že někde ty rodiče nefungují, a že?

A: Tak to neudělám.

M: Tak to prostě nejde?

A: Já přes tu hranici nepůjdu. Protože si myslím, že to je rozhodnutí toho rodiče, a on je za to zodpovědný. Kdyby to byl rodič, který je zbaven svéprávnosti, vždycky za něj jako někdo rozhoduje. Jo? Furt si myslím. Nebo i kdyby to byla rodina, která spolupracuje se sociálkou, tak se dohodnu na nich, ale neudělám to bez vědomí těch rodičů.

M: Jo, jo.

A: Protože by mi to přišlo jako zasahování do kompetencí rodičů.

M: Rozumím. Jo, chápu.

A: Přece nebudu rozhodovat za jejich dítě.

M: Dobrý, tak jsme to prošli. Je ještě něco, co tě napadá, nebo co třeba jsme nevyřknuli?

A: Nevím. Jo, ještě že sem ještě chodí občas nějaký ty příručky z toho, z pedagogické psychologické poradny, co vydává soubory škol a ty jsou dobrý.

M: Aha, jo, to jsou nějaký katalogy středních škol teda.

A: Hm. No a pak jako pro ně nějaké stránky, když vybírám, tak to je možná větší fuška a přehledy. Jo, určitě nenavštěvujem teda na úřadu práce nějaký tam centrum pro volbu povolání, tam teda nechodím. A úplně odmítám, všechny ty poslední dobou jak jako učební obory nás zahrnují tím, že přijďte se podívat na: nevím co, třeba festival řemesel, a tak dále. Já na to prostě s těma dětma nebudu záměrně, já na to nemám opravdu čas, protože přijdu tím o svý hodiny, který mám v jinejch třídách, já jim ráda tu informaci předám, ale abych tam šla s nima a tohle absolvovala.

M: Jo, že už to je moc.

A: Jo. A záměrně odmítám taky všechny ty návštěvy z různých škol. Vyberu si některé. Aby děti slyšely někoho ze soukromé školy. Aby děti někoho slyšely ze střední státní školy, aby někoho slyšely z učebního oboru, nejlépe aby to bylo tak jako že oni se hlásí tradičně ti podobní. Takže když je to někde třeba někdo, kdo má na starosti opravdu reklamní část a rozvoj té školy a není to učitel, tak toho záměrně sem přizvu, pak je to někdo, kdo má na starosti nábor někde nejlépe úplně na učebním oboru, tak toho taky vezmu, protože oni každý povídají jinak, každý fungují jinak. A říkám na tom těm dětem, podívejte se, jak na vás působila, jaké informace jste od toho člověka dostali, jo, že i zpětně. Dozvěděli jste se, to co jste...

M: Aspoň se podíváte i na povolání, který má ten daný člověk.

A: Vůbec, měli jste chuť na tu školu jít? I když jste na ní vůbec nechtěli jít? Jo? I když, zaujalo by vás to aspoň trošku z hlediska toho povídání toho člověka? Jo? Takže i tak, protože chodí pán, kterej je řezník, že jo, tradičně, a ten jim tady vypráví něco, a na tom úplně ty děti, reagují úplně stejně, každej ten ročník reaguje jako stejně na něj, tak mě to jako baví...

M: Nějakej charismatickej?

A: No on je hrozně upovídanej, ale na druhou stranu vlastně zjistí na konci, že nic neví.

M: Jo, jo jo jo.

A: Jo? Že ty podstatné, že vlastně se cejtil, že jako že je strašně lanařil, že jim hlavně řekl, jak je to působivý, jak je to o penězích, jak je to jako skvělý a jak je to řemeslo skvělý, ale že vlastně jim neřekl nic jako opravdovýho. Jo? A o tý škole, že z něj cejtili takovou tu, to pozlátko.

M: Marketing.

A: Jo? A pak je paní, která je sice ze soukromé školy, chodí, ale jakoby jim to úplně tak nemaluje. Řekne jim fakta, řekne jim informace a tím to hasne.

M: Jo.

A: Jo? No a pak ty děti. Aby přišli a pak někoho z gymplů, speciálně. No a pak mám ráda, když přicházejí děti z těch jiných škol, a říkaj.

M: Jo jo jo.

A: A v tom si myslím, že jako fakt poznaj jakože. Ale tak jako. Nevím. Někdy mám pocit, že bych se měla sebezvěďovat já, ale... Že trh práce je...

M: Co se týče těch škol? Nebo ne, povolání?

A: Jako úplně. Myslím si, že trh práce je někde jinde, než byl když jsem jako tomu hodně věnovala, a nebo jak mi tady manžel řekl, ty jseš tam v tý uzavřený bublině, v tom svém školství, víš, ono to v životě probíhá úplně jinak. Jo? Jak za sebou nemám tolik pohovorů, jak za sebou nemám tyhle, že vlastně člověk plácá prázdnou slámu, jak si myslí, že by to mohlo probíhat, to co jsem se dozvěděla, ale ne to co jsem zažila. A to si myslím, že současná doba pohovorů je úplně někde zcela jinde než byla. Vůbec trh práce je zcela někde jinde, než je školství a příprava na ten trh práce.

M: A máš teda pocit, že třeba tohleto konkrétně je jako oblast, o kterou bys měla ty jako výchovnej poradce zájem, když by to bylo třeba nějaký školení na tohle nebo nějaká rychlejší výměna informací.

A: Ano, současný trh práce, přesně tak, současný trh práce, jak je to s pohovory třeba do zaměstnání. My jsme tady kdysi dělali pohovor nanečisto, když se hodně dělaly v rámci přijímaček pohovory nanečisto, a to mi přišlo, že jsme dělali pro ty děti dobře. Když jsme je odeslali úplně do jiného prostoru, s jinými lidmi, domluvili s ředitelem daného, vůbec, že nám zahrál úplně něco jakoby situaci, tam chodili jeden za druhým, na ten správný čas, museli dojít správně oblečení, museli dojít na správný čas, měli se připravit na nějaké otázky, a tam fungovali. A my jsme je nahrávali.

M: Ty jo.

A: A pak jsme si to pouštěli tady ve škole. A to mi přišlo, že mělo nějakou, oni na sobě viděli, jak tam sedí, jak se ošívají před tím cizím člověkem, a nebo taky co říkají dobře ale. Jo? Kdo tam dobře vystupuje. A potom jsme si hned po tom pohovoru jsme si s tím člověkem udělali ještě kolečko, že než dostali tu informaci z nějaké nahrávky, tak ještě to jak se cítili po tom hned, jak on na ně působil, jak oni na něj působili, jak to zvládli všechno. A to mi přišlo fajn, a teď si vůbec nejsem jistá, jestli bych byla schopná jakoby ty děti připravit vlastně na tuhleto situaci, která je čeká. Můj pohovor byl před dvaceti lety.

M: Můžeš zkusit někam jít na pohovor.

A: Nejsem ten typ, že bych se musela, jako jen tak ze zájmu, to nechci. To je pak jako závazek, že jo, v současné době, že to není tak jako že si jen tak vybereš a jdeš. Ale když je to hraná situace pro dospělého, tak to nemá ten význam.

M: No, ale teoreticky by se dalo, že jo. Zkusit něco co tě fakt láká.

A: Musela bych být součástí té pohovorové komise, a nebo být přísedící toho pohovoru, když ho někdo vede, na různé typy povolání. To by mě celkem i lákalo.

M: Hm hm, jo jasně. Už nic dalšího?

A: Ne, jdu si udělat kafe a jdu na konzultaci.

M: Akorát jsme to stihli.

Rozhovor B: Barbora a Bedřich

M = dotazovatel

D = paní C. D. (v textu práce Barbora)

F = pan E. F. (v textu práce Bedřich)

Dále zmiňovaní:

P. C.

doktor H.

magistra T.

institut Q

M: Takže, je 29. května 2019, a děláme rozhovor s paní C. D. a E. F. a oba souhlasí s nahráváním pro účely diplomové práce. A nahrávka bude anonymizována. Tak. Tak já si to dám tady sem. A můžeme začít, tak jo. Nejdřív se Vás obou zeptám, jak jste se vůbec dostali ke kariérovému poradenství, co vás k tomu tak nějak dovedlo, jestli jste jako v tom viděli nějakou hodnotu, nebo jste o tom už dlouho uvažovali, spadlo to na vás a tak dál.

D: Já jsem vystudovaná andragožka, andragogika personální řízení, takže k tomu mám ještě učitelství pro střední školy, z toho důvodu dva tituly. A přirozená cesta, jo? Poradenství je můj obor. Kariérový na základkách, na středních vůbec nebylo, když já jsem vyšla z fakulty, takže jsem se věnovala výchovnému poradenství.

M: Hmhm. To bylo teda na základce?

C: To bylo, já proplouvám základní střední školy. Jo, na základce taky, výchovný poradenství.

M: I na střední škole?

D: I na střední. A posléze z toho vlastně, v okamžiku kdy se uvolnila cesta toho kariérového poradenství v souvislosti s novým řádem, kariérním, tak jsem se tomu začala věnovat, protože to spojuje jak andragogiku, personalistiku, tak to učitelství.

M: A jenom ještě k té andragogice, tak vy jste si k tomu dodělala nějaký pedagogický minimum?

D: Ne ne, já mám magisterskou andragogiku personální řízení v R na univerzitě U a mám magisterský obor učitelství pro střední školy, na univerzitě U.

M: Jasně. To bylo v rámci toho stejného teda? Nebo to byly ještě..

D: Úplně novejš obor, já mám dva diplomy, úplně mám dva diplomy.

M: Jasně.

D: A plus teda teď mám za sebou čerstvě zkoušku kariérových poradců, profesní kvalifikaci. Takže jako asi víc už nejde v tomhle oboru.

M: A předměty učíte...?

D: Humanitní, angličtina, čeština, dějepis, občanka.

M: Hmhm, dobře. Tak jo, stejná otázka, jak jste se dostal ke kariérovému poradenství?

F: Já učím asi už 18 let, učím odborný předměty, elektrotechniku, jak teoreticky, tak prakticky. A začal jsem, víceméně nevědomky s kariérovým poradenstvím asi před 5 lety na základní škole, když jsem se vracel na svojí základní školu, kde jsem studoval, a důvodem bylo, že studenti, kteří přicházejí k nám do školy, tak většinou nevědí vůbec, proč jdou sem studovat, většinou uvádějí divné důvody, takže to mě vedlo k tomu pomoci žákům základní školy, aby si dokázali lépe vybrat nějaký další studium a samozřejmě i zlepšení sociální situace, v návaznosti na výběru studia v našem regionu.

M: Což znamená, zlepšení sociální situace?

F: No, protože když ty žáci si nedokážou pořádně vybrat obor, kterej budou chtít studovat, tak potom většinou je to ne baví, nepracujou, končej jako nekvalifikovaný, je horší sociální situaci v daný oblasti, případně končej někdy jako nezaměstnaný, bezdomovci, a na to se nabalujou další věci, jakože drogová závislost, alkohol.

M: Takže pro vás vlastně to kariérové poradenství má takovou vyloženě jako jasnou spojitost mezi tím, že žáci si vybírají teda správnou cestu, a jakože i...

F: Více méně jo. A je to hlavně vlastně tou formou, že jim neříkám, kam mají přesně jít, ale ukazuju jim cesty. Vlastně až pořádně směr mi pomohla paní D., kdy většině věcem, co jsem dělal, tak dokázala přiřadit správný jména, a spolu jsme vlastně studovali to kariérové poradenství a dělali tu zkoušku kariérového poradce.

M: Skvělý. Tak to rád slyším, oba věříte svému poslání. A teď se zeptám teda co přesně děláte v rámci, nebo můžete popsat všechny svoje role, které děláte, klidně mimo kariérové poradenství, ale zajímá mě teda jako konkrétně jak se projevuje vaše role, jestli máte nějak snížený úvazek...

D: (smích)

M: ... a tak dále. Jestli máte něco takovýho.

D: Tak snížený úvazek, to je utopie. Snížený úvazek máte pouze v případě, že jste výchovný poradce. Tím, že jedou šablony 1, nastupujou šablony 2, tak tam se otevírá cesta, aby škola měla vyloženě kariérového poradce, což je odloučená funkce od toho výchovného, a nesouvisí to vůbec se sníženým úvazkem. Takže jedeme plný úvazek, a v podstatě u nás to

kariérový poradenství tady ve škole je v plenkách, to jsme začali od listopadu. A v podstatě děláme náborů na základních školách, jezdíme osmičky devítky, ale jak říkal kolega, je to spíš o tom nasměrování než přemlouvání, pojďte k nám. A děláme tady konzultace, jak skupinový, tak individuální, teď chystáme workshop, a v podstatě se zapojujeme do neregionálních aktivit, výstava vzdělávání, burza práce a tak dále a tak dále.

M: Jo, k těm jednotlivým činnostem se dostaneme později, to úplně prodrilujeme do hloubky. A teďka teda, jestli tomu správně rozumím, tak oba dva jste učitelé, a zároveň máte roli kariérového poradce, což ale znamená, že to děláte ve svém volném čase, a je to věc, kterou vlastně máte z vlastní iniciativy, nebo je to nějak posvěcené ředitelem?

D: No je na to smlouva. Musíte na to mít smlouvu, vlastně je to čerpáno v našem případě ze šablon.

M: Jo, takže dostáváte za to zapláceno ze šablon.

D: Ano, v podstatě je to úvazek...

F: 0,1

D: 0,1

M: 0,1 Ale je to vlastně, takže vlastně máte 1,1 úvazku.

D: Je to nová smlouva. Máme 1,1 úvazku, pokud to sečtete. A máme dvě smlouvy.

M: Jo, jo jo. Rozumím. Mimochodem, já jsem se teď bavil s tím P. C. a ten tvrdil, že byla nějaká debata, i jako že by se to přidalo jako nová role ke... kariérový poradce.

D: Ano, tahle jednání jsou v běhu, nicméně to je běh na dlouhou trať, a dokud jsou otevřené šablony 2, tak není možno.

M: No no no, jasně.

F: A samozřejmě že to máme všechno posvěcený panem ředitelem, bez jeho vědomí to nejde.

M: No, to je jasný. Jasně.

F: Nemůžeme vlastně víceméně zastupovat školu v týchle oblasti.

M: Určitě, určitě. Jo, tak teď si myslím, že tomu rozumím. A ještě než se dostaneme k těm konkrétním činnostem, tak se zeptám na takovou filozofičtější otázku. A to je, jak rozumíte pojmu kariéra. Co když se řekne kariéra, tak co konkrétně to pro vás znamená.

F: Mám začít?

D: Začni, ať nezačínám pořád já.

F: Tak jo. Tak kariéra pro mě znamená celoživotní cestou, jak pracovní, tak vzdělávací. Ať už fyzicky pracovní činnost, za kterou člověk dostává odměnu nebo plat, tak i soukromou. Takže všechno souvisí se vším, takže.

M: Hmhm.

D: Kariéra. Neustálá změna. Na kterou ty děti musí být připravený. A čím dřív si to uvědomí, tak tím líp. Protože oni pořád žijou v představách, že maminka vystudovala dopravní průmyslovku a celý život v tý dopravě dělá, ale ono to tak už není, a v jejich případě, až oni se zapojí do pracovního života, tak to tak nebude. Kariéra je něco, co si sice můžou nějakým způsobem rámcově připravit, ale je to něco, co se jim celý život bude měnit. A je potřeba si vybrat takovou cestu, aby ty změny pro ně nebyly moc drastický, aby je ustáli, a na tohle je musíme připravit.

M: Hmhm, hmhm. Takže tam vidím dva momenty, teda jedna je, že to není úplně jenom ta pracovní, ale je to vlastně i vzdělávací a soukromá činnost...

D: Víte co, ono to reflektuje naše zaměření. Protože kolega se věnuje odborným předmětům, odbornému výcviku, a já tý humanitní teorii. Takže proto mi tady spolu spolupracujeme a velice dobře nám to funguje, protože se v těch letech směrech doplňujeme. Co nepojmu já, do tý praktický, do tý technický věci, to zajistí kolega, a já jsem tam zase na to zklidnění citový a empatický. Takže potom my pracujeme v týmu a velice si myslím, že fajn.

F: Jo, ono totiž nikde není řečeno, co přesně budou ti naši studenti dělat. On může mít nějaký koníček, zálibu, a může jí využít potom ve své pracovní činnosti, nebo naopak jít úplně mimo a tu odbornost využít jako druhotně, takže ten pojem je velmi široký. Tam jde hlavně o to, aby se živilo poctivě, prací, ať intelektuální, manuální, to je úplně jedno.

M: Hmhm. A v návaznosti s tím, teda když se bavíme o kariérovém poradenství, tak když se řekne jenom samotné kariérové poradenství, tak pod tím si představíte co? Tenhle termín. Nebo i klidně jestli používáte nějaký jiný termín.

F: Používáme kariérový poradenství. No, je to v podstatě o tom poradit, jaký jsou možnosti, jaký jsou cesty. Není to o tom říct, běž a udělej to a to.

D: Andragog je průvodce na cestě za vzděláním. A kariérový poradce je průvodce cestou výběru té profesní dráhy, a opravdu jenom nasměruje, jo, je to o tom ukázat jim, že jsou i jiné možnosti. Ať základka nebo střední škola, ty děti jsou ve věku kdy to vidění mají takhle. Černá nebo bílá, levá nebo pravá. A tím, že si s nima sednete, ať už na skupině nebo individuálně, a ukážete jim ty možnosti, tak... Ale nesmíte je nutit, ať si vyberou sami... Tak o tom to je. O tom poradit a ukázat.

F: A nejde jenom o ty možnosti, ale i o ty důsledky. Takže jo, já nevím, můžete začít podnikat, ale přibudou vám tyhle a tyhle starosti. Můžete se nechat zaměstnat, ano, ubudou

vám starosti, jako má třeba podnikatel, ale zase třeba musíte plnit jiný povinnosti jako zaměstnanec.

D: Ten kariérový poradce tady u nás ve škole kórá má strašně jako supr úlohu, my jsme nestranný. Nám je to jedno, co to dítě bude dělat. Jo? My v podstatě máme jenom nějaký vztah k tomu dítěti, k tomu žákovi, že je naše, a že chceme aby byl v životě dobře nastavený, aby byl uplatnitelný, aby se mu dařilo, a to je ta naše úloha, pomoci mu tohleto splnit. O tom to je.

F: Je to vlastně kredit, kterej zvyšuje úroveň naší školy. Jo? Že se snažíme těm děckám pomoci a udělat něco, co jiný školy nedělají, a tím se snažíme dělat naši školu atraktivnější.

D: V podstatě široko daleko jsme jediná škola, která tohleto dělá.

M: To nerad slyším. (smích) Ale jako jsem za vás velmi rád samozřejmě. Ale je to smutné.

F: Ale oni i ty děcka to ocenějí, když dostanou správný informace a dozvědějí se nové věci, o kterých opravdu ani netušili, že existují.

M: Hmhm. Máte dobrý feedbacky teda?

D: Jo.

F: Jo.

M: Hmhm. Jo, super. Já doufám, že se k tomuhle zase dostaneme dál. Jo, tak tedka myslím si, že rozumím tomu, z čeho vycházíte. A teď se zeptám na konkrétní činnosti. Teda, jestli můžete tak nějak postupně popsat, co všechno děláte, a můžeme klidně se v tomhleto momentě zastavit u každé činnosti, a můžete popsat prostě, já se budu doptávat, když mě tam něco bude zajímat. Co přesně teda, jak to spočívá, i klidně právě jak na to reagují studenti a tak dále. A teda předpokládám, že to je něco, na čem teda ještě aktivně pracujete, že jste teď začali. Takže se to bude ještě vyvíjet.

D: Když to vezmeme chronologicky v rámci školního roku, tak mi začínáme náborama.

F: Přesně tak. Což začíná už teď.

D: Což je provázaný vlastně na konci i na začátku. Když vezmu začátek školního roku, tak se objíždí základní školy v regionu, kdy teda máme zjištěnou dostupnost, odkud se k nám ty děti ještě dostanou rozumně a odkud už ne, a všechny ty školy, který jsou v tom akčním radiu té dostupnosti autobusový, vlakový, tak ty si objedeme. A na podzim mluvíme hlavně s těmi deváťáky, snažíme se je pozvat i k nám do školy, kdy pro ně máme i aktivity v dílnách, nebo máme dny otevřených dveří. Máme tady konzultace s pedagogy, máme tady spolužáky ze základek, který tam mají mladší spolužáky, který oslovujeme.

F: Některý základky sem chodějí na pracovní činnosti.

M: Aha? Někde z okolí teda?

D: Ano, ze základky tady z města sem chodí na pracovní činnosti, čehož mi teda využíváme a během roku tam vstoupíme do těch činností jako kariéroví poradci a hovoříme s nimi.

M: A ty pracovní činnosti zajišťují přímo vaši učitelé?

D: Ano, naši mistři odborného výcviku. Takže ty děti, když sem potom jdou na studium tak už to znaj.

M: Jo, jo jo jo.

D: Znaj to prostředí a znaj i ty učitele.

F: A samozřejmě kariérový poradenství na těch základních školách neděláme jenom pro studenty, u kterých se snažíme o nábor, ale u všech studentů. A radíme jim obecně, jak si vybrat správnou školu, na co si dát pozor, jaká je tam legislativa.

M: A kolik takhle škol třeba tak objedete?

D: Teď jsme jich objeli 30?

M: 30 škol?! Ty jo.

F: To byl jenom zkušební rok.

D: To byl jen zkušební ročník, teď toho máme víc. A k tomu učíme.

M: A jedete tam jako zvlášť každej?

D: Ne, my jezdíme spolu.

M: Jezdíte spolu?

D: No takhle, většinou se jezdí ve dvojicích, protože my máme ekonomický obory a máme technický obory. Takže kolega zajišťuje ty technický, a na ekonomický buď jedu já nebo jedou tady kolegyně ekonomky, a vlastně tam, ale to už je, že prodávaj ty obory. Když jedeme my, tak je to o tom kariérovým, jo? Když jede sám kolega, tak tam to kariérový zajišťuje sám.

M: A jak to vypadá teda konkrétně, když řeknete nábor na základní škole, tady třeba ve vedlejší vesnici?

D: Tak abychom tam splnili hledisko náboru, tak vybavíme se letáčky.

F: To je základ.

D: To je základ. Bez letáčků se nejede. Velice dobrá je spolupráce s vedením školy, který máme naprosto fantastický, takže ve spolupráci s naší PR manažerkou si domluvíme termín

na základní škole. Paní zástupkyně nás uvolní, a jedeme na tu základní školu, kde většinou nám na tu jednu třídu, nebo když se vejdu do učebny dvě, staví těch 45 minut času, který my se jim věnujeme.

F: No a potom struktura tý hodiny, že začínáme obecným vypravováním o tom kariérovém poradenství, co studenty čeká nebo žáky čeká, jaká je tam ta legislativa, kde si maj vybírat, co všechno maj zvážit při výběru dalšího vzdělávání. Jaký jsou výstupy z toho dalšího vzdělávání. A plynule přecházíme, co oni můžou získat u nás, jaký u nás jsou obory, jak je můžeme pozvat na den otevřených dveří. Přejdeme na ekonomický obory.

D: V podstatě i konzultujeme jejich výběry, kdy oni se nám potom v těch 45 minutách svěří: Já jsem si vybral zdravku, a já jsem si vybral školu ve městě U, tak se o tom pobavíme, dobře, vybral sis školu ve městě U, zamýšlel ses nad dojížděním? Nad odborným výcvikem, který tam budeš mít? Jaký budeš mít pracovní uplatnění? Kolik tě to bude stát? Vlastně kolega tímhle způsobem jim otvírá oči a ukazuje jim tu cestu, jestli fakt nastoupili správně. A tohleto se snažíme udělat vlastně ještě v době kdy nemají vyplněné přihlášky na střední školu, aby ty děti měly otevřenou tu možnost, ještě to změnit.

M: Jasně.

F: A ono pak se i minimalizuje to, že přijdou na školu, na kterou nechtěli, nebo zjistěj, že se učeť něco co vůbec nechtěli, a odchází zase jinam. Takže se tím i snižuje vlastně tadyto riziko.

D: A my jsme měli vlastně i minimum výstupů v září, v říjnu. Jo? Kdy ty děti už jakoby věděly, do čeho k nám sem jdou, protože my jim tam představíme i naši školu, nejenom obory, ale i akce, který se tu dělaj. My jsme hodně navázaný na sport, na národní centrum házený, teď tady i otvíráme i nový obory, který tady široko daleko nejsou, X, Y, a tak dále, takže tohle jsou věci, na který oni slyšej a který se jim líbí. A to že ta škola žije i jinak než učením a známka, tohleto se jim tam snažíme ukázat. Že i tohleto je důležitý u tý školy si zvažovat.

M: Hmhmh, jasně. A informace ale předpokládám o tom mít zas tak jako nebudou, ne? Jako co se týče třeba jinejch škol?

D: Tak oni mají informace třeba z učitelských novin, co jim rozdá výchovnej poradce, někdy v tom listopadu, prosinci, kdy přijdou, a maj vlastně lehkej Hollandův test, kterej dělá IPSko. Jo? Na pracáku. Tím to zhasne. A to je veškerá práce, a to mluvím z pozice kariérový poradkyně ze základní školy, která v současný době je na těch základkách realizovaná, tam nic jinýho se neděje. Takže oni když potom. Oni jsou zvyklí na nábory. Že tam přijde učitel a: Naše škola je nejlepší na světě, tyhle obory, pojďte k nám, budete se mít u nás úžasně. A když tam potom přijedeme my, spadne jim, prvních deset minut nezájem, a pak jim spadne brada, a pak nestačíte odpovídat na ty dotazy. A tohle má kolega perfektně vypilovaný, že fakt na to reaguje a ukáže jim co a jak.

F: My jim ukazujeme, kde ty informace můžou najít, kde si je můžou ověřit.

D: V podstatě od kolegy se poprvé v životě dozví, že existuje něco jako RVP a ŠVP, a že při výběru by se na to měli podívat. To je fantastický, kdy kolega jim ukáže, co znamenají čísla oborů, který píšou na přihlášku. Z jakýho důvodu jsou tam ty písmenka, z jakýho důvodu jsou tam ta čísla. Proč to musej znát, k čemu jim to v životě bude, to jsou věci, který oni v životě neslyšeli. A nějaký ŠVP, že se podle toho učí, vůbec nevědí, a najednou je vidíte, jak vytáhnou ty telefony a začnou si to hledat, jo? A to je úžasný, ta zpětná vazba je tam okamžitá, v těhletých náborech. A i nám se teďko zvedly vlastně navstoupivší děti do prvních ročníků, kdy budem otvírat dvojnásobně tak velký třídy, než byly, jo? Takže...

M: Sklízíte práce rychle...

D: No je to úžasný, když zvednete ten papír s těma počtama, je to velký.

F: No určitě je tam nějaký nárůst, jaký, to uvidíme v září.

D: No, zápisový lístky rozhodnou, no.

F: Ale ten nárůst těch přihlášek je tam znatelnej, zvlášť v některých oborech.

M: Tak možná když rozhlásíte, že najednou máte dvojnásobek lidí, tak třeba i ostatní začnou uvažovat o kariérních poradcích...

F: Ono nejde o ten dvojnásobek lidí, ono jde o to, aby sem šli studenti, který by to bavilo.

M: To je samozřejmý. Já jsem to myslel v tomhleto ohledu, že je to dobrá známka pro vedení třeba jiných škol, který o kariérovém poradenství nikdy ani neuvažovali, a jakože je to dobrá reklama, dělejte si kariérový poradce, budete mít více přihlášek.

D: Víte co, ono to teď možná bude znít ode mě trošku arogantně, ale ono je to o těch lidech, který to kariérový dělaj. A my opravdu můžu říct, že jsme se v něm našli, že nás to oba dva strašně baví a děláme to srdcem, tím že to chceme, a děláme to pro tu školu a pro ty děti. A on když to pak vezme kariérovej poradce, kterej za to bude mít měsíčně pár korun a rozdává jim ty přihlášky a vyplní to s nima, jestli je to ono, jestli to na těch školách chceme.

M: A nemá k tomu vztah teda. No, určitě, rozumím.

F: Prostě děláme to jinak, po svém.

D: A děláme to dobře.

M: (smích) To je z vás cejtit. A to je moc dobře. Jo, já se ještě teda zeptám, když jste říkal, že vždycky na začátku máte nějaký úvodní slovo o tom kariérovém poradenství, tak jsem z toho pochopil, že když říkáte kariérnímu poradenství, tak je to nějaký seznamování s tím výběrem těch střední školy, potažmo zaměstnání?

D: Ano.

F: Ano.

M: A v tuhle chvíli mě zajímá, jak na to ty děti reagují často, a jestli tam vidíte i třeba nějaké rozdíly mezi školami. To znamená, jestli v některých školách je třeba znát, že už trošičku aspoň tuší, a někde je zase že vůbec netuší...

F: Jo.

M: Poznáte to teda, jo? A víte třeba, že na některých školách je to lepší?

D: Ano.

F: To je zas podle toho, jaká chodí kvalita studentů z daných škol. Čím vyšší kvalita studentů, tím víc jsou informovaný, většinou.

D: A záleží to i na tom výchovným...

F: Samozřejmě, a na celkový struktuře té školy, jsou školy, na který choděj studenti, kteří jsou šikovnější, z některých jsou míň šikovný, zase rozhoduje, jestli je to škola ve městě nebo na vesnici. Jsou tam jiný kompetence těch žáků, který přijdou, ale většinou opravdu moc nevědí, co vůbec chtějí, nevědí školu, nevědí ani povolání, ani co by měli chtít od toho povolání. Vůbec netušej, takže my se je snažíme navést podle nějakých indicií, co očekávají od práce, od školy, co by asi tak mohli studovat a pracovat.

D: Ta provázanost na to zaměstnání je u nás i vzhledem k tomu, že my jsme odborná škola a naše děti všech ročníků, všech oborů chodí na odborný praxe do firem. A naše děti jsou hned rozebrány. Ty děti mají okamžitou zaměstnanost. A když to řeknete na těch základkách, a tam je hlavně důležitý je upozornit, že to co vystudují na čtyřletým nebo tříletým oboru, není to, co celý život budou dělat. Tenhle fakt oni si neuvědomují. Jo? Že když někdo si půjde vystudovat nějaký sportovní školy, nějaký profi fotbalista a podobný věci. Co budeš dělat ve čtyřiceti, v padesáti. A oni na vás zůstanou koukat. S nima o té kariéře, o té profesi, o té budoucnosti vůbec nikdo nemluví. Doma rodiče mají co dělat sami se sebou. Leckdy o ty děti pořádně nikdo nestojí. Ve škole na to není čas, tam výchovný poradce má dost výchovnýho, natož aby se věnoval kariérku, v současné době v republice je certifikovaných 74, 76 kariérových poradců, což je tragický číslo, a s těma dětma opravdu vůbec nikdo nemluví.

F: Včetně nás teda.

D: Včetně nás (smích). A v týhle chvíli, kdy vy přijdete do té devítky, a vidíte tam tu bandu pubertáků, který viděj tu proflákanou hodinu, kdy se nemusej učit, a odcházíte s tím, že vidíte ten zájem, že se ptají a že si to uvědoměj, že to tam prostě blikne, tak to je supr. To proto to člověk dělá.

F: No a ty chytřejší se jdou potom třeba i podívat na den otevřených dveří, případně vystřídaj víc škol, aby věděli, do čeho jdou. A vidíte je, potkáte je na výstavě vzdělávání, potkáte je tady na dnu otevřenejch dveří, potkáte je...

M: Že si je třeba pamatujete přímo z tý...

D: Jo jo jo, ty obličeje, to poznáte, nebo...

F: Oni se přihlášej.

D: Oni se přihlášej, no.

M: Jo jo jo. Takže tady maj ten kontakt už, s váma.

D: A ten je důležitěj. Proto my se snažíme ty školy objíždět hlavně my, byť to ne vždycky jde, aby ty děti ten kontakt měly, protože jim tam jasně řeknem, u nás ve škole to funguje, my jsme ti, s kterými se budete potkávat, a současně v podstatě v každým tom oboru máte nějakěj ten odborněj výcvik, což je kolega, a všechny třídy maj češtinu, angličtinu, dějepis, občanku, a ve všech třídách já se objevím alespoň na jednu z těch hodin. Takže ten kontakt tady je, a oni potřebujou vědět, že my jsme ochotný s nima mluvit. Což my jsme. Takže jako tohleto když oni vědí, tak jak když říkal kolega na začátku, to je ta přidaná hodnota tý školy.

M: A stává se i třeba, že vás ty děti ze základky poprosěj, abyste s s nima extra nějak promluvili, nebo tak?

D: Jo. Ano. Jako individuálně.

M: A máte na to nějakou kapacitu? Že se s nima fakt jako můžete potkat?

D: Časová kapacita asi by byla, problém je trošku s místem, protože škola prochází rekonstrukcí, ale od příštího roku máme slíbenou vyloženě kancelář kariérovýho poradce, ten přespříští rok, takže jo, asi.

F: Plánuje se do budoucna. Zatím loňskej nebo letošní byl takovej nultý rok. Takže uvidíme, jak to bude do budoucna, ale určitě slíbeno máme, no.

M: A teda jestli tomu správně rozumím, tak prostě děti třeba, který oslovíte na základkách, tak by mohly přímo si s váma přijít popovídat.

D: Jo, proto my tam jezdíme, aby tam ten kontakt byl, protože ty děti přes nás maj kontakt s touhle školou, a o to tady jde.

F: Dáváme jim odkazy na maily, kdyby potřebali něco, můžou se ozvat. Můžeme domluvit individuelní schůzku, nebo vyřešit mailovou komunikací nebo můžou přijít za náma sem. To je celkem jedno, no.

M: Tak jestli tomu dobře rozumím, tohle je moje oblíbená hláška. Od žáků máte nadprůměrně pozitivní ohlasy, že mají fakt jako dobré reakce, a je to pro ne i něco, co je pro

ně fakt důležité, a teďka mě zajímá, jak na to reaguji vyučující tam na školách, máte tam třeba někdy, že je vyučující ve třídě, nebo potažmo vedení?

F: Vždycky.

D: Vždycky tam musí bejt vyučující.

M: Jo, jo.

F: Někdy tam je i vedení, to záleží, jak se to zrovna sejde.

M: A to je, že musí být jako ze zákona? Musí a nebo vy ho tam chcete?

D: Ano, ze zákona musí být. Ne, ze zákona musí být. Protože on je tam dozor zaštiťující děti. My jsme sice pedagogové, ale odjinud, takže my na ty děti nesmíme. Jo? On si tam sklidní ty děti.

F: To samý vy kdybyste chtěl mluvit s některým z našich studentů, musí být přítomen vyučující.

M: No já si právě pamatuju, že když jsem byl ještě na střední, tak jsme dělali nějaký přednášky, jakože charitativní o Mosambiku nebo tak, a na jednom gymnázium nám tam právě nahnali jako tři třídy a vůbec tam neposlali učitele.

D: No tak to je problém té školy, no.

M: No, spíš oni to byl takovej dobrej gympl, a jako asi důvěřovali těm studentům, nebo něco takového?

D: Důvěřuju stoprocentně, ale vždycky tam ten dozor bejt musí.

F: Ty cizí lidi, ne, že by studenti něco provedli. Ale cizí lidi, aby neprovedli něco studentům.

M: Jo, ty cizí lidi... Jasně.

D: Ať už nějaký informace, a tak dále.

F: Tak, nejenom fyzicky.

M: Chápu, aby to když tak vyučující korigoval, třeba nebo tak...

D: Samozřejmě. Nikdy nevíte, kdo vám před ty děti předstoupí. Jo? I když to může být člověk z jiný školy, nikdy nevíte. Stejně tak nikdy nevíte, jakej kontakt tam dojde mezi tím člověkem a tím žákem, může tam někomu rupnout v kouli a může z toho bejt velkej problém.

M: Jasně, rozumím.

F: A většinou ty vyučující nebo to vedení školy ze začátku se staví k tomu skepticky, protože očekávají to co vždycky, že přijde jenom chválit naši nejlepší školu, a potom jsou mile překvapeni, protože to těm žákům nebo studentům opravdu vysvětlíme, a občas se dozvedí i, pokud je tam zrovna nějaký jejich kariérový poradce nebo výchovný poradce, tak se občas dozví i něco nového.

M: Mh. Jo.

D: No to je vidět vlastně potom i na reakcích těch škol, když tam voláme podruhé v červnu, že přijdeme znovu, tak bez problémů nás ty školy už pouští. Ze začátku vždycky ten první kontakt, když na tu školu jedete úplně poprvé, je takovej: no tak teda jako možná odpoledne někdy někde nějakou hodinku, a když tam jedete podruhé, tak už třeba není problém dopoledne, aby vás tam pustili druhou, třetí vyučovací hodinu.

F: Takovouhle zkušenost mám i po těch, já nevím čtyř, pěti letech, ze své základní školy, že to není problém a už vlastně v září, když tam pravidelně jezdím, tak se dohodnem zase za rok na září.

M: Mh. A ohlasy od těch vyučujících, přímo ve třídě?

D: Veskrze pozitivní.

M: Jo, že přijdou třeba za váma, řeknou...

D: Tak když odcházíte, tak se loučíte, že jo, tu tlapku si podáte a poděkujeme, oni poděkují, a řeknou tu svoji reakci, že jo.

F: To samý na začátku, vlastně když tam přijedem vždycky, je lepší přijet třeba pět, deset minut v předstihu, takže se nás zeptaj, co budeme vůbec dělat, tak jim vykládáme, jak to máme koncipovaný, celou tu hodinu, a dohadujem vlastně, jak dlouho tam budem. Tak jsou i překvapení.

D: A oni vlastně, od nich od začátku chceme takovou lehounkou charakteristiku tý třídy, na kolik maj vybráno, na kolik jsou spíš těch intelektuálních nebo manuálních oborů, jo? Tohleto je pro nás taky důležitý, ta informace. Protože když někde přijdem a oni nám, že z devadesáti pěti procent maj vybráno, tak my to během těch pěti minut to musíme malinko překopat a podáváme to zase jinak, než když přijdete do třídy, kde maj pět procent vybráno.

M: Mh.

F: Jo, zase to víc zaměříme pro ty děcka. Takže když víme, že maj vybráno, tak s nima individuálně proberem, jestli si vybrali dostat.

D: Co a proč.

F: Přesně tak. A zas naopak když nemají vybráno, tak zase vezmem ze širšího hlediska.

D: Škálu máte širší.

M: No a ty vyučující mají obecně teda přehled, o tom jestli maj ty děcka vybráno, nebo...?

D: No, výchovnej poradce nebo třídní většinou jo.

M: Jo, jo. Takže a ty tam máte teda převážně?

D: Tak uvítá vás většinou ten výchovnej poradce nebo zástupce ředitele. Jo? A tyhle ty informace my chceme třeba i dopředu, si řeknem, jo, že se na to budeme ptát, že to budeme chtít jakoby vědět, a většinou ten přehled maj.

M: Jo, jo jo. Hm. No? A něco, co byste ještě chtěli dodat k těm náborům?

F: K náborům... Tam jde hlavně o to potom, když už ty děcka teda přijdou, viděj, do čeho jdou, tak potom jde o to se jim věnovat celý to studium. Což je taky někdy obtížný, někdy bez problémů. Ale věnovat se jim, ať už tou externí praxí, ať už možností shánění brigády třeba, potom možností shánění zaměstnání, nebo změnu tý praxe. Případně choděj i studenti, který jsou pět let po, takže třeba přišli o práci, jestli o něčem nevíme, nebo...

D: A v podstatě my, tím že jsme odborní, tak my tady zajišťujeme i svářečský kurzy nebo vyhlášky padesátky, obnovení, protože to není na furt, že jo.

M: Obnovení toho třeba svářečskýho...

D: Tak.

F: Přesně tak, oni choděj po dvou po třech letech.

D: Takže mi jim pořád máme kontakt, i s těma absolventama.

M: Jo. A vy jste teda to styčný pracoviště? S těma absolventama? Jakože vy dva, nebo se ozvou škole?

D: No, všechno to jde přes paní sekretářku. Jo? A potom ona zavolá, hele, mám tady někoho, chce s váma mluvit, potřebuje tohle nebo tohle. Od toho máme styčnýho důstojníka dole.

F: Případně se ozvou třídnímu svému bývalýmu, a ten zase kontaktuje nás, nebo rovnou předá kontakt. Případně... Já nevím, teď ještě nejsme uvedený na školních stránkách?

D: Ne, ještě ne, jsem to dala až od září.

F: Od září. Takže tam bude napsanej i kontakt na nás.

D: Ale v podstatě už jsme jakoby taky známí tady po těch základkách, a každej je něčí známej a všichni se tu se všema znaj, takže...

M: Mh. Koukám, že spolu mluvíme už půl hodiny. Jenom abychom, hlídejte si čas určitě, no.

D: Budem pak prchat, jako!

M: To já bych vás tady klidně jako mořil dvě hodiny, ale...

D: To na to družina tak dlouho nefunguje.

M: Přesně tak, takže si to hlídejte, a já se zeptám teda, když jsme prošli ty náборы, tak co je teda ta nějaká další činnost, který se věnujete? To bude asi tedka už se týkat vaší vlastní školy.

D: Pak jsou.. No. Pak jsou tam vlastně skupinovky individuály.

F: Seznamovák. Tím začínáme.

D: Jo, adapták v září.

M: S novejma třídama.

D: S novejma prvákama. Komplet. Čtyřletýma tříletejma. Takže vlastně je pro nás důležitý se jim tam představit, protože někteří můžou bejt i ze vzdálenejch škol, kde jsme třeba vůbec nebyli na tom náboru. Takže se jim představit, co děláme, jak děláme, jednu malinkou skupinovku, aby věděli jako, co to asi je, to kariérový poradenství, protože oni to neznaj.

M: Skupinovku, takže máte... Jo. Tak ještě abychom to teda zarámovali, tak adaptáky... Máte kolik tříd vůbec nových vždycky?

D: Šest sedm.

F: No, i víc.

M: Šest sedm. A adaptáky...

D: Protože máme elektrikáře, univerzály, silnopradaře.

F: Ty se dělej na tři, strojaři se dělej...

D: Ty se dělej na tři, čtyřletý, dva tříletý. Pak máme ekonomii, sportáky...

M: Je jich moc. Jasně. Ale nějakých řekněme 200 studentů třeba nových?

F: Ne, do sta.

D: Sto, sto pade. Teď máme sto pade přihlášek.

F: Jo? Tak jo. Takže okolo stovky.

M: Stovky? No, mezi stovkou, sto pade.

F: Tak nějak.

M: A jo, no a teda když je adapták, tak to je pro nějakou jednu třídu, vždycky zvlášť?

D: Ne, to jsou všichni.

M: To jsou všichni najednou?

F: Všichni dohromady, jedou někam do chatiček, část jezdí na kole, část chodí pěšky, s vyučujícíma.

M: Na pár dní teda?

D: Na dva tři, na víkend.

F: Na dva tři, no.

D: Pátek, sobota, neděle.

F: Maj tam i z červeného kříže, prevenci od policajtů, nás tam budou mít.

D: V podstatě jestli to nezaštiťuje ještě, ti co jsme byli v tom Českém ráji. Agentura.

F: To ne, to nezaštiťuje, to si děláme sami.

D: To si děláme sami? No...

M: No a teda konkrétně to je tak, že vy tam jedete na jednu hodinu třeba.

D: My se tam objevíme na hodinu. Jo? My se tam objevíme na hodinu, já buď využívám teda kartičky, Cesta životem, Dixit a podobný, a ty psychohrátky, protože k tomu mám blízko, a nebo...

F: Jste dost dobrá, paní kolegyně.

D: (smích) a nebo kolega prostě jim řekne o těch oborech, co si teda vybrali, jak to bude, jak to je, představíme si, co děláme.

F: Přesně tak, kolegyně tam vykládá karty, já pak makám (smích).

M: (smích) Jasně.

D: Asi tak.

M: Takže tohle je teda adapták.

D: To je adapták. Pak nastoupí normální školní rok, takže se v rámci suplovanejch hodin snažíme dostat do každý třídy na skupinovku, jako proč jste tady, nebo když je to vyšší ročník, tak ty už pak odcházej na praxi, tak je na to pomalu připravit. Když jsou to maturanti, tak zase na přechod do zaměstnání. Když jsou to prváci, tak vybrali jste si, nevybrali, splnilo to, nesplnilo, co s tím? Druháci, tam je to spíš o tom, pomalu se začněte soustředit na to, že bude nějaká praxe, a tak. Takže ono je to třída od třídy, ročník od ročníku jiný, záleží, jak vám reagou ty děti. Jestli jsou komunikativní, nejsou, když třeba mám tady šikovnou třídu

v prváku, tak tam ty kartičky frčeš, to furt jako se bavíme o těch emocích, a motivech, o studiu, a proč a nač, takže tak...

F: Ono se to v každým ročníku mění. To kariérko je i vzhledem ke vzdělání. Takže se jim snažíme přiblížit i jak budou vypadat závěrečný zkoušky, co v případě že uspějou, že neuspějou, jaký maj šance dál. To samý v případě maturit, kdy můžou dělat nějaký další doplňkový zkoušky, ať už ten svářečskej průkaz nebo tu vyhlášku 50 a další věci. Takže je toho tam spousta.

D: Je to spousta, není to tabulka. Nemůžete odškrtávat, jo? Splnil, nesplnil. V každý třídě s každým člověkem a každěj den je to jiný. Jo, takže...

F: A kdo tomu neporozumí ve skupinovce, tak si pak dohodne individuál.

M: Jo. Hm.

D: A tam potom už mluvíte s tím jedním na to konkrétní, co on chce. Jo? Pak se nám do toho plete výstava vzdělávání, kde vlastně v kulturním domě se sejdou střední školy z regionu, tam prezentujeme naši školu. Tam si chodím stoupnout já. A má to teda na starosti kolega, kterej vůbec nedělá kariérko, ale chodím si tam jako stoupnout, aby ty lidi viděli. Pak máme burzu práce, to zase dělá kolega.

F: To dělám zas já.

D: Takže tam zase kolega...

M: To pořádá vaše škola, nebo?

F: Ne, taky v kulturáku.

D: Ne, tam jsme jako návštěvníci. Ale je potřeba těm dětem vysvětlit, kam jdou, proč jdou, co uviděj, bejt tam s nima, hovořit s nima, takže...

F: Oni jsou tam zástupci...

M: Firem.

F: Taky, zástupci firem...

D: Škol.

F: Všech takhle, co obecně jsou tady ve městě. Plus jsou tam zástupci firem, kam ty naši studenti choděj na odbornou praxi. Plus je tam třeba zastoupenej úřad práce tady z města, takže oni si obejdou více méně všechny, můžou pohovořit.

M: A ty školy tam jsou teda, nějaký vyšší odborný...

D: Vyšší odborný, vysoký, vlastně kolega potom to s nima probere před tím, co jdou, co uviděj, jak to bude a co viděli, co je oslovilo, jak to udělat, aby. Jo?

F: Posbírat letáčky a probíráme letáčky, co nabízej. Jestli to má nějakou hodnotu, to co nabízej, nebo nemá hodnotu.

D: Víte co, i důležitý pro ně je se vyznat v těch informacích na těch letáčkách, co je růžový nebo slibovaný a co je ta realita, kterou opravdu dostanou. A to na tuhle cestu je navést. Myslíš si, že když tady napíšou tohle, že jsou reálné možnosti, že to budeš mít? Že ti to dají? Jako když tam napíšou plat pětatřicet, opravdu to dostaneš po nástupu? Co bys musel udělat pro to, abys to dostal, kdy asi tak?

F: Oni si furt myslěj, že dostanou pětatřicet čistýho na ruku.

M: Jo jo jo.

F: Takže jaký jsou z toho daně, kolik fyzicky dostávají, kolik projede, kolik projí, kolik mu strhnou za firemní benzín při soukromým použití auta, kolik mu strhnou za telefon, jestli tam ja nevím, budou další poplatky.

D: Jsou pak i ty praktický věci, máme tady většinou kluky. Tak budeš mít holku, bude těhotná, jak to budete mít s mateřskou? Kdo vás bude živit, uživíš to? A tak dále. Jo? Tyhle věci jsou pro ně strašně důležitý. Já jsem teď byla u třetáků, a končej, učni, a bavíme se o tom hlášení na pracák, kdy, jak, když jdou na další studium, když neudělaj závěrečky, nebo když půjdou do soukroma. Obrovský téma bylo práce načerno. Proč to není dobrý. Proč to nedělat. Jo? Oni oči takhle, protože všichni si myslej, že dostanou těch čtyřicet takhle a jdou domů, jo. Říkám, když budeš marodit, nebo když budeš mít holku po škole, bude těhotná a ty budeš žádat o mateřskou, nic nedostanete. A to jsou ty reálný věci, který oni nevědí, neznají, nikdo se s nima o tom nebaví. A k tomu kariérovýmu to bezpochyby patří.

M: Určitě. Určitě. No a když to teda nějak zařadíme do kontextu teda celého roku, tak vy jste zmiňovali, že to je v suplovaných hodinách. To funguje tak, že teda chybí daný učitel?

D: Ano, my tam jdeme na to suplování.

M: A vy dva zrovna náhodou máte volno?

D: Máme volno.

M: Nebo přímo si řeknete třeba zástupci, aby vám to jako dal?

D: Taky, když potřebujem do té třídy, když jsme tam třeba dlouho nebyli, tak kolega nebo já, většinou se nekrejem v tom rozvrhu. Takže jeden z nás má volno, tak tam jde. A nebo já jsem občankář, takže já si to sfouknu v těch svezích občankách.

M: Jo, takže buď v občankách nebo v těch suplovanejch. A váš pan zástupce o tom teda tak nějak ví?

D: Paní zástupkyně.

M: Paní zástupkyně, máte s ní přímo nějakou domluvu teda?

D: Samozřejmě, no jasně, to je velice šikovná paní zástupkyně, takže ona ví, co a jak, ví co má dělat a ví, kde je nás potřeba, takže nás tam šoupne, kam...

M: A když jste říkali, že někde tam už jako nejste, že už jste dlouho nebyli v té dané třídě, tak máte to někde jako, že si to zapisujete?

D: No samozřejmě, vedeme samozřejmě o tom, jak se tomu nadává?

F: Report.

D: Reporty. Jo?

F: Máme plán, podle kterého jedem.

D: Máme koncepci kariérového poradenství, kterou se snažíme plnit. Máme reporty a máme deníky, v podstatě jako...

M: Koncepce dá se najít na stránkách, nebo je veřejná?

D: Nedá, koncepcie bude projednaná v pátek a pak bude veřejná.

M: Pak bude veřejná. Takže jí potom někde najdu, když tak vám napíšu a vy my jí můžete poslat.

D: Ale v pátek máme schůzku s panem ředitelem. To je vlastně na ten další rok, co bude.

F: Spíš si napište.

M: Jo, já si tohle napíšu teda.

D: Jako víte co, vykrádání frčí.

M: Jasně. Ale bude veřejně někde na webovkách, nebo?

D: No, to úplně.

M: Ještě nebude.

F: Nebude.

D: Asi nebudeme chtít.

M: Jasně, jasně.

D: Ale asi není problém, abych vám jí poslala, napíšete a...

M: Jo jo, publikovat ji nebudu. To slibuju (smích).

D: No asi ne.

M: Tak. Jo. Takže když, jak třeba poznáte, že už jste tam dlouho nebyli? To znamená třeba, že už jste tam rok nebyli, nebo...?

D: Tak víte co, u každý třídy jsou specifický, že jo.

F: V každým ročníku.

D: Učni maj praxi každej tejden, jednou jsou ve škole, jednou jsou tam. Čtyřletáci zase odcházej do firem. A kolega si přesně vede ty čtyřletáky, kdy která třída jde do jaký firmy, co ty kluci potřebujou nepotřebujou. Takže to je zase jeho parketa.

F: Maturanti třeba choděj třetí a čtvrtěj ročník. Studenti s výučním listem choděj druhej a třetí ročník. Prostě ty poslední dva ročníky.

M: Jasně.

F: Jo, zase jinou práci potřebujou v prvním ročníku, když nastupujou, a třeba těm tříletákům se věnujeme pak víc v tom třetím ročníku, stejně tak jako maturantům v tom posledním ročníku.

D: A ekonomové nám odcházej na praxe taky, takže...

M: Mh. Jo a kolikrát do roka se s tou třídou třeba vidíte? Jakože...

F: Zhruba jednou měsíčně minimálně?

M: Jednou měsíčně s každou třídou? To je hodně častý (smích). To berete hodně vážně.

F: Ale ne, tak...

D: Ale není to nic jako tyranskýho, jo.

M: Ne, to vůbec ne...

F: Se jich zeptáme, jak se maj, jestli něco potřebujou, řekneme jim novinky.

D: Si popovídáme.

M: Takže vyloženě musíte mít dobrej přehled o každý třídě na škole.

D: Skoro o každým žákovi.

M: A o každým žákovi. Znáte všechny jména? Pamatujete si všechny jména?

D: No samozřejmě.

F: Ne, já ne.

D: No já jo.

M: (smích) No já bych si to taky nepamatoval.

D: V podstatě já v týhle škole, tím jak mám jako širokej záběr, tak v každý třídě mám nějakou aspoň jednu hodinu tejdně. Takže já se jako projdu.

M: Jo jo, tak to ještě spojím. Jasně. Ty jo, tak to je brutální.

D: Tak ty neznáš ekonomy, když tam neučíš. A ty zase znám já.

F: Jasně, ale není to tak, že každěj měsíc se dělá jako test, a každěj měsíc měněj povolání, a...

M: No no no no.

D: Ne, to ne, to řešíte tu aktuální věc, kterou je potřeba řešit.

M: Určitě. Určitě. Ale prostě řekněme, že vy jste přítomní v jejich životě, že taková jako fakt...

D: Jo, to oni vědí. Oni jsou tady přítomní taky neustále.

M: To totiž není vůbec samozřejmý, že jo. Protože někde jako výchovnej poradce má i jako pod sebou třeba že se jako baví s těma dětma a tak, ale třeba některý žáci nemusej vědět, že tam... Třeba my jsme taky měli výchovnou poradkyni a nikdy jsem ji neviděl. Na gymplu, že jo.

D: Tady jsou pořád otevřený dveře, oni vědí, že kdykoliv, že my jsme tu každěj den a že můžou. Jo a jsme ve spojení přes Facebook a všude, jo?

M: No tak jedna věc je, že máte otevřený dveře, a druhá věc je, že jste fakt v těch třídách a jako aktivně se s nima podle mě bavíte, teda. Jako z mý stránky, protože jako vidí tu tvář, vědí, jaký jste...

F: My jako nemáme rozdělený, že jestli půjdou za C. nebo za mnou je úplně jedno, jak chtěj.

M: Jo jo.

D: Co je komu bližší, že jo. Většinou ty kluci, když se chtěj bavit o technickejch věcech, vědí, že za mnou jako nemaj šanci (smích). To já stejně pinknu na kolegu, jo. Takže...

F: To zas ale když pak potřebujou vyložit karty, tak...

M: (smích)

D: Tak zapalíme svíčky a jdeme na to.

M: No jo, to je krásný. A když teda se zeptám ještě konkrétně na tu techniku a karty, tak můžete něco říct, stručně o tom jako, nějaký specifikum, co se, když se baví žáci s vámi o technických věcech?

F: No tak většinou už o technickejch věcech... Záleží jak kdy, když je to třeba na tý základní škole, tak tam řešíme obecně, to co by chtěli dělat, jestli strojírenství, elektrotechniku, co to

vůbec obsahuje, jaký jsou výstupy, co si můžou udělat za zkoušky, k čemu jim to v životě bude... Jo, co budou potom fyzicky dělat, nebo co budou moct dělat, ať už se jim povede to studium nebo nepovede, ať spíš budou zaměřený technicky nebo spíš intelektuálně. V obou profesích jde dělat všechno na různý pozici. A zase jiný je to třeba se studentama, kteří už končej, kdy už hledáme přímo danej směr, co je jim nejbližší, čemu by se konkrétně chtěli věnovat. Takže zase jim doporučujeme praxi, aby si to vyzkoušeli. Je to hrozně individuální, fakt záleží na těch studentech.

M: Mh. Díky, a teda co se týče vykládání karet (smích), tak co jsou ty typický potřeby, třeba, nebo témata, který řešíte?

D: Jo. Oni jsou ve věku, kdy potřebujou pochopit a najít sami sebe. A to, že já tam před ně rozhodím Dixit karty, a teď najednou po nich chci, a pověz mi co ti to připomíná, a jak se cítíš, tak chtějte po chlapovi, aby vám řekl, jak se cejtí. To prostě jako je pro ně strašně složitý.

M: Poprvý v životě se jich na tohle ptají.

D: Přesně tak, jo. A kór ženská se jich zeptá, aby jim řekli, jak se cejtí, to je nadlidskej úkol pro ně. Když to zkusíte u těch tříletáků, který prostě jako opravdu jsou někde úplně jinde a je jim patnáct šestnáct, tak oni se musej naučit o sobě mluvit, a ty karty jsou nenásilná forma. Jo, oni viděj kartičky s obrázkama, dělaj si z toho legraci, ale když to tam pak zkusíte za měsíc a za půl roku, tak už z toho máte fakt nějaký reálný výstupy, že oni začínaj chápat, jo, že třeba jako bych to chtěl radši takhle nebo takhle, je mi to bližší není mi to bližší. A to je něco, co si do budoucna musej uvědomit, protože pak je dostane do parády kolega, a ptá se jich, co vlastně, kterej obor z toho tvýho širokýho spektra chceš dělat, do jaký oblasti, a oni musej umět si určit to chci, to nechci. K tomu ty karty jim pomůžou.

M: Mh. A témata, co se točí kolem těch karet, tak jsou spíš na... nebo je to...

D: Je to motivace, je to oblast motivace, je to oblast nějaký vize, co budu za pět za šest let, jak se k tomu dostanu. Je mi příjemně, není mi příjemně. Někaj preference, je to všechno, co ta daná skupina ode mě potřebuje. Jo, takže já mám sociálně psychologický výcvik, takže v tomhleto jako... Ale pětáctyřicítka jsou málo, těch pětáctyřicet minut na tohleto. Takže to je takový složitější, ale je to různý. Někdy člověk musí bejt připravenej, že ačkoliv si uděláte nějakaj plán, kam to povedete, že to skončí někde jinde, protože ta skupina vám to tam odvede. Ale není to, že to jde do ztracena, ale jde to, protože oni maj tu potřebu o tom zrovna takhle mluvit. A většinou se to vždycky snažíme spojit s tím oborem: a k čemu ti bude ten obor. Proč to budeš dělat? Bude ti v tom dobře? Jo? A tak dále a tak dále.

F: C. právě řeší ty měkký kompetence, já dělám ty tvrdý kompetence...

D: A když se sejdem, tak je to fajn. Pak už to dítě je vybavený.

F: Ne, ono obojí má svoje.

D: A nejde to jedno bez druhýho.

F: Ty měkký kompetence jsou velmi důležité, aby se dokázali vyjadřovat, je to zároveň příprava k ústnímu zkoušení, ke zkouškám. Někteří ty studenti přijdou ze základní školy a neuměj ani promluvit kloudně. Takže i tady to je rozmluví, přiblíží jim to trochu...

D: Co, čekaj je pracovní pohovory. A tam se jich budou ptát na tyhle ty otázky.

F: Takže je to příprava i tady na to.

M: Mh. Mh. No. Jo, já se podívám ještě na zbytek otázek. Jo... Takže. Mě by ještě hodně zajímalo o vašem vzdělávání jako vás jako kariérových poradců. Vy jste zmiňovali, že jste si dělali certifikát kariérového poradce. Tak jestli můžete mi třeba přiblížit částečně tohle studium, a případně úplně, jako já bych chtěl jako úplně vás vyčerpat z toho jako, kde berete informace, kde jste brali informace, jako třeba i z vašeho vzdělání, jako předchozího vysokýho studia a tak dále. Nebo nízkýho studia. A i dneska kde berete informace. Tak.

D: Tak co se týká zkoušky profesní kvalifikace, tak tu jsme skládali pod institutem Q.

M: Institut Q?

D: Vzdělávací institut středočeského kraje, kde jsou lidi, který si myslím, po těch všech kurzech, kterými jsme prošli...

F: Byli nejlepší.

D: Že tomu nejvíc rozumí. Je tam paní magistra Z, je tam doktor Y, který působí v iKAPu, v NÚVěčku. Jsou to lidi, který vědí, co dělaj, a dělaj to v praxi. A dělaj to v praxi pro školy. Takže tohleto jsou lidi, který opravdu jsou hodně inspirativní a který opravdu ty informace hodně předávaj. Co se týká konkrétně mě, tak já jsem andragog, no. Já to tam mám. Takže já čerpám i ze svýho studia, a příprava na zkoušku... Pokud to neděláte, musíte hodně číst a hodně studovat. Pokud to děláte, čerpáte ze svý praxe a není potřeba co dalšího k tomu studovat. V podstatě legislativu máte v denodenním kontaktu, měkký nebo tvrdý dovednosti máte v denodenním kontaktu, a teorie, ty jsou vám stejně k ničemu, když s tím dítětem mluvíte. Takže to je o tom, co máte, jak to tomu dítěti umíte podat. Z čeho čerpám... Tak odborná teorie je málo v tomhleto tématu. Když už něco je, věnuje se tomu X přes Euroguidance. Ten hodně tedkon psal knížky. Jinak to co je, že jo...

M: Takže od něj čtete články, nebo...

D: Tak já jsem byla na fakultě, když on začínal. Takže ten kontakt jakoby tam je. Takže on hodně publikuje, máte časopisy, že jo, máte firemní vzdělávání, máte andragogiku. Euroguidance má konference, Institut Q dělá workshopy. Takže ty informace se daj najít tam. Plus ESK, že jo, dělá různý akce, má taky publikace na internetu. Když člověk chce, tak si to najde.

M: Mh.

F: No, já musím souhlasit s Hankou. Ten institut Q byl doopravdy nejlepší. My už jsme víceméně většinu věcí dělali, akorát třeba hlavně já jsem to neuměl pojmenovat, takže jsem se tam na tom institutu Q dozvěděl z tohohle hlediska spoustu novinek, spoustu pojmů. Ty jsem si musel samozřejmě nastudovat, hodně informací čerpám z internetu, ale zase, že jo C. říkala na začátku, C. je spíš přes ty měkký kompetence, já přes ty tvrdší, takže já už přecházím do sféry zaměstnanosti, mám kontakt se zaměstnavateli, protože taky pracuju v praxi.

M: Pracujete v praxi znamená...

D: I mimo školu v oboru.

F: Mimo školu v oboru. Že mám víc zaměstnání, že se tomu věnuju. Takže vím, jaký jsou třeba inzeráty, co konkrétně by chtěli, co konkrétně by chtěli zařadit do výuky, koho sháněj, kde sháněj, kde je volná praxe, kde není volná.

D: Tady je strašně důležitý ten moment, že my reagujeme na ty zaměstnavatele.

F: Velmi pružně. Jo? Už z tohohle důvodu. Takže zase s C. my máme takhle rozdělený, že C. se stará o ty věci třeba papírový, hodně čte, já se zase starám o ten výstupní kontakt z hlediska odbornýho.

M: Mh. Jo, takže v podstatě jako třeba co se týče té zaměstnanosti, tak hodně čerpáte přímo od těch zaměstnavatelů.

D: Tak tady je i spolupráce s úřadem práce.

F: Přesně tak.

M: Jo, mh, i úřad práce.

D: A zase že, ty zaměstnavatelé nám už posílaj, nemáte tam někoho vhodnýho, a dole máme celou nástěnku inzerátů my. Ne, že jsme zprostředkovatelská kancelář, ale jakmile o něčem víme, okamžitě máme vytipovaný studenty, těch pár, pro který by to bylo.

M: Jo, jo. Dokonce takhle.

D: Jo, máme tady pána, kterej se nám věnuje správě těch tabletů, který používáme do výuky a okamžitě už si tady vytipoval žáky, že je chce na brigádu, a jde to, prostě funguje to velice rychle a pružně a reagujeme na ten trh, kterej tady v regionu je. Máme strašně šikovnýho pana ředitele, strašně schopnýho, takže ten kontakt je i z jeho strany s těma firmama velice fajn a otvírá nám to spoustu dveří.

F: Jo, pravda.

M: Mh, mh. A když jste zmiňoval, že hledáte na internetu, tak jaký jsou, máte nějaké třeba jako oblíbené zdroje čehokoliv, cokoliv. Třeba nějaký Facebookový skupiny, portály.

F: Ne ne ne.

D: Na to jsem tu já (smích).

F: Portály, portály jako jo, teď třeba výbornej InfoAbsolvent.

M: InfoAbsolvent? Mh.

F: Tam je spousta užitečnejch informací, pracujeme s národní soustavou kvalifikací, s národní soustavou povolání. Pracujeme s materiálama z MŠMT. Takže je toho opravdu spousta. Jo? S materiálama z úřadu práce...

D: Co se týká těch volnejch míst, tak samozřejmě jako Jobsy tady nepřipadaj v úvahu, jo? Tohleto je, tady musíte mít osobní kontakt s těma firmama. Tady jako využívat nějaký internetový portály zprostředkovatelský, to tady nefunguje. My nejsme Tokio, my jsme taková větší vesnice, takže kdo koho zná. Tady ten internet v týhleto oblasti jako nefrčí.

F: Hlavně už se musíme starat i o bezpečnost údajů studentů, takže... Rozumně.

M: Mh. Což, to je jako... Vystalo zajímavý téma pro mě, vy říkáte, že teda nefungujou úplně tady internetový hledání práce, a pracujete i s tímhle třeba se studentama, vědí o tom, že...

D: Jasně, já na tom mám postavenou vlastně celou půlroční skupinovou práci ve třetím ročníku učebních oborů, kdy se seznamují, ono je to v rámci průřezových témat čeština občanka, kdy se seznámí s tím... Oni mají psát v češtině životopis. Takže jim vysvětlím češtinářsky, co je to životopis, jak se to píše. Vysvětlím jim motivační dopis, jak se to píše. Okamžitě jedeme na Europass, takže se to učej v Europassu, jak dopis, tak životopis. Posléze učím je hledat v těch větších serverech, ať už jsou to Jobpilot, ať už jsou to Jobsy, Facebook, LinkedIn, a učím je vlastně, jak tam vyvěsit ten životopis, jak se prezentovat, učím je v tom orientovat. Učím je orientovat se na portálu MPSV, aby věděli, kde si to vyhledat, na portálech úřadu práce. Tohleto všechno oni dostanou ode mě v rámci češtiny občanky, vlastně u toho skupinovýho kariérovýho poradenství, a díky tomu, vlastně i těm tabletům, který máme do výuky. Je to supr práce, protože každěj si to hledá sám. Jo, takže tu praktickou zkušenost tam v těch pětáctyřiceti minutách maj všichni. To je strašně fajn.

M: Mh. Mh. A když jste zmiňovala konkrétně to, že je to tady hodně o vztazích, a o tom jako doporučování a tak dále, tak tohleto jim taky nějak zprostředkováváte? Třeba jako budování kontaktů, nebo...

D: Tak to oni viděj, protože ty naši partneři choděj do školy velice často. Zrovna v pondělí jsme tady měli jednoho velkýho partneře, kterej tady je jedním z největších zaměstnavatelů v regionu, Alfa, a máme strašně dobrý vztahy s Betou, Gama...

F: Delta, Epsilon...

D: Spousta spousta, spousta. V podstatě potom i když máme reprezentační ples školy, tak zase tyhleto velcí partneři nás podporuj i na tom plese, takže ty děti se tam s nima potkaj,

nebo děti, ty naši žáci se tam s nima potkají. Pořád jsou tady ve škole, různé akce, prezentace, dny otevřených dveří, tam naši žáci se podílejí, pomáhají.

F: Choděj tam na praxi k nim.

D: Přesně tak, a oni jsou tam v podstatě polovinu školního roku, jsou tady a polovinu jsou tam. Oni tam mají lepší kontakty než my (smích).

M: Jo, rozumím. Mh.

D: Jo, takže tohleto tady je.

M: Jasně. No a nějaký další zdroj, třeba váš, oblíbený, na jakýkoliv další informace? Vy jste říkala, že ... Facebook?

D: Facebook využívám, tam jako hodně vyhledávám, protože i těm dětem je to milý, příjemný a znají to. Takže jako ten je v pohodě. Informace jakýho typu?

M: No, mě to zajímalo jako k tomu, ke kariérovému poradenství, aby člověk měl jednak inspiraci třeba pro svoji práci nebo i informace aktuální, právě z té zaměstnanosti.

D: Víte co, problém je, že to kariérové poradenství je tady v republice všeobecně rovinka, není to nějak ukotvený. A v podstatě jak to je na přesahu Ministerstev, ať už školství nebo MPSV, tak pořádně... Všichni se toho bojejí, a nikdo prostě jako neumí pořádně představit, co pod tím je a je to problém potom hledat nějaký pádný informace a padný... Třeba i literaturu, jo. Tím že já mám to vzdělání, který je tomu blízký, tak vím, kam cílit, viz pan X, že jo. Ale spousta let to bohužel....

M: Takže třeba ho sledujete na Facebooku? Nebo jak?

D: Euroguidance.

M: Jo, Euroguidance na Facebooku, hmhm.

D: No no no. Ale máme i osobní zkušenost s tím, že v podstatě spousta lidí se do kariérového poradenství vrhla, aniž by věděla, co to je, a dneska jsou z nich lektoři, a bohužel velice špatní lektoři.

M: Jo, rozumím.

F: Spíš škoděj.

D: Jo? Když jsme se vlastně dostali na kurzy, nechci úplně jmenovat a zacházet do podrobností, tak to byla vlastně přehlídka ztraceného času, kdy ten člověk fakt vůbec nevěděl, co to kariérové poradenství je a dva dny nás tam týral úplně zbytečně.

M: Aha, to je mi líto.

D: Ne, tak to prostě je, protože tady je veliký pole neoraný a spousta lidí, kteří jsou trochu aktivní tam viděj veliký možnosti zisku, no.

F: Ale zas teď už to dokážeme poznat.

D: Teď už víme, že nemusíme jezdit na určitý akce. Ale v podstatě záruka kvality je institut Q.

F: Ale to je i s těma lektorama z hlediska kariérovýho poradenství. Zase ne všichni to úplně pochopili a ne všichni dokážou kvalitně poradit. Někteří žijí stále ještě 30 let zpátky.

D: Přesně tak.

F: Dneska už to funguje trošičku jinak.

M: Jo. Poslední dvě kraťouchy otázky, ale doufám... Ono se to vždycky rozvine. Ještě se zeptám, kromě vás dvou, pracujete nějak třeba s ostatními učiteli, bavíte se s nimi, co se týče kariérovýho poradenství, nějakou.. i v rámci třeba té koncepce.

D: Samozřejmě, tak mi reagujeme koncepcí na potřeby školy. Takže my jsme ve spojení jednak s výchovným poradcem, s kterým jsme teda v úzkým kontaktu, protože leckdy při tom hovoru objevíte nějaký problém, kterej není náš a musí to za výchovným poradcem. A reagujeme na potřeby pana ředitele, kterej je v kontaktu s těmi zaměstnavateli, na paní zástupkyni, která zase potřebuje na poradě klasika, probíráte žáky, jejich hodnocení, tak okamžitě, zkuste se vy dva zaměřit tam a tam na toho žáka, je škoda, že si nepodali přihlášku. A i učitelé už za náma jdou a osloví, jakože támhleten má problém nebo támhleten je dobřej.

F: Nebo přinesou nějakou novou nabídku, novej kontakt.

D: Jo jo jo jo.

M: A ve spojení s výukou přímo těch vyučujících. Tak předpokládám, že na střední odborné škole je vůbec ta výuka, má mnohem větší spojitost třeba s...

D: S praxí.

M: ...s budoucností nebo s praxí. A pracujete nebo bavíte se o tomhleto nějak s učiteli nebo s tím jakože zaměřením...

F: Jo.

D: Jo, určitě, tak já jsem tady v jazykově-ekonomickém kabinetu, kolegyně učí ekonomickou nebo elektronickou konverzaci, druhá kolegyně učí vlastně studentskou firmu, fiktivní firmu, učí ty ekonomický věci. Takže v podstatě jako si řeknem, co od nich potřebuju, oni co potřebujou ode mě a snažíme se to nějak provázat, aby to mělo hlavu patu a nějakým

způsobem to splnilo všechno, co potřebujeme. Tohleto, myslím si, že funguje v té škole strašně moc dobře.

F: Jo, v těch odbornějších předmětech to samý. Zase učím jak teoretický, tak praktický odborný předmět a není s tím problém. Proberu si s klukama, co potřebuju z hlediska té kariéry po odborný stránce, a oni zase můžou mít nějaký požadavky, co by chtěli z hlediska kariéry po svý odborný stránce, a dáme to dohromady.

M: A slyším z toho správně, že tady teda probíhá dobrá spolupráce mezi učiteli? Že se jako bavíte?

D: (nesrozumitelné) je jako velice dobrej kolektiv.

M: Jo. Že i třeba jako, co běžně jako nebývá...

D: Já si myslím, že tady komunikace funguje velice dobře a že ten kolektiv je strašně fajn.

M: A potkáváte se s kolegy jako někde třeba na nějaký pravidelný setkávání?

D: Tak jednak máme porady a jednak...

F: Pravidelný akce.

D: Pravidelný akce, no.

F: Před Vánocema, den učitelů, závěr školního roku...

D: Ještě reprezentační ples.

F: ...reprezentační ples, maturitní plesy...

D: A výjezdní školení.

F: Výjezdní školení.

D: Dvoudenní, třeba, takže...

M: A porady jsou jako pedagogické rady jednou měsíčně?

D: Jak pedagogické, tak provozní. Pedagogická a provozní je rozdíl. Pedagogickou máte v každém čtvrtletí, v každém klasifikačním období...

F: Provozní jsou častěji.

D: ...a provozní jsou dle potřeby.

M: Jo jo jo.

D: Jo, třeba dvakrát do měsíce, když je potřeba.

M: Mh. Mh. Jo.

D: A samozřejmě máme i metodický komise.

M: A úplně na závěr. Cokoliv, co byste rádi přidali. To znamená, něco, čemu jsme se třeba tady tolik nevěnovali, nebo jestli vás ještě něco napadá, nebo třeba jestli byste mi ještě chtěla něco říct ještě o tom, když jste pracovala na základce?

D: Tak na základce je ta situace naprosto tristní. Tam se kariérovému poradenství věnujou výchovní poradci, který na to prostě ten čas nemá. Sice mají sníženou úvazek, ale to co se tam všechno hrne v rámci inkluze na výchovný poradce, to absolutně nedovoluje jakýkoliv větší rozjezd v kariérovém. A na těch základkách je kariérový nastavený celkově úplně špatně. To v podstatě je na podzim návštěva IPS s deváťákama. V listopadu jim rozdáte přihlášky. Oni si je ošahají, třikrát to špatně vyplní, počtvrtý to v lednu s nimi vyplníte raději společně. Do toho tam máte jeden rodičák, kde rodičům řeknete, aby jezdili na ty dny otevřenější dveří, aby se chodili ptát, že jste tam pro ně. Oni stejně nepřijdou. A potom to končí vydáním zápisových lístků a to je všechno. Pustíte tam pár lidí na nábor, jedete se podívat na pár středních škol a to je všechno, co se v tom kariérovém poradenství na základkách dělá.

M: A vy když jste byla na základce, tak jste to dělala jako takhle, nebo?

D: Já jsem občankářka, já mám tu výhodu, že si to schovám pod tu občanku. Já jsem byla výchovná, kariérová, metodik společného vzdělávání a metodik primární prevence v jednom (důrazně). Takže já jsem se díky tomu dostala i na první stupeň. Takže jsem se začala bavit i s těma malinkýma dětma. Co chceš dělat, jak chceš být? Mám děti v tom věku, takže jakoby tam je to všechno spojený se vším. A snažila jsem se na té základce to nějak nastavit už od toho prvního stupně, ale když k tomu nemáte podporu vedení, tak to prostě nejde. A bohužel, když si vezmete věkovej průměr, skvadru ředitelů základních škol, tak jak říkal kolega, ty jsou třicet let zpátky. A to kariérový neviděj jako důležitý. Pro ně opravdu kariérový je potřeba řešit v lednu s deváťákama. A v okamžiku kdy v květnu zjistěj...

F: Už je pozdě.

D: že všichni deváťáci se jim někam dostali, tak to hoděj ze stolu a konečná. To je kariérový, bohužel, na základních školách.

F: Není úplně optimální z hlediska výstupu všech studentů.

D: Není.

F: Jo, tam jde o to si uvědomit, že je tam několik aspektů pro to, aby byl dobrý kariérový poradce, jedno, aby měl na to certifikát, že jo, aby prošel tím školením, a druhá je, aby na to měl cit.

D: Aby to chtěl dělat.

F: Když na to nemá cit nebo to nechtěj dělat, tak...

D: Jako dělat to papírově, to to radši nebudu dělat vůbec.

M: Mh. Mh.

D: Protože pokud to ten kariérovej dělá jenom proto, že měsíčně mu na účet přijde o pár korun víc a vyplní čtyři papíry, aby to měl z krku, k čemu to je? A potom to dopadá tak, že před Kauflandem na parkovišti vás oslovujou deváťáci, je paní učitelko, já si vás pamatuju, vy jste u nás byla, já potřebuju poradit, můžu vám napsat? A pak to končí takhle, jo?

M: Mh. Mh.

D: Protože v těch školách ty lidi prostě nejsou schopni.

M: Mh. Rozumím.

D: A říkám, těch certifikovanejch, profesně kvalifikovanejch kariérovejch poradců je tady málo.

M: Sedmdesát...

D: Sedmdesát asi šest.

M: 76 (pousmátí).

D: Dva to bylo před naší zkouškou, 76 to bude teď.

F: Možná teď už víc.

(smích všichni)

F: Možná teď už třeba osmdesát.

D: Možná osmdesát. No ale víc určitě ne.

F: No, to ne.

D: A to je jakoby problém. Protože oni i kdyby třeba stokrát chtěli na těch základkách to dělat, tak oni neví jak. Ta podpora tady není. Není z MŠMT, není z úřadu práce, není z MPSV, neexistuje žádná literatura, která by vám pomohla, neexistuje žádná kuchařka, která by vám řekla: takhle se to začne, rozjedeš to a už jedeš.

F: Fakt, že to jsme si museli s C. udělat, takovou kuchařku.

M: Jo? Udělali jste si kuchařku?

F: No jasně.

D: A my jsme měli veliký štěstí na to, že jsme potkali správný lidi, který tomu rozuměj.

F: To je taky pravda.

D: A který jakoby nám řekli, jo, ten nápad je dobrej, a když budete chtít, my vám s tím pomůžem. A tohle je strašně...

M: A to byli lidi...?

D: To je pan doktor H. z institutu Q.

F: Z institutu Q.

D: A paní T., paní magistra T.

M: Takže oba z institutu Q, teda?

D: Oba z institutu Q. Institut Q jako myslím si, že nezaspal a že jsou jako naprosto úžasný a ta podpora od nich je maximální. Můžu říct, že kdykoliv se na paní T. otočím a potřebuju pomoc, nebo i na pana doktora H., okamžitě, během pár hodin mám zpětnou vazbu. Poraděj, a jsou ochotní i přijet.

F: Zas to kariérko nekončí tou zkouškou, že jo.

D: Přesně tak.

F: To pokračuje.

M: Mh, mh.

F: Pořád se to vyvíjí.

D: Jo, a pořád jsou různé workshopy, na který vás zvou, pořád ten kontakt tam je. A opravdu i vy, jestli se tomu chcete dál věnovat, zkuste si cílit na ten institut Q.

M: Jo určitě, to je zajímavá informace. A ty jsou pro celej kraj K, jsem pochopil?

D: To je kraj K, sídlí v X Y Z (adresa).

F: Ale můžete tam jet z celý republiky. Stačí se dostat do X.

M: Mh. No jasně.

D: Byli tam vlastně z celý republiky, od D a odevšad.

M: Jo, tak o tom jsem ještě, o tom si ještě nastuduju víc věcí.

D: Ještě zkuste se podívat i na stránky projektu P-KAP, já vám půjčím, a nedám (!), jenom půjčím, abyste si to opsal, dole stránky projektu P-KAP. Ty se... nebo z druhý strany...

M: Můžu si to vyfotit?

D: Jo, jasný. A nebo z druhý strany otočte tu vizitku. A to je pan doktor H. a ty se tomu věnujou jako fakt perfektně, tomu kariérku. A máte tam i mraky příkladů dobrý praxe.

F: Jo, opravdu pan H. je špička v tomhle.

D: To jo.

F: To jako bez diskuze.

M: Děkuju.

D: Jinak já mám teda i certifikát na zahraničí. Přes, ježiš, přes co to mám... Přes Barcelonu. A tam to jede úplně jinak, že jo, to v zahraničí, my jsme sto let za opicema.

M: Že se přímo s nima bavíte, nebo?

D: Je to hodně cílený na tu faktickou práci, jo? Oni to necílí na to, pro ně je výběr střední školy není důležitá věc. Protože pro ně je důležitý, aby měl nějaký základní vzdělání, a co v životě bude dělat, je otevřená věc. A spousta těch, vlastně to vzdělání je na to nastavený. Vemte si anglický nebo americký způsob vzdělání. Tam jedete neutrální cestou až po tu vyšší odbornou školu a pak teprve si vyberete zaměření. Buď jdete do praxe a nebo si uděláte rychlokurzy něčeho a stačí jim to. A tam jako je třeba na to koukat, jsou jiný mentalitou, vším, ale nemaj ty věci úplně špatný. Oni možná v lecčems jsou na tu budoucnost, kdy nový povolání vznikaj, některý zanikaj, jsou možná líp připravený. Na tu pružnost systému. Takže tam je fajn se inspirovat. Určitě severský státy bez diskuze, že jo.

M: Mh. Byl jsem na konferenci o finském školství zrovna včera.

D: Jo, to jste byl přes SKAV?

M: No, přes Ot.. Já dělám v Otevřenu, což je jako s pedákama...

D: Jo, vím vim vim.

M: Tak jsem se tam dostal, a byla to fakt skvělá akce, no.

D: Jo, vím, že mi přišla pozvánka, no.

M: Tak to jste o hodně přišla (smích).

D: Jo, to já jsem učila (smích).

M: No jasně.

D: Sedm hodin.

M: To bylo celý den právě.

D: No, oni to dávaj v blbý časy.

M: No, je to takhle vždycky. Ale každopádně i, já vám když tak můžu poslat článek od G. P., kterej vyšel tuším někde tuším v tom, GQ myslím, nebo v tom časopise.

D: Jo, tam píše. Tak to jsem určitě četla.

M: Tak o tom, jak to maj ve Finsku, právě.

D: To jsem četla.

M: No, to to je taky úplně jako neuvěřitelný.

D: Je.

M: Jakože mají na plnej úvazek kariérní poradce.

D: Však ve Francii je kariéro...

M: Každý pátek mají kariéroví poradci volno, aby se mohli dál vzdělávat, aby se mohli potkávat prostě se zaměstnavatelem.

D: Však ve Francii kariérový poradenství máte hrazený z veřejného zdravotního pojištění.

M: No, dokonce.

D: No. A je to tam, každý má nárok na nějaký dvě návštěvy za měsíc, za rok, za pololetí?

F: To uvažují, že to bude taky.

M: I kdyby to bylo za rok, že jo.

D: Ale je to hrazený ze zdravotního pojištění, jo. Takže.

F: To je za měsíc.

D: Za měsíc.

F: Jedna návštěva...

D: Měsíčně...

F: ... je hrazená.

D: Je hrazená zdravotní pojišťovnou.

M: Ale ve Francii teda jako to doprovodili i tím, že vyškolili ty lidi, že a jsou tam přímo ty instituce, tak to tady ještě není.

D: Víte co, tady to je tím, no tady trochu tím zamíchal kariérní řád, že jo. Bum, bude kariérní řád, aplikovali tam novou funkci kariérovýho poradce, a...

F: Pak přišly šablony.

D: Pak přišly šablony, kariérní řád, politická věc, takže ten nebude.

M: Ten se zabil, zatím.

D: Nicméně třeba NIDV na to nereagovalo, takže ty si furt jedou v tom, že nějaké bude, jo? Dělej svoje slavný SYPO a zaspali. Ale nemáte tady v podstatě do poslední doby, až na ten institut Q, kterej se jedinej jakoby stihnul probrat, jedinou instituci, která by se fakt věnovala kariérovému poradenství pro školy. Což je ten základ.

M: Mh. Souhlasím.

D: K čemu je mi, že padesátiletému chlapovi budu dělat kariérový poradenství? Ten je úplně někde jinde, že jo. My potřebujem na to ty děti připravovat od samýho začátku, startu tý kariéry.

F: Ale samozřejmě že mu umíme poradit.

D: Umíme, ale není to úplně to dobrý, no.

M: No, já jsem zmiňoval ten plzeňskej, a možná zlínskej, že tam něco málo je, ale vlastně se to teprve buduje, no takže se to...

D: To se všechno teprve buduje. My jsme tu nabídku dostali taky, že jo.

M: Vy jste ty průkopníci, no.

D: No, nejenom my, ale... Někdy je to dřina.

F: Abys stihla tu družinu.

D: Jo, já půjdu... Ježišmaria, já už se budu balit.

M: No jasně. Strašně moc děkuju za váš čas a za rozhovor. Kdybyste cokoliv mi chtěli třeba ještě dodat, nebo vás něco napadlo, tak můj kontakt máte,

F: Já si ho vezmu od ní.

M: Přesně, no. Nebo já vám možná dám i vizitku.

F: V pohodě, tak určitě bysme to nějak vykomunikovali.

M: Tak.

F: Děkuju. Tady nechám vám tu, můžu?

M: Určitě. A jinak jestli budete mít zájem, tak až tu diplomku udělal, tak bych vám třeba poslal výstup.

D: No to budu ráda.

F: Určitě, budeme rádi.

M: Já jako sám úplně nevím, co se mnou do budoucna bude, ale jako chci se věnovat vzdělávání vlastně, a prostě kariérový...

D: Pojdte k nám, my vás vezmeme do týmu.

M: No, já jsem měl dřív jako v úmyslu bejt jako ministr školství a tak dále.

D: To já mám taky, ale to klidně pořád ještě můžete, se tam pak vystřídáme.

M: No, ale jakože teď se snažím v podstatě hodně si dělat jako orientaci v tom vzdělávacím prostoru a kariérní poradenství mi přijde fakt tak strašně jako důležitý, co se týče právě toho formování těch žáků a tak, a propojení vůbec s praxí, že to je jako taková nenásilná forma toho a motivace.

D: Ne, já to.

F: A co máte vůbec za aprobaci?

D: Matika informatika.

M: Matika informatika.

F: No pojdte k nám.

D: Já fakt to myslím vážně, protože tady není u nás ve škole i s ubytováním a matika fyzika pane bože, jo, nebo i inf...

F: Tamhle naproti je intr...

D: Ten se rekonstruuje.

F: ...tam už maj někteří učitelé pokoje přes tejdén, protože dojíždějí z větší vzdálenosti.

D: A fakt jako jestli se chcete tomu kariérku dál věnovat, tak my vás do týmu v pohodě vemem a budem rádi a tady místo v kabinetech je, tak jako.

F: No jasně.

M: Děkuju za nabídku (smích).

D: Zvažte to (smích).

M: Jo jo.

D: Pípneš pánovi?

F: Jasný, já tam taky jdu.

M: Ještě si vypnu nahrávání teda. Tohle jsme pořád nahrávali teda.

Rozhovor C: Cyril

M = dotazovatel

X = Cyril

M: Takže máme 5. června a nahráváme rozhovor spanem X, který souhlasí snahrávkou, která bude později anonymizována, a můžeme začít.

X: Můžeme.

M: Takže já se rovnou zeptám na začátek, jak jste se vůbec ke kariérnímu poradenství dostal?

X: Tak, já jenom teda připomínám, že vlastně nejsem kariérní poradce, že jsem vlastně jako učitel, třídní učitel v osmé třídě, právě tady se dostanu k tématu kariérního poradenství, kde se děti rozhodují intenzivněji co a jak dál. Jo, takže tohle je období, kdy je to pro nás aktuální. Ale vlastně dostal jsem se knějakému takovému intenzivnějšímu zájmu o to prostředí nebo o ten obor nebo o nějaká konkrétnější témata kariérního poradenství právě přes pana Y, který stím dá mnoho.

M: Podoba vašich jmen je čistě náhodná?

X: To je náhoda, no. (smích)

M: Jo. (smích)

X: My jsme se v životě právě víckrát potkávali, on vlastně byl kdysi u nás na praxi i se mnou chodil na střední školu, fakt se docela potkáváme. Pak jsem vlastně nastoupil na školu, kde on pracoval, kdysi, takže jsou to náhody.

M: Hm.

X: A teď vlastně mám ve třídě holčičku, jejíž maminka se tím zabývá, jestli znáte, paní E.

M: Paní E, hm.

X: Tak ta mi právě dává takový všelijaký typy a hodně často mě nakopává, vlastně teď když jsem se dostal k té národní ceně a tak no. Tak ona právě říkala, to, co tady děláte, to byste tam mohli předvádět, je to zajímavý, no. Jinak já osobně bych toto téma nevyvíjel, proto jsem říkal, jestli Vám vůbec kněčemu v tomhle můžu být jo, když se tím vlastně nezabývám.

M: Jo, jo. No možná já nejdřív představím, o co mi vlastně jde. Tak já dělám diplomku na kariérové poradenství na základkách, co se děje. A řekněme, právě se snažím popsat různé modely, přístupy, jak to funguje. Vlastně byl jsem na dvou školách zatím a každý ten přístup byl úplně rozlišný a tohle je zase úplně něco jiného. Takže mě jde o to řekněme popsat tu situaci. Jako nic ideálního nebo dokonalého nebo tak neexistuje.

X: Jo, jasně.

M: Takže tak, takže jestli tomu rozumím, tak jste se, jakože to téma jste nakousával vrámci nějakýho předmětu nebo...Nebo třeba jenom, že jste se bavili se třídou?

X: Je to (zamyšleně), je to logicky něco co vosmičce nemůžu vypustit, že jo. To je jasný.

M: A učíte svoji třídu vjakých předmětech?

X: Mám češtinu a estetiku, ale vpodstatě, jako my fungujeme vrámci ročníku, to znamená, že hodně často plánujeme výuku i společně, prostě tak, aby se třeba ta témata prolínala, a vymýšlíme společně třeba nějaký projekty.

M: Kolik učitelů se takhle potkává třeba?

X: No, tak to je různý, vtom týmu, podle toho kolik jich tam zrovna učí, vtakových těch hlavních, vlastně to bývá kolem pěti, plus mínus, no.

M: Hm.

X: Někdy víc, někdy míň, no vždycky uvažujeme o tom, jak pojmout to téma toho dalšího vzdělávání, vlastně, co budou děti dělat po škole a pro nás je to taková vlastně nejzáživnější forma, doufám, že i pro děti nejzáživnější forma. A zatím se nám to docela osvědčuje. Je to vlastně ta forma těch ročníkových nebo dlouhodobějších projektů vlastně. Že ty děti si na to přicházejí prostřednictvím nějakých praktických činností. Ne jenom, že máme splněno, když je vezmeme prostě na veletrh Alfa, a tím je to hotovo nebo, že děti dostanou ty knížky, že prostě dojdou do ředitelny vyzvednout přehled škol, jo a tak.

M: Hm, jo, jo.

X: Takže my se spíš snažíme, aby si mohli nějaký povolání zkusit, aby věděli, co stím je spojené i za tím, jo, než co se třeba tím prezentuje, jako vněkterých školách jo. Prostě, aby mohli mluvit, aby třeba sami jejich rodiče mohli přijít do školy, a říct hele já dělám tohle to, ono to sice vypadá pěkně, ale je to spojené stím prostě, že já mám práci zdomova, ale to neznamená prostě, že spím do desíti, musím taky vstávat a tak, funguje to prostě jinak.

M: Jasně.

X: No, takže tohle se nám prostě jako ukázala jako docela dobrý, zajímavý. Je to samozřejmě trošku náročnější na přípravu, ale je to prostě jako zábava i vlastně pro nás pro učitele no, než ukazovat nějaký tabulky.

M: Hm, hm. Jo, tak jo.

X: Jo, není to asi jako systém vlastně, není to žádná systematická záležitost.

M: Jo, vpodstatě to plánujete vždycky na ten daný rok, který bude.

X: No, jasně, no.

M: No a třídní jste teda vždycky od šestky do devítky nebo?

X: Většinou jo. Když neotěhotní kolegyně nebo něco takovýho. (smích)

M: Jo, jo, jo. (smích) Dobrý no, tak jo, tak filozofický, teda ne, tak filozofický základ a to je, co pro Vás znamená kariéra, co vás napadne, když se řekne kariéra nebo kariérové poradenství nebo řekněme klidně tady jak to chápete, jak o tom přemýšlíte.

X: No tak je to nějaký směřování, abych v budoucnu mohl dělat něco co, co mě naplňuje, co mě těší, ale zároveň jsem si tím byl schopný zajistit nějakou budoucnost, nějaký fungování, přežití, jo, zaplatit si nutný věci a případně si moct dovolit nějakou nadstavbu, třeba rodinu.

M: Jo, a když se řekne kariérové poradenství?

X: No tak teď to už spíš vnímám, jako, že to je nějaká pomoc v tom nahlížení v tom směřování, co člověk může dělat, ale možná, co naopak je úplně mimo jeho působení, fungování, možnosti. Možná přístupy, jak do toho systému vkročit. Kolikrát vlastně neznamena, že když si teď vyberu nějakou školu, že celý život v tom budu upíchnutý. To právě bylo kdysi jako model, to si právě pamatuju, že třeba ještě mí rodiče, tak to tehdy bylo, že prostě to, co člověk studoval, pak dělal, ať už ho to bavilo nebo nebavilo. Myslím si, že dneska už ty trendy jsou vlastně jinak nastavený.

M: Hm, hm, hm.

X: Možná i nějaký takový, třeba, i když jsme začínali u těch osobnostních záležitostí, u těch dětí odhadnout, jaké jsou možnosti u toho dítěte, a ten odhad byl třeba reálný. Takže nějak korigovat tu představu, kterou to dítě má, aby se třeba nepodceňovalo nebo naopak, aby hned nepřestřelilo a pak někde nestrádalo, prostě zoufalství na škole, na které by vůbec nemuselo být třeba.

M: Hm, hm, takže řekněme třeba nějaké poznávání toho, co bude a příprava na to a vůbec, zároveň taky nějaké sebepoznání.

X: Sebeoznávání vlastně není součástí nějakého budoucna, že jo. Já právě úplně nezastávám ten názor, že základka je přípravou na střední školu. Na střední školu připravit nejde, samozřejmě musíme počítat s nějakým budoucnem, ale ty děti žijí už tady, že jo. Prostě i teďka potřebují vyřešit nějaké osobní nastavení, osobně řeší každý den X konfliktů, prostě problémů, toho, že mají hodně práce, a že to nestíhají. Někdo to prostě zvládne v pohodě, druhý stím potřebuje pomoci, takže už i tyhle věci se dají učit, tak, aby, aby...

M: Takže kariéra začíná už...(zamyšleně)

X: ...už narozením, vlastně. (smích)

M: (smích)

X: No, v podstatě jo, no.

M: Jo, tak to je hezký tohle, to jsem ještě neslyšel. Kariéra, že už probíhá teďka, takže kariérový poradenství je v podstatě něco co děláte už teď a radíte jim stou současnou kariérou.

X: Teďka budou mít nějaký vysvědčení a to vysvědčení je v podstatě nějaký krok, kdy postupujete vkariéře. Jestli bude dobrý nebo blbý to má smysl řešit pouze tehdy, pokud nám to brání vtom posunu, jo.

M: Hm.

X: A řešíme to všichni, i učitelé, je to vnějakých zákonících. Děti to řeší, rodiče to řeší, tak to asi nějaký význam má. Tím pádem si myslím, že si budují tu svojí kariéru, nějaký postavení, skterýma kartama budou hrát příští rok. Vlastně vjakém levelu počítačové hry jménem Život, právě jsou.

M: Hm, hm. (smích). To je krásný. Tak myslím, že vtuhle chvíli, já mám ještě připravených hodně otázek, ale budou se týkat všeho okolo. Ale teďka bych rád prošel to, co konkrétně děláte, jak se o tom tady tedy bavíte, když jste říkal, že probíráte, co se bude dít vtýmu, kdo má jaké role atd. A no, co v podstatě všechno se tohoto tématu týká.

X: To je hodně široký.

M: Všechny činnosti, tak nějak to můžeme projít.

X: No, tak jako začíná to nějakým fungováním ročníku, což většinou je tak, že máme nastavený (zamyšleně), tak kdybychom to třeba dali na příští rok, tak vlastně teďka už se pomalu dává, dávají do kupy vlastně ty týmy těch vyučujících, většinou se ty týmy opakují, ale někdy tam nějaké změny jsou.

M: A když říkáte týmy po těch ročnících, tak je to tak, že vy učíte výhradně vtom osmém ročníku?

X: To ne, ale převážně. Jsou tam třídní učitelé, ale i učitelé těch stěžejních předmětů, ty se vlastně co 14 dní scházejí na schůzkách a tam se domlouvají, o provozu ročníku, taky ty projekty můžou vymýšlet, co se vůbec bude učit, řeší se prostě problémy dětí a tak. Ale vlastně tyhle ročníkové projekty řešíme už vlastně vtom přípravným týdnem, vždycky na nějakým výjezdu, kde se prostě bavíme, většinou ty třídní učitelé přijdou snějakým nápadem, snějakým návrhem, plánem. Protože každá třída u nás, každý ročník u nás má ročníkový projekt, to je prostě taková tradice. Takže my tam řešíme a dáváme tipy a návrhy, co by se prostě mělo dít, nějaká představa. A vlastně dohromady stěmi třídními učiteli se to plánuje. Pak si to samozřejmě musíme rozvrhnout.

M: A ten výjezd děláte o prázdninách?

X: Vpřípravném týdnem, který má každá škola, my jezdíme vždycky na tři dny někam, někam kvodě.

M: Někdy koncem prázdnin.

X: Jo, jo, tam pak pracujeme a trénujeme.

M: Hm, hm.

X: No, tak já nevím, jestli to je... (zamyšlení). Takže ten systém, ta práce těch ročníků funguje takhle, no. Vždycky je prostě nějaká domluva.

M: Mě právě zajímá, jak fungujete týmově. Říkal jste teda, že každý ročník má několik učitelů, kteří jsou řekněme přiděleni tomu ročníku. A je to teda tak, že většinou učitel spadne do nějakého týmu a nebo prostě..?

X: To je samozřejmě záležitost vedení a vytvoření rozvrhu, takže samozřejmě jsou nějaké věci, které jsou dané, takže prostě když my zůstáváme, tak zůstáváme dále i třídními, pokud tedy není nějaký pádný důvod, že někdo odchází kvůli mateřské, takže většinou učitelé zůstávají. Dá se to samozřejmě ovlivnit, že se vám sněkým dělá líp. Je to hodně založené na tom, že ty lidé jsou často i kamarádi. Takže se vlastně potkáváme i mimo tu práci, vždycky je to něco co vás spojuje, tak se o tom bavíte, že jo.

M: A snaží se, řekněme i to vedení, nějak řekněme rozvrstvit práci nějak tak, aby směřoval ty učitele do jednoho ročníku? Nebo je to tady stejně jako na běžné škole vybrané tak nějak náhodně.

X: Ono to není náhodně.

M: No, jasně, to asi nikdy není náhodně.

X: Já si myslím, že náhoda tam asi nemá úplně místo, to je spíš výsledek nějaké kombinace, že jo, ty lidi mají nějaké aprobase, nějaké úvazky, to by byla asi otázka spíš vedle do ředitelny na to, jak tohle to funguje a samozřejmě na zvažování nějakých vztahových věcí, které jsou viditelné, když prostě vidíte, že někdo sněkým funguje, že to bude výhoda a může vtom ročníku mít nějaký hodiny, tak proč ne, náhoda tam asi jako není, no.

M: Jo, ale řekněme, jestli třeba, když vy máte úvazek češtinu a estetiku, tak že se Vám vedení bude snažit vyjít vstříc a řekněme směřovat tyhle ty hodiny do osmých ročníků?

X: Jasně, protože tam učím.

M: Ale když jste vtom týmu právě?

X: No tak, já mám ještě navíc trochu zkrácený úvazek, takže vpodstatě mě přebývají hodiny, když to tak řeknu mimo, vosmičkách, to je jasný, dostanu primárně ty češtiny a ty estetiky, tak mě vlastně už přebývají 4 hodiny. Takže ty dostanu někde vnějakých volitelkách vjiných ročnících, nebo když je potřeba prostě, když někde chybí nějaký učitel, a mám na to aprobační. Ta priorita, to je jasný, učit tam, kam člověk patří jako.

M: Jo, jo, jo. A spolupráce teda funguje, jsem pochopil, skvěle?

X: Jako svedením?

M: No, myslím spíš vtom týmu, ročníku.

X: No, tak jasně. Víceméně, někdy více, někdy méně.

M: Jo, jo.

X: Vidím to, jako velké plus této školy, že ty učitelé nejsou fakt solitéři, ale že tady ty vztahy probíhají. Někdy je to výhoda, jindy samozřejmě není. Člověk musí různé věci zohledňovat, ale většinou to dopadá ku prospěchu, doufám, že hlavně dětí, no.

M: Hm, hm. No a tak, teď jsme probrali to, jak to připravujete a teď tedy, co to vlastně připravujete, třeba můžete popsat, co jste dělali tenhle rok?

X:Hm

M: Jestli to teda není tajný. (smích)

X: (smích). Ne, to není. Ono se to teď bude hůř popisovat, spíš Vám to pak taky vreálu ukážu na chodbě, jak to doopravdy vypadá. Letos máme projekt, který se jmenuje Y a v podstatě ten záměr, znás řady učitelů, je ten, aby děti získaly nějaký přehled o profesích a věcech, který, jsou snimi spojený. Zároveň, aby jako měly možnost nahlédnout do vzdělávacího systému včechách, aby prostě prohlídly, jak to funguje. Oni sice teďka řeší střední školu, ale že jsou různý typy středních škol, že jsou na ně nějaké návaznosti a tak dále. A to je vlastně věc, kterou jsme chtěli my učitelé, jako nějak řekněme bez toho vzdělávacího hlediska. A pak druhá věc, udělat to tak, aby to děti bavilo, aby neřešily jenom prostě, že vyhledávají informace, vypisují. Prostě, aby to fungovalo, měl by to být projekt, takže by to mělo být takový akčnější nebo tak. Takže takhle my pak pracujeme. Tady máme nějakou hmotu a stou hmotou pak nějak pracujeme. Přemýšlíme, co stím máme dělat. Ty děti mají dělat tak, aby je to mohlo bavit. Aby ktomu spíš přišly řekněme mimoděk. Takže takhle to je nastavený. Tady ktomu mám ještě nějaké ilustrační obrázky. Tak tady třeba takhle to vidíte, takhle vypadá o prázdninách, když já o tom projektu přemýšlím, tak si takhle píšu různé věci.

M: Jo, že si vystřihnete obrázek...

X: Ne, to jsem zrovna četl nějaké noviny.

M: Jo

X: To jsou prostě různé nápady.

M: Jo, jo.

X: Takže tohle je vlastně první fáze toho projektu.

M: Jo, já to jenom popíšu na tu nahrávku, že tam máme výstřižek novin a na něm je spoustu poznámek, náčrtků a tak dále.

X: Kdyby Vás to zajímalo, tak Vám to pak mohu poskytnout. Takže postupně pracuju tím, co by to vlastně mohlo být, přemýšlel jsem o nějakém tvaru, vlastně ty plástve mi připomínaly trošičku tak jako, že je můžu vrstvit a každá plástev, že by teda bylo postupně zpracovaný nějaký povolání.

M: Aha.

X: Ať už prostě tím, že si o tom povolání seženou nějaké informace nebo, že si to povolání vyzkouší. Nebo že si seženou pilota a on se snimi bude bavit o tom, co obnáší jeho práce, jak se k tomu povolání dostal. No, a že by tady ve škole postupně vznikala mozaika z těchto povolání, které by byly popřípadě využitelný pro letošní deváťáky, kteří by se mohli třeba prostě podívat. Nehledě na to, že se mi tam hodilo, že ty včely jsou takový symbol té práce.

M: Práce, jo, jo. (smích)

X: Tohle už přechází k druhému uvažování, to vlastně už uvažujeme skolegyní na tom přípravném kurzu. Kdy jsme si řekli, že prostě, aby to nebyla pro ty děti nuda, že jim to prostě uděláme jako strategickou hru. Kdy oni vlastně budou sbírat nějaký body, který pak budou moct proměňovat a nakupovat za ně políčka na trhu práce ČR, takže máma mapu ČR, která je rozdělená zase na políčka pláství a oni vlastně můžou pak nakupovat a obsazovat vlastně ty jednotlivé plástve a ve finále, kdo bude mít nejvíc obsazených území, tak jsme vymysleli, že prostě ten tým půjde někam na večeri prostě. Prostě se jim zaplatí večere. Takže to mají jako motivaci.

M: Aha, aha.

X: Takže v podstatě...

M: A byli jste už?

X: Ještě ne, ještě ne, teď jsme naté poslední fázi.

M: Jo, to bude na konci. Takže teď jdete do finíše.

X: Děti vlastně hrají strategickou hru, a aby jí prostě mohly hrát, musejí získávat nějaké proměnitelné body, žetony nebo to je jedno, jak tomu říkáme. A ty získají tím, pokud splní to, co po nich chceme my. Takže mají nějaký úkol, jo. Tady my už vlastně přemýšlíme, jak by to mohlo fungovat prakticky, takže, že vlastně jsme využili ten šestiúhelník, jo, který se prostě rozdělí na výseče, to pak uvidíte, to ukážu, že vlastně každá ta jedna vrstva představuje jednu rovinu vzdělání, takže mateřská školka, kde oni vstoupí do té hry, pak máma základní školu, střední školu, na každé té škole jsme si říkali, že tam vždycky budou ty povolání, na které musí mít to dosažené vzdělání.

M: Jo, jo, jo, jo.

X: Takže tady v mateřské školce, to jenom vstoupili do té hry, ale tady u základní školy, tady si vylosovali povolání, které člověk může dělat a stačí mu na to základní vzdělání.

M: Jo, jo, jo, jo.

X: Pak jsme šli zase dál, které povolání, když chcete dělat, musíte mít na něj střední vzdělání a tak dále.

M: Jo, jo, jo.

X: Takže oni vlastně procházejí tím labyrintem toho vzdělávacího systému, tím si dají dohromady teda nějakou představu o tom, co tedy potřebuje. Tady koukám, že máme ty obrázky, no a takhle to vlastně vypadá v reálu, že ta cedule, to zrovna není moc hezký. No, takže tady jsou ty jednotlivé týmy.

M: Jo, týmy, jasně.

X: A to jsou vlastně ty jednotlivé úlohy a oni vlastně, když to splní, tak to mají prostě vybarvené a můžou tím labyrintem prostě procházet dál. No a tohle je ta poslední fáze, to už dělají ty vysoké školy. Tady to je nějaký umělec, prodavačka, na to vám stačí základní vzdělání.

M: Aha. A snaží se teda rozdělovat si ty povolání tak, aby se nekryly?

X: Oni si je losují.

M: Jo, losují, aha. Takže už ty povolání máte vybrané?

X: Ano, my je máme už vybraný. Tady vlastně dělají ty plástve, můžou vyrobit minimálně jednu, ale až dvě. Tady mají jednu až čtyři, jo.

M: Hm, hm.

X: A za to samozřejmě získávají body, to musí udělat.

M: Jasně, jo, jo.

X: To jsou v podstatě nějaké informační záležitosti, no a pak ke každé té části mají i nějaký praktický úkol, to znamená.

M: Dobyvatelé. Jasně. Inspiraci dobyvatelem. (smích)

X: No, jasně, to je přiznaný jako. (smích) Takhle vypadá ta nástěnka.

M: Jo, jo.

X: Tady mají tu žákovskou. Každý ročník má žákovskou s projektovým motivem, jako, jo. Takže oni k tomu měli různé úkoly, takže v první fázi dělali nějaký rozhovory těch dvou

povolání, které si vylosovali. Takže třeba tady, sanitář a hrobník. Takže prostě rozhovor, kdy se potká sanitář shrobníkem, aby to byla prostě nějaká sranda trošku, no.

M: Jasně, jo, jo.

X: A vlastně vdruhé fázi dělali, myslím, rozhovory stěma, já to tady ještě nemám zpracovaný, vlastně, co jsme z toho chtěli udělat jako nějakou knížku, sešit, sešit, prostě měli najít nějaký konkrétní představitele těch profesí, kterýma prostě udělat interview.

M: Aha. A to interview mohli dělat sami? Jako vybírali si otázky a tak, jo?

X: Jo, jo, ale měly tam být takové otázky, abychom se samozřejmě něco dozvěděli. Tedka mají natočit přijímací pohovor té profese, co si vylosovali, stím, že tam musejí použít nějaké specifické výrazy, pro tu danou profesu, které jsou pro ni jako příznačné. Ve světě práce vlastně už dělali náležitosti toho pracovního pohovoru.

M: Aha, hm.

X: A ještě mají zkusit to povolání najít v nějakém uměleckém zpracování. (Hluk) Třeba jestli je v populární kultuře a tak. Prostě tam jsou úkoly, které směřují k nějakému praktičnu. Jako o teorii se taky bavíme, ale... Pak byl ještě jeden úkol, že jedno z těch povolání museli navštívit, ideálně, jako mohli mít na to volno i ze školy, takže jsme je jako omluvili a z toho zpracovávali prostě nějaký fotopříběh.

M: A navštívit, to znamenalo vyzkoušet si tu pracovní pozici, jo.

X: Navštívit a ideálně vyzkoušet, když to nešlo, jako třeba kuchaři, ty je tam nemůžou vzít kvůli hygieně...takže jako něco, něco proběhlo, samozřejmě vždycky ne všichni udělají všechno.

M: Hm, hm.

X: Prostě to je nějaký předpoklad, se kterým musíme všichni počítat, jo. Už vlastně dvě z těch skupin z té hry vypadly, protože vlastně nebyly schopný...(zamyšleně)

M: Dokončit základní školu... (smích)

X: (smích) Ne, to ne, ale nebyli prostě schopný splnit nějaké minimální požadavky pro to, aby vté hře zůstaly, takže už dvě skupiny jsou teď mimo hru, třeba...Ale dalších devět skupin furt hraje o večeři.

M: Aha, aha.

X: No, tak to je třeba letošní projekt, tohle, no. Který vlastně máme.

M: Aha, aha a k tomuhle projektu konkrétně, jak to probíhá? Máte třeba nějaký... v jakých hodinách to řešíte, učíte teda svíce učitelí najednou? Máte všechny najednou? Nebo máte teda áčko, béčko?

X: Áčko, béčko, jo, tyhle přípravy děláme jako vrámci ročníku, ale pak jako ty, ty projektové dny nebo hodiny, děláme většinou skolegyní, která má tu paralelní třídu, takže to pak dáváme dohromady... Ty zásadní úkoly jim vždycky dáváme na web, jo, takže to jde dohledat ty zadání, co tam jako je, tady to je vidět, jo.

M: To jsme na webu osmý ročník?

X: No, ne...

M: Jo, to je přímo na hlavní stránce.

X: Jo, oni když si tady dají osmý ročník, tak jim vlastně vyjedou příspěvky, které se týkají osmáků. U jednoho můžou napsat dvě, tady dvě (hluk, baví se sněkým jiným). Takže když oni si tady rozkliknou tu osmičku, tak tady vyjedou buď plány 14denní, větší testy se tam dávají, nějaké domácí úkoly se tam dávají, pracovní listy, připomínky. Takže, třeba tady je druhá fáze vysoká škola a oni si tady vlastně rozkliknou, co mají dělat, což jsme jim samozřejmě i řekli. Takže si to tady přečtou i stermínem, který je zrovna tady teda blbě.

M: Jo.

X: A my pak si dáváme dohromady nějaké hodiny, co máme třeba proti sobě, že prostě nám to vychází, já mám třeba poslední hodinu, většinou to bývá čtvrtek, takže já mám poslední hodinu v jedné třídě výtvarku a kolegyně má vdruhý třídě svět práce, tak se nám to prostě docela hodí. Tak si tam dáváme třeba poslední hodinu nebo dvě, podle toho, kolik, kolik toho je jako potřeba, tam vlastně řešíme ten projekt.

M: Jo. Někjaký prezentace třeba probíhají, navzájem?

X: Jo, jo, třeba. Prezentace nebo třeba hodnocení, kde si sdělují nějaké dojmy, zážitky z toho vlastně, jak se ktomu povolání třeba dostali. Jak jsme dělali minule ten projekt X, tak to bylo vlastně založené úplně jinak, protože bylo vlastně pět projektových dní a na každý ten projektový den bylo domluveno X povolání a ty děti se vlastně jakoby protáčely a to vlastně vůbec tak, že by oni dělali prezentace, to bylo vyloženo o tom, že si všechny ty povolání zkoušely. Videálním případě, vtom minulém projektu si vlastně děti mohly jako reálně ozkoušet ty typy profesí. Tak tam prostě nebyly vůbec žádné prezentace, žádné hry. Bylo to prostě o tom, že si to mohly zažít, vyzkoušet...

M: Jo, jo, ale zase to bylo organizované více vámi, řekněme. Že tady je vlastně aktivita hodně na těch žácích.

X: To, jo, tady oni jako zpracovávají, že si i hrají a tak, tam to bylo jako organizačně docela náročný, ale vyšlo to, jo, fakt to šlo. Ale samozřejmě tam je potřeba podpora vedení, protože ten den jako rozbijete rozvrh a samozřejmě potřebujete ještě většinou, potřebujete víc, protože když snimi někam jdete pryč, tak potřebujete nějaký dozor ještě.

M: Jo, jo, jo. A bylo to teda tak vždycky, že dvě třídy šly prostě najednou.

X: Ne, oni měli...(zamyšleně)

M: Skupiny?

X: Ne, oni měli, stím se objevil vždycky nějaký rozpis, ty jo, jak se to jmenovalo (zamyšleně). My jsme jim vždycky dávali rozpis, nabídku toho, co je čeká, to se nám podařilo dát dohromady.

M: Hmm.

X: A oni se tam zapisovali. Jo, takhle vlastně vypadalo... To jsme hodně pracovali s rodiči. To jsme měli fakt veliký štěstí, že ty rodiče tenkrát byli hodně akční a šli do toho. Takže vlastně my jsme rozhodli ten náš nápad a vlastně ty rodiče nám posílali ty typy, co oni sami můžou udělat nebo co můžou zařídit, třeba, jo. Takže třeba maminka nabízí, hele jsem zdravotnice, takže můžu udělat kurzy zdravotnictví. Jsem grafik, fotograf, můžeme udělat návrh letáku pro školu, třeba.

M: Vy jste se teda obraceli na rodiče mailama, jo?

X: No, my máme vlastně první týden vzáří schůzky a pak třeba ta komunikace probíhala tím mailem. Takže vlastně, tohle je to, co ty děti viděly na té nástěnce, když jsme to připravovali. Už je to z roku 2015, takže oni věděli, že si můžou vybrat ten den ztéhle nabídky, prostě.

M: A pak se tam sami zapsali teda?

X: Vědí od kdy do kdy, skterým učitelem jsou, kdo to vlastně povede, jestli třeba nevím, grafik a co s sebou mají mít.

M: Hm.

X: A tady se prostě zapsali. Aby to bylo prostě rozhozený. Něco se odehrává ve škole, takže tam se prostě ty děti točí...

M: Aha, a všude je tam teda napsaný, že je to třeba kurz fotografie, grafiky?

X: Buď to byly kurzy, nebo to byly profese, takže ono vlastně, teď nevím, když tam je kurz tance, tak to je prostě u profesionální tanečnice, která se prostě živí tím, že tancuje někde vmuzikálech. Ale vlastně ono organizačně, aby teď vzala vjeden čas muzikál, když ta zkouška zrovna není, takže ona prostě uspořádá vprostorách, kde cvičí, kde trénují, tak tam prostě pro ně udělá normálně taneční kurz.

M: Jo, jo, jo.

X: Ztoho jsou možná někde i fotky.

M: Hm.

X: Takže to zase fungovalo vlastně úplně jinak. Tady budou určitě nějaký fotky z toho...No jasně, tady jsou ty směny. Tady třeba byli v nějakém televizním studiu, zkoušeli natáčet zprávy, prostě, už měli nějaké výstupy a tak dále. Oni vlastně nemuseli nic řešit, šli si to v podstatě užít.

M: Aha.

X: Jo, to je jenom tak, že jsme na to teď narazili, jo. Co bylo takový vděčný, byla mateřská školka, že se tam vlastně starali o ty děti. I kluci si tam prostě zablblí s dětmi, jo. Měli tam normálně na starost, roznášeli jim tam jako jídlo. Hráli si s nimi, ukládali je ke spánku, všechno prostě.

M: Jo, tak to je krásné. (Smích)

X: (Smích) To si hodně pochvalovali tu mateřskou školku.

M: Kolik z té třídy se potom stane učitelem mateřské školky. (smích)

X: Tak to už potom...(zamyšleně). Tahle třída, ty podle mě ještě nematurují, ty budou tak ve druháku, ve třetáku. Takže to nevím, to fakt nevím.

M: Hm.

X: Ale tak dobrý je, že můžou zjistit, že to vůbec nechtěj dělat třeba, že jo. Že jim ty děti třeba lezou na nervy.

M: Jo, jo. A jak dlouho s nimi byli ve školce?

X: No, to bylo, v podstatě vždycky to byl projektový den, takže já nevím, v 9 třeba vyrazili a ve 12 se třeba vrátili. Takže prostě nějakých pár hodin. (smích)

M: No, prostě ať si to zkusí (smích).

X: No a tady třeba jsme měli letušku, no a samozřejmě to jsme byli tady a ona pouštěla nějaký věci, které musí umět a tak.

M: Aha.

X: Jako přišla alespoň oblečená a učila je ty zdravotní...zdravotní věci.

M: Jo, jo, je to namíchaný teda.

X: Jo, namíchaný, no, Tady je třeba, jaký tam dělají ty pohyby, učí je nasazovat ty masky, co tam jsou.

M: Aha, aha.

X: Jo, tady tohle je zdravotní kurz... No a to je tak všechno, co mě k tomu napadá teďko.

M: Hm, hm. Tak to je skvělý a jaké jsou ohlasy řekněme? Nebo sbíráte řekněme nějakou zpětnou vazbu. Jakože řekněme, že byste slyšeli od žáků, že se třeba... (zamyšleně) Jakože třeba řeknou, chtěl jsem tohle, ale už myslím, že to nepůjde, jestli tam je vidět nějaký posun třeba.

X: No třeba tohle, ten projekt X, to bylo hodně pozitivně přijímaný a teda musím říct, že vtom hodně hraje roli, jsem zjistil, že jsem to jako netušil, vždycky jsem si myslel, že to musí být perfektní, ale že tam hodně hraje roli třeba nějaký jako osobnostní nastavení té třídy a samozřejmě každá ta třída je jiná, ale třeba tahle parta na ten projekt X, to byla neskutečná parta na cokoliv, stěma prostě byla radost cokoliv podnikat, nebyly snimi žádné potíže ani konflikty. Dneska, vlastně tohle je rok 2015, takže vlastně dneska čtyři roky zpátky, už je zase parta, která je trošku zase jiná, už narážíme na to, že je málo co zajímá, hrozně obtížně se jako pro něco nadchnou.

M: Hm.

X: My jsme pro ně loni měli vymyšlený projekt, který si dodneška myslím, že byl jeden znejlepších, prostě pecka, bomba. Nemělo to nic společného skariérním poradenstvím, prostě projekt, týmová hra. A to prostě se setkávalo stakovým neohlasem, i když my jsme ztoho měli takovou radost, ztoho co jsme vymysleli. Ty studenti to úplně zabili, tím, že to vůbec nesplnili. Že se prostě tvářili, že je to opruz. Já říkám, proč, vždyť si máte jít něco někam užít, vždyť my po vás nechceme žádný jako... Takže teď třeba letos už je to trošku lepší. Jo, my jsme se toho trošku teda báli, jsme si říkali, že zase máme letos vymyšlený pěkný projekt, tak uvidíme, jak to dopadne. Tak letos je to trošku lepší, ale myslím si, že tohle vtom hraje velkou roli.

M: Hm, hm a třeba...když jste zmínil, že děti musely dělat ty rozhovory?

X: Jo, jo, to vypadalo, že je docela bavilo, to bylo vidět i ztěch rozhovorů, jo. Na některých bylo i vidět ztěch fotek, že si to užívají. Pak je ale samozřejmě problém, když je to týmová hra, že některý věci tam prostě někdo odnese, no. Když máte 50 dětí vročníku a rozdělíte je do skupin, ta skupina má průměr plus minus 5 lidí, loni jsme to míchali a rozhazovali tak, aby byli víceméně vyvážené ty skupiny, letos jsme teda řekli dobrý, loni se to nechytlo, tak si ty skupiny uděláte vy, akorát musíte splnit podmínky, že vkaždé skupině budou zastoupená obě pohlaví a bude tam aspoň jako někdo zobou tříd, protože má to být ročníkový projekt. Takže to nějak jakžtakž udělali. Vždycky jsou lidi, kteří jdou mimo, mimo tohle, no, takže...

M: Hm, hm.

X: Ale my už jsme pak na to trošku rezignovali, řekli jsme hele to je vaše věc, vy hrajete tu hru, je to na vás, jak si to nastavíte, samozřejmě, pokud to bude nějaký průšvih, tak my vám stím můžeme pomoci, ale prostě jsou některé věci, které víme těžko.

M: Jo, a nechali jste jim teda možnost selhat, řekněme. Že, jak jste před tím říkal, že dva týmy už skončily.

X: No, oni teda naštěstí skončili až teď v té předposlední části, jo. Asi bych je nenechal selhat úplně na začátku, protože, aby pak celý rok, aby to nevyznělo, že pak mají leháro, v podstatě, že pak musí ještě něco dělat. Ale my jsme to nadhodili mezi ty ostatní, jestli jako by případně byli pro, jim dát druhou šanci. Protože nesplnili ty podmínky té hry, vlastně, ty pravidla hry, tak jestli jsou mimo. Tak jsme to zatím nechali otevřené. Máme vlastně příští týden ten další termín té fáze, tak uvidíme, jak to dopadne, no. Tak je to prostě součástí hry a součástí toho, co je v tom životě stejně potká, jo. Když něco nesplní, tak jako pak nepůjdou na večeri.

M: Hm, hm a co když vyhraje více týmů?

X: Nemůže vyhrát víc týmů, to se musí zase nějak promýšlet. My jsme uvažovali ještě, že bychom jim tu večeri udělali my, že bychom je obsluhovali a tak.

M: Takže si zahrajete na číšníky.

X: No, že by ten komfort měli od těch učitelů.

M: Jo, jo.

X: No, ale většinou ty plány, které jsou, dopadají stejně jinak, takže vždycky se uskuteční tak polovina toho, co se vymyslí.

M: Na konci odpočínutý na prázdninách, to máte velkou fantazii. (smích)

X: Jo, jo.

M: No, skvělý, mně se to moc líbilo. Co mě zaujalo, tak bylo ještě... (zamyšleně), co mě zaujalo je předmět Svět práce, který se mi zdá, že by mohl souviset skariéřním poradenstvím. (smích)

X: Teoreticky by mohl, že jo. (smích) Dokonce tento předmět mám učit příští rok.

M: Jo?

X: Jo, také jsem se divil.

M: A vdevítce?

X: Mělo by to být vdevítce, protože tam prý je tématem právě práce, prostě profese. Všechno je to jasné, tam je svět práce, že chodí do dílny vyřezávat budky a pracovat.

M: Aha.

X: Pak se to postupně mění, že tam dělají právě i ty pohovory a teď vdevítce by měly být ty profese. Vůbec netuším, co budu dělat příští rok, to říkám rovnou. Myslím si, že zrovna tohle je ten předmět, na kterém doplňujete ty hodiny, které potřebujete odučit. Takže tohle je vždycky nějaký dobírání úvazku.

M: Já jsem se dozvěděl, že na školách je 73 kvalifikovaných kariérových poradců. (smích)

X: Jako vČR?

M: Jo, jo. Takže, asi bych řekl, že to nebude úplně... (zamyšleně)že to nebude úplně vždycky takhle.

X: Jo, jo, spíš jde tedy o to, co jsem říkal, že nevím, co budu učit.

M: Tématické plány máte?

X: Jo, jasně, školní vzdělávací program, který vlastně je náš zákon, že jo. To my musíme. Tam bude určitě nějaký pěkný popis, co to ten svět práce je. (hledá ho na internetu)

M: Tam je nějaký popis.

X: To je časová dotace, jednou týdně.

M: Jo

X: Tady charakteristika předmětu. Hlavním cílem vyučovacího předmětu člověk a svět práce je osvojení základních pracovních dovedností a návyků, které žáci využijí ve svém osobním životě. Cílem je rozvoj vytrvalosti a soustavnosti. Tak práce stechnickými materiály, což je...

M: To jsou jakoby dílny.

X: Jo, jo, to jsou dílny. Vsedmičce je design, to většinou dělají nějaké Merkury. Rozebírají různé spotřebiče a pak je zase skládají nebo obráceně.

M: Aha, roboty třeba.

X: Jo, jasně. A osmé a deváté nad rámec zařadili očekávané výstupy, které rozvíjejí tenhle vyučovací předmět, cože.

M: Matematicko-fyzikální zákony. Člověk a společnost

X: Výuka o práci...(přemýšlí) Tak tohle by Vám zase musel asi vysvětlit vedle ředitel, protože tohle já asi netuším.

M: (smích) jo, jo.

X: Jedna hodina vkaždém ročníku druhého stupně. (čte)

M: Hm.

X: Průřezová témata. Já jako zdroj informací o sobě, to by se Vám mohlo hodit, to se tam má rozvíjet. Zdravé a vyrovnané sebepojetí, to je to, co o sobě vím, jo to bude zajímavý.

M: (smích) Hm.

X: Tak vy jako odborník mi můžete říct, co tam mám dělat příští rok. Aby to mělo smysl.

M: (smích)

X: Když teď máte ty státnice. (smích)

M: (smích) Jasně. Tak vy máte taky státnice. (smích)

X: Jo, ale ne ztoho.

M: To já taky ne. Já ktomu přicházím jako nepopsaná kniha.

X: Je mnoho kozlů zahradníky tady, koukám.

M: Hmn.

X: Každý dělá, co umí.

M: Jo, je to tak. Jinak já mám aprobaci matematika, informatika. Tohle téma jsem si vybral, protože mně přijde jako důležitý, zajímavý.

X: Tak jasně, protože je to klíč, prostě nějakému směřování co dál, ty děti se připravují prostě na nějaký svět, který bude za 10 let vypadat zase úplně jinak. Takže teď aktuálně děláme, co teď lze, ale nevíme, jak to bude za 10 let. Budeme doufat, že něco zůstane ztěch osvojených návyků nebo strategií, jak si poradit v nějaké situaci, nějakými úkoly.

M: Hm, jo. No a tuhle tu volbu povolání teď vosmičce učí jiný učitel.

X: Hm, to má ta kolegyně.

M: Jo a to je kolegyně, co má druhou osmičku.

X: Jo, jo.

M: Takže, jasně.

X: Ale ta zrovna marodí, takže ta Vám ktomu teď nic neřekne. Ale tam právě dělali ty životopisy, že dělali ty přijímací pohovory, že tam řešili nějakou jako komunikaci, nějakou jako verbální neverbální. Prostředky řeči, co používat, co nepoužívat.

M: Hm.

X: Já mám tedy ještě předmět, kterého by se to mohla také týkat, to jsem si vlastně vymyslel volitelný předmět pro sedmičky, osmičky, to se jmenuje Styly učení, metody sebepoznání. A tam jsou takové různé věci, jak se dá učit, jaké jsou přístupy ktomu učení, že se nemusím učit nazpaměť, že se dají některé věci prostě přijímat i jinými způsoby, aby ty děti věděly. Takže se tam bavíme o takových tématech, třeba i o temperamentu a takový. Sice to jsou záležitosti jako pro starší, ale snažíme se to nějak předat. Ne, aby se to naučili, ale prostě, aby měli představu, že něco takového je. A že se stím dá nějak pracovat, nějak počítat stím,

že nějaká seberegulace u dětí, které jsou výbušný, že aby věděly, že to je u spousty lidí normální. Jestli se stím dá do určité míry něco dělat, no. Někdy ne.

M: hm.

X: A na závěr mají za úkol učit se vlastně navzájem. Každý má nějaké téma, které mu přijde zajímavý, které chce představit a má kněmu třeba blízko. Většinou to bývají nějaké koníčky. Vymýšlí přípravy a pak ty děti vedou samy tu hodinu, no. Aby ostatní něčemu přiučili. Teď jsme naposledy měli sushi, tak vždycky, když je to něco sjídlem, tak je to jako vítaný.

M: A najíte se. (smích)

X: Nebo ne, to nebylo poslední hodinu, poslední hodinu jsme měli včera a to jsme dělali balet. To bylo teda výborný.

M: Jo (smích) Ve třídě jste baletili.

X: No, my tam máme ve třídě holčičku, která je nadšená do baletu, takže nejdřív měla takovou pěknou prezentaci o baletu, o historii a pak, že nás naučí nějakou část labutího jezera, tak nás učila ty kroky a tohle. To jsem vůbec nevěděl, že jsem tak nepohyblivý.

M: (smích)

X: Ještě si nepřipadám úplně nejstarší, ale už to není úplně ono. Ale skončili tam i kluci sportovci, takže ono to není úplně jednoduchý.

M: No, to věřím. Takže vy máte ten ročníkový projekt a ten Svět práce stím nějak tak volně souvisí, řekněme, kolegyně se vlastně účastní...

X: Teďko jo, vlastně.

M: Takže ona to pak může propojovat a dávat do kontextu.

X: Jo, my máme vlastně na vysvědčení i slovní hodnocení, což už musíme řešit teď. Víím, že to tam jako vtom slovním hodnocení mívá zakomponovaný, že prostě vrámci ročníkového projektu si prokázal, že máš přehled, prostě, jo. Prostě nějaké základy. Takže to tam je přímo i vhdnocení.

M: Hm, máte teda jedno dlouhé hodnocení?

X: Je to psané po předmětech, ale je to dlouhé, to jo. Začíná to prostě nějakým oslovením, nějakým úvodem a končí to prostě, že se učitel rozloučí, tak je to takové jako...jako dopis trošku.

M: Hm, hm.

X: Ale je to normálně srazítkem na tom papíru, takže je to oficiální, jako oficiální dokument.

M: Hm, hm. No tak jako, my jsme tím smetli strašně moc otázek, který jsem měl, řekněme, jak moc se o tom bavíte sdalšími učiteli, třeba o kariérovém poradenství. Vtom týmu předpokládám, že je to velké téma. A třeba i na pedagogických radách, třeba. Protože, já si třeba dokážu představit, že Vás to téma chytlo a co třeba vtěch dalších ročnících, když tam právě učí někdo jiný, vosmičce zrovna.

X: O tom vůbec nemám představu.

M: Neptají se třeba učitelé?

X: Já bych vlastně ani neřekl, že se vrámci toho ročníku bavíme o tom poradenství, spíš třeba u těch jednotlivých dětí, jakože si říkáme, což bývá spíš takové ty individuální vzdělávací plány, takže tam řešíme nějaké dítě, které má třeba nějaké horší podmínky, aby tedy taky mohlo pokračovat dál, jako normální děti. U těch ostatních dětí víte, že vy děláte, co umíte, oni dělají, co umí a pak se stím musí umět nějak popasovat. Tady pak to teda řešíme nějak individuálněji, ale neřekl bych, že to máme jako téma. To je právě ono, že my to spíš máme jako obráceně, že řešíme ten projekt, na který máme to téma napasované vlastně. Neřešíme to téma jako kariérové poradenství, ale řešíme ten projekt, který ktomu vlastně je, jo.

M: Jo, jo.

X: Jestli to je tedy srozumitelný.

M: Jo, já myslím, že tomu rozumím.

X: Prostě ani na poradách se tohle moc neřeší. To se spíš řeší nějaké organizační věci, prospěchy a tak.

M: A třeba co se týče té výchovné poradkyně, tak ty snimi tohle téma řeší?

X: Ano, máme výchovnou poradkyni. Tady to poradenství dělá právě ředitel, ale chodí kněmu právě spíš individuálně rodiče, on si pak pohlídá přihlášky a tak. Je to nějak na individuální domluvě a návštěvě. To byste si fakt musel popovídat sním, to já nevím.

M: Jo, takže ředitel je tady oficiálně jako kariérní poradce?

X: No, vpodstatě jo. On má tady hlavně asi největší přehled o školách a o těch papírech, třeba ty přihlášky a tak. Takže, i když se mě ptají rodiče těch dětí, tak je rovnou posílám za ním. Jako sice o tom také něco málo vím, ale on to řekne rovnou stoprocentně jistě.

M: No, skvělý. Mám tady ještě otázku, jestli škola připravuje žáky na budoucnost, jestli žáci vědí, co je čeká.

X: Tak asi taky záleží na časovém rozmezí. Vkrátkodobém rozmezí si myslím, že vědí. Co by to jinak mělo za smysl vůbec, ta instituce. Takže stou budoucností asi počítat musíme, ale myslím si, že svět je teď nastavený tak, že vůbec neznáme hodiny, neznáme dny, možná, jo.

M: Hm.

X: Ale tak to už je to, co jsem tady říkal prostě, pracujeme stím aktuálním, co ty děti jsou teď schopný dělat. Co jsme my schopný dělat. On se pak člověk prostě bude muset přizpůsobit, jo. Jako živočich vtomhle systému. Bude reagovat tak, aby si tam vybudoval nějakou pozici pro svoji spokojenost a pro svoje přežití.

M: Hm, hm. No a napadá mě ktomuhle tématu, že když se člověk má přizpůsobovat, tak se musí hodně učit a to vpodstatě navazuje na ten Váš předmět Styly učení, tak ktomu jste se dostal taky ztěhle oblasti, nebo jak jste se dostal ktomu, že někdo vytvoří předmět Styly učení, teď nevím, jak se jmenuje přesně.

X: Styly učení a metody sebepoznání.

M: Hmn.

X: Tenhle předmět je...(zamyšlení) vpočátku je to paradox českého systému vzdělávacího, protože, kdysi před lety, nevím, jak je to teď aktuálně, že bez vzdělání a aprobací nemohli učitelé učit, buď museli začít, si to vzdělání doplňovat nebo museli odejít. Takže to byl taky takový zvláštní rok tehdy.

M: 2015

X: Vlastně i od nás odcházeli, protože tady bylo hodně mladých učitelů, kteří učili dobře, ale nebyli to aprobovaní učitelé, ale byli to lidi, kteří to prostě dávali a měli je nahradit aprobovaní učitelé, kteří na tom nebyli zase tak dobře. Ale jako zase chápu, že nějaký vzdělání by učitel mít měl.

M: Hm.

X: Já protože jsem neměl, vlastně dodneška nemám vystudovanou pedagogickou fakultu. Tak jsem tenkrát vlastně, teď nevím, jak to bylo, já jsem sice měl vzdělání, ale ne to, které by... (zamyšleně)

M: Měl jste magistra?

X: Neměl, já mám filologii, jako bohemistiku.

M: Aha.

X: A neměl jsem prostě na to vzdělání, které bych vtuhle dobu měl mít, které by mě opravňovalo ty děti učit, měl jsem hlavně češtinu. A já jsem si tenkrát dával přihlášky na pedák, ale tam jsem odcházel ztěch přijímaček dost rozčarován, že mám prostě trávit čas zrovna na téhle instituci. Ale podal jsem si přihlášku, tam se mi nakonec líbilo nejvíc, na pedagogickou fakultu na filozofickou jako. Karlova univerzita, filozofická fakulta, obor pedagogika, takhle.

M: Hm, hm.

X: Jo, takže teoretický obor, ne že budu učitel, jo.

M: A zase od bakaláře nebo od magistra?

X: Ne, to bylo od bakaláře. Ale tam se mi to studium líbilo, ale pořád by mi to bylo kničemu, když jsem chtěl zůstat učit. Takže já jsem vlastně vymyslel a to je ten paradox, že vlastně jsem si vymyslel tenhle předmět, pro který moje škola potřebuje to vzdělání na té filozofické fakultě. Takže mě to opravňuje k tomu, abych tady učil tuhle volitelku 2 hodiny týdně, a pak už jsem byl uzpůsobený k tomu, abych tady učil. Takže si mě tady vlastně jako obhájili. A k tomu vlastně na doplnění úvazku můžu vlastně učit 20 hodin češtinu, na kterou vlastně jako nemám aprobaci. Je to prostě postavené na hlavu.

M: (smích)

X: Ale díky tomu vlastně ten předmět tenkrát vznikl. A ten předmět, mám pocit, docela funguje, ty děti baví, takže to vlastně takhle pokračuje dál. Takže takhle to bylo.

M: (Smích) Jo, tak to je vtipné. A teda spojitost skariérovým poradenstvím...

X: To tenkrát nemělo vůbec. Vlastně to mělo spojitost smojí kariérou. (smích)

M: Jo. (smích)

X: Když si to tak člověk vezme, tak je to určitá strategie, jak se vypořádat stou situací. Jako není to jednoduchý, jo. Buď 4 roky někde, kde bych trpěl, anebo jsem si mohl jít hledat jinou práci nebo prostě tu situaci vyřešit nějak tak, aby člověk neporušil nějaká ustanovení a nedělal problémy vedení, které by prostě muselo hledat si nového učitele nebo co, takže si myslím to řešení bylo ještě nakonec dobré.

M: A když jsme se bavili o rodičích, tak vy jste říkal, že učí rodiče, často, že tady zaskakují a ukazují, svoje povolání a tak, to byla ta akce projekt X? Nebo i vrámci něčeho, jako?

X: Jo, jo. Tady ta škola se snaží o to, aby se zapojovali rodiče. Pořádá se tady spoustu nějakých společenských akcí, nebo prostě vprůběhu roku. Některý ty rodiče, je žádoucí, aby se podíleli. Zase to záleží, jo. Víím, že třeba kolegyně v minulém ročníku třeba vtěch osmičkách jim sem chodili rodiče a o těch jejich povolání jim vyprávěli. To jsem se setkával jako sdobrymi ohlasy těch dětí. Že třeba to jsem nevěděl jo, tvůj táta dělá tohle, to je hustý...a tak, no. Ale zase se to nedá říct o všech rodičích prostě. Měl jsem taky, že je zajímavá jen to, že učíte jejich děti a je to povinné. Děti tady jsou a víc pro to neudělám. To je pak škoda, no.

M: Hm, hm, no tak jo. Možná by se mi teda hodil ještě pohled Vašeho ředitele, který teda dělá to individuální kariérové poradenství, ale jinak moc díky za seznámení, moc se mi to líbí, je to zase úplně jiný přístup než jinde a ať se Vám daří. Ať vyhraje ta správná skupina.(smích)

X: Děkuju. Ať vyhraje kdokoliv. Ta večere je tam prostě, no, když hrajete hru, tak musíte o něco hrát.

M: Hm, hm. No možná jenom tedka ten ohlas na tu hru nebo na ty povolání, tak...

X: No letos se ty děti zapojují líp a my jsme to tedy skolegyní ocenili, že jsme říkali, teda co se stalo? Že minulý rok to vpodstatě tak jako zazdili a letos ty posuny jsou, ještě to teda není úplně perfektní. Já si teda myslím, že tam nehraje takovou roli ta hra, spíš to, že se jim letos to slovní hodnocení převádí na známky. Že se jim to bude počítat na střední školy, a že si mnozí z nich uvědomují, že i ztěch výstupů jsou nějak hodnoceni. Že to vlastně může ovlivňovat tu jejich kariéru nebo tu jejich pozici, se kterou vlastně budou přicházet k těm přijímačkám. Takže ta motivace je možná jako uměle navozená, nevím, jak by to vypadalo, kdyby tam o tohle nešlo, ale nevím.

M: A to téma samotné? Cítíte, že je baví? Jakože zajímají je různé profese a tak?

X: Jo, tak já myslím, že jo, tak ono je to hodně pestrá záležitost, je zajímavé, co to kolikrát obnáší. Já si myslím, že je to dobré téma, vděčný i bez ohledu na tu osmičku, devítku.

M: Čtou si občas práce ostatních?

X: Jo, jo ty jsou tady na nástěnce, občas přistihnu, že to sledují i z ostatních tříd o přestávkách, ale až uvidíte, některé ty práce jsou dost takové nereprezentativní, takže to nevím, jestli třeba mě by to přitáhlo, to jak říkám nevím. Ale vždycky si to prezentují před sebou, takže buď to jsou nějaký ty videa, ty plástve nereprezentují, to není až zase takové to gro.

M: Jasně.

X: Ale myslím si, že až uděláme ten sešit ztěch rozhovorů a tohle, tak si myslím, že to je živý některé ty rozhovory, tak to si myslím, že si to někteří prolistují, oni se o tom občas baví samozřejmě, to jako jo, kde byli a co zažili. Tak to si asi myslím, že je bude bavit.

M: No tak jo, tak díky moc.

X: Nemáte zač a ať se daří.

Rozhovor D: Dana

M = dotazovatel

E = Dana

M: A rovnou řeknu, že dneska je 10. června máme rozhovor spaní E a rozhovor bude posléze anonymizován.

E: Můžeme.

M: To já musím vždycky říct, na začátku. Tak jo mám tady pár otázek, každopádně budu se ptát úplně na cokoliv, kdykoliv a tak. Čím více mi toho řekněte, tím to samozřejmě bude zajímavější! Tak nejdřív se vás zeptám. Jak jste se vůbec ke kariérovému poradenství dostala?

E: Já jsem občankářka – učím občanskou výchovu a anglický jazyk, takže většinou vdevítce a vosmičkách, kde je téma volba povolání atd., takže to byla jedna příčina a druhá příčina, já jsem celkem aktivní učitelka, takže jsem byla vybrána.

M: Aha.

E: Nehledě na to, že jsem asi třikrát po sobě měla deváťáky, takže jsem se tomu hodně intenzivně věnovala.

M: A ten nápad teda přišel od vás nebo od vedení?

E: Od vedení.

M: Od vedení, jo.

E: Přišel přímo od pana ředitele, protože spolu sinkluzí se to na naši paní výchovnou poradkyni nabalilo docela dost, všechny ty papíry a tak. Ona je zároveň i zástupkyní ředitele takže se snažili, třeba nějak tu funkci rozdělit, tudíž se hledal někdo, kdo by vzal tady ten malý částek té její práce.

M: Takže vy máte roli kariérové poradkyně?

E: Ano, přesně tak.

M: A to znamená, to máte snížený úvazek?

E: Ne.

M: Je to jenom další práce navíc?

E: Ano je to jenom další práce navíc!

M: Jasně. A jaké konkrétní role máte na té škole? Jenom kariérovou poradkyni, učitelku občanky, a?

E: A učitelku anglického jazyka. Mám toho kapku víc na starosti, ale to je.

M: To už mimo záznam.

E: Ano přesně tak, no.

M: A třídní učitelka teda?

E: Ano, samozřejmě.

M: Jasně, aktivním se musí vzít všechny ruce, prsty..

E: Ano přesně tak – jsem hlavní angličtinář, hlavní občankář a zapojila jsem se do projektu tereziánská iniciativa, takže jedeme i tímhle směrem a on (hluk vpozadí, těžko porozumět)

M: To je projekt?

E: To je osvěta v rámci holokaustu.

M: VTerezíně

E: Terezín, a tak no.

M: Super nó á, jo a kromě vás se tomuhle tématu teda už nikdo nevěnuje na škole?

E: U nás na škole funguje takzvaný poradní tým.

M: Poradenský tým.

E: Hm poradenský tým. Šéfem je teda paní zástupkyně jakožto výchovný poradce a dále spolupracuje paní psycholožka, kterou máme školní na půl úvazku, dále dvě preventistky na prvním a na druhém stupni a já. To je takový náš tým, kde se jednou za měsíc scházíme řešíme nějaké problémy a tak. A já mám na starosti pouze to výchovné, to kariérní poradenství. (Zamyšleně)

M: Jasně.

E: Když něco nevím, tak se poradím spsycholožkou, výchovnou poradkyní a tak.

M: A jenom jako úplně stručně se zeptám. Když řešíte speciální potřeby žáků tak to má na starosti především výchovná poradkyně, teda?

E: Hmn přesně tak!

M: Jasně to je hrozně zajímavé, protože vlastně na každý škole je to úplně jinak.

E: Já si myslím, že každá škola to má trošku jinak.

M: Tak ehm (zamyšleně). Teďka ještě na začátek, než se začnu ptát na tu konkrétní náplň tak se zeptám co pro vás vlastně znamená pojem kariéra? Když se řekne kariéra, nebo když se bavíme o kariérovém poradenství tak jenom ten pojem kariéra. Co to znamená?

E: (Zamyšleně) To je docela složitá otázka (smích) protože pro každého je kariéra kapku něco jiného, pro mě je to nějaký životní směr vrámci práce, přece jenom člověk třetinu svého života stráví v práci, takže aby nebyl úplně nešťastný a tak. Takže já se snažím těm dětem poradit, aby se vydaly tím směrem, který je nebude úplně ubíjet jenom, protože maminka chce, aby z nich byla zubařka, tak oni půjdou na gymnázium a tak, kde se budou chudáci dřít.

M: A když se bavíme o kariérovém poradenství, tak co znamená kariérové poradenství nebo používáte i jiný termín, než je kariérové poradenství?

E: Asi ne. Hlavně my tomu asi neříkáme vůbec nijak.

M: Jo, jasně.

E: Já jsem ta paní přes přihlášky. (Smích)

M: Jo.

E: Pro děti víceméně. Takže já se snažím víceméně nasměrovat, kam by co by, jak? Doporučit, najít nějakou vhodnou alternativu.

M: Jasně no, tak jo, tak se můžeme rovnou vydat na to, co je náplní. Co je vlastně vaší náplní, jakožto kariérové poradkyně na základní škole.

E: Tak mojí náplní je kompletní servis, to znamená, dát jim nějaký papírek, kde bude napsáno co kdy, kde, jak a kam má donést. Kam se mají přihlásit, kam se mají jít podívat, jak vypadá přihláška, vyplnit přihlášku, jak vypadá zápisový lístek. Dát jim tyhle ty věci a tak. A zároveň jim i poradit, co by chtěli. Spolu spaní psycholožkou, máme takový hezký dotazníček. Podle kterého získáváme nějaké informace, dále vypracujeme profi testy, který si napíšou a asi tak za měsíc po vypracování těch profi testů, až je jako zhodnotíme spolu stěma dotazníčkama, posoudíme a tak. Tak se jednotlivě sejdeme. Rodič, žák a paní psycholožka. A máme nějakých 20 – 30 minut na to, pokud je potřeba víc máme více, prostě si popovídáme snimi, co by chtěli a co to představuje, jestli třeba mají na tu školu, kterou si vybrali podle testů, který nám napsali a tak. Aby třeba neměli přehnaný ambice.

M: A teď bych to zasadil do kontextu a tohle to se děje vdeváté třídě?

E: Přesně vdeváté třídě.

M: Tohle se děje vdeváté třídě, řekněme někde vpůlce roku předpokládám.

E: Vprvní půlce roku, přesně tak, do Vánoc.

M: Jo takže do vánoc, takže třeba někdy vříjnu si uděláte testy.

E: Na konci října píšeme testy. A tak nějak od půlky listopadu do Vánoc už pak máme ty osobní konzultace, kde se bavíme.

M: Jasně, kde se bavíte.

E: Což je velmi časově náročné vzhledem k tomu že máme třeba tři devítky. Tak to je třeba 60 dětí. (Smích) Ale zase ne všichni mají zájem dejme tomu, že tak dvě třetiny mají zájem. Jedné třetině je to třeba jedno nebo už mají vybráno nebo snámi nechtějí hovořit.

M: A jakým stylem na tyhle ty setkání zvete? Jakože napíšete rodičům nebo řeknete?

E: Rodiče dostanou lísteček s daty a pak tam visí na nástěnce papír s časovým harmonogramem a ty žáci si sami napíšou, v kolik hodin přijdou a tak. Takže jsme tam třeba od tří do šesti a po půl hodině jsou tam mezery a oni se tam zapíšou prostě.

M: Jasně, jasně.

E: Takhle u nás fungují také konzultace v rámci rodičovských schůzek a tak.

M: Takže jsou na to zvyklí.

E: Oni jsou zvyklí na tenhle ten systém, že si objednávají svůj čas. (Vesele)

M: Takže tohle to, je teda nějaká ta hlavní naplň.

E: Ano, to je ta hlavní naplň.

M: V rámci nebo, když to zasadíme ještě do kontextu, vy jste vlastně říkala osmá, devátá třída, máte občanku, tak to téma je tam taky probírané?

E: To téma je tam obsažené, normálně v osnovách ŠVP řekla bych takhle hezky moderně. Tak co tam je, že se bavím o tom jaké výhody nevýhody má jaké povolání a tak. Zároveň máme takovou dohodu s různými firmami po městě X a po městě Y, oni nás tam zvou a ukazují ti tam, jak vypadá která profese, co si třeba mají představit pod pojmem nástrojář, co si mají představit pod pojmem IT Specialista na úseku robotiky a tak, což je taky hodně zajímavý.

M: Jasně.

E: Zároveň ještě chodíme na úřad práce, kde pro nás taky dělají dvě besedy. Jedna je vosmičce a jedna je vdevítce.

M: Jo a tady to celé kolečko začíná v osmé třídě.

E: Ano vosmičce to začíná těmi návštěvami těch firem, návštěva toho úřadu práce a tak. Tam je to v té občance a pak vdevítce už se děje ta hlavní část.

M: Já do teď jsem si myslel, že většina (zaváhání) nebo dle RVP je velká část toho zahrnuta v tématu člověk a svět práce. A tak vy to máte tak, že tu náplň člověk a svět práce plníte v rámci občanky.

E: Občanky, přesně tak.

M: Jo, takže nemáte žádný speciální předmět.

E: Nemáme na to žádný speciální předmět.

M: Jasně a občanku mají teda jednu hodinu týdně?

E: Hm.

M: A v rámci občanské nauky se teda nebo říkáte tomu výchova?

E: My říkáme výchova

M: Tak v rámci občanské výchovy máte ještě jiná témata v těchto posledních dvou letech nebo jak.

E: Určitě, tak jako tam se musí probrat i spousta jiných věcí, jako jsou mezinárodní organizace, jak funguje parlament a tak.

M: Jo, takže kolik třeba je to procent času, co se tím zabýváte?

E: Já myslím, že tak jedna třetina osmičky, jedna třetina vdevítce.

M: Jo jo, takže jedna třetina zjedné hodiny týdně, řekněme je tady vyhrazena zhruba.

E: No, tak jako, jak se k tomu člověk postaví. (Smích)

M: Jo jo. (Smích)

E: Že bychom si řekli, tak teď budeme 20 minut hovořit o tomhle a...

M: Jo to je jasný, ne, mě jen zajímal ten odhad samozřejmě. No a takže, když bych to tak nějak shrnul, zatím, co jsem se dozvěděl, ještě třeba se kněčemu dalšímu dostaneme, ale tak vidím, že hlavní náplň je toho kariérního poradenství, tak jsou řekněme, jako přímo, že se o tom bavíte v hodinách, potom chodíte na různé exkurze.

E: Ehm, přesně tak.

M: A děláte diagnostiku, rozhovory, schůzky a tak dále.

E: Ano.

M: A je tady ještě něco, co jsem nevyjmenoval nebo?

E: Tisknu přihlášky, tisknu zapisový lístky, rodiče mi to vyplní, pak jim to vytisknu znova, protože to zkazili.

M: A učit je to vyplnit to je taky v rámci občanky nebo chodí oni prostě sami do kabinetu?

E: Oni dostanou takový manuál, který jsem vypracovala, který je podle mě jednoduchý, ta přihláška není jednoduchá. Teda je jednoduchá, není těžké to vyplnit. A ten kdo to nezvládne, tak ten pak přijde a já mám vypsane konzultace, vyplníme to spolu, ale většinou je to fakt jednoduché. Vzhledem k tomu, že mě už ta přihláška vyjede ze systému předvyplněná, oni už vlastně doplňují jen název školy, obor a číslo.

M: Ehm jo, jo.

E: Už to jako není vůbec těžký. Vtomhle tom je ten systém dobrý. Horší je, že třeba pak, když někdo nenahlásí, že se přestěhovali a tak, a mají tam špatnou adresu...

M: Jasně, tak to si potom, když tak pozmění. Takže to jsou teda ty (slyšet zdálky) se omlouvám musím trochu rozepsat. (Ticho) Tak já bych možná začal u té výuky. Co sžáky probíráte, když se teda bavíte o světě práce a jakým směrem to máte uchopený.

E: Já to беру hodně ze široka, takže se bavíme o tom, proč je dobré hlavně pracovat, všem jsou výhody, že člověk chodí do práce, všem jsou nevýhody, což je většinou velmi ožehavé téma, protože oni většinou vidí, jen ty, co nic nedělají a jen berou peníze od státu, ale zároveň si taky uvědomují...

M: Taková ta lákavá vyhlídka.

E: Jo pro některé velmi lákavá vyhlídka, ale musím teda říct, že máme na škole i pár romských dětí a ty jejich rodiče u nich všichni pracují, že tam zase jako je to dobrý.

M: Nemáte špatného zaměření.

E: Ani ne vtomhle tom případě moc ne, vždycky se někdo najde, ale většinou to jde. No a pak, bereme nějaký výhody, nevýhody jednotlivý povolání a tak. Moc pěkná je myšlenková mapa na různé směry a tak. Ta je hodně baví a ta nám zabere třeba dvě hodiny.

M: Takže tvoříte přímo myšlenkové mapy?

E: Ano tvoříme myšlenkovou mapu, kde ústřední téma je ta práce a pak jsou tam ty větve, jako proč pracovat, proč nepracovat, jaký máme povolání, jaké ty povolání mají výhody nevýhody.

M: A to si teda každý žák tvoří vlastní mapu?

E: Ve skupinách.

M: Ve skupinách, jo.

E: Já hodně ráda pracuji ve skupinách, aby ty děti jako spolu komunikovaly a tak.

M: Jasně, a tam ty informace dávají jak? Jakože?

E: Sami.

M: Sami.

E: První kolo určitě sami, pak to řešíme nějak společně a pak samozřejmě to doplňuju, prostě co mě k tomu napadne.

M: Jasně, jasně. (Smích) A takže řekněme vtěch hodinách se jednak probírá, jak pracovat, co pracovat.

E: Jaký máme povolání, co můžou dělat. Co to znamená třeba práce na částeční úvazek, co to znamená mít víc zaměstnání, ale zároveň taky bereme, že existuje nějaké daňové přiznání a co to je. A co to jsou daňové prázdniny, a tak a dotýká se to i finanční gramotnosti a ta teda, je tam taky obsažena, že jo. Tu tam mám taky teda napsanou.

M: Vrámci té občanky teda.

E: Vrámci té občanky (Smích). Ono tak hezky se mi to tam, tak hezky nabaluje, napojuje. Já nemám ráda, takový to dneska budeme dělat tohle a né, to sem nepatří, to mi sem netahejte.

M: Komunistický přístup. (Nesrozumitelné)

E: Tak to prostě řešíme.

M: Jo, jasně.

E: No a pak do té třídnice, to prostě nějak vypíšu.

M: Jo, jo (Smích) Takže to byly ty povolání. A když se bavíte o povolání tak jak to vypadá, jakože jim tam něco přednášíte nebo?

E: Já nepřednáším. Já nejsem přednášející typ. Spíš je to všechno vrámci nějaké diskuze, skupinový práce, že se o tom sami pobaví, pak se o tom pobavíme vcelku a tak. Nerada bych tam stála a říkala číšník dělá tohle, tohle. Kuchař dělá tohle a tohle. To není úplně jako...

M: Jasně, jasně a co. Takže se bavíte o většině věcech, co ty děti dají dohromady.

E: Přesně tak a já jim jako doplňuju ty širší informace a podobně. Třeba zajímavá je kapitola na vysokoškolský tituly. Kde jsem zjistila, že někteří vůbec netuší, co ty písmenka znamenají a jak se knim dostanou.

M: Jasně, do nedávna jsme netušili ani my, co jsme studovali na vysoký. No, a tak to bylo tohle. Vrámci toho jsme probrali všechna tahle témata. Je ještě něco, co probíráte? Třeba vosmičce probíráte jiná témata než vdevítce? Je to nějak rozvrstvené?

E: Ani ne, tak nějak jako spíš vdevítce si připomeneme, co jsme dělali loni a co bychom doplnili a co bychom tam ještě víc a pak vdevítce už spíš jdeme na ty jednotlivý školy, co k těm povoláním, které jsme brali vosmičce potřebujeme za školy, co a jak vystudovat. Jak zdlouhavá je cesta kveterináři nebo keuroposlanci. A tak, to bylo ožehavé téma, každý chtěl být europoslanec.

M: No to se nedivím.(Smích)

E: Hlavně se jim líbilo, že na to nemusejí umět jazyky, že mají tlumočníka. (Smích)

M: No dokonce, to je krásná vyhlídka. A v rámci toho roku teda občas chodíte na exkurze?

E: Ano, chodíme

M A k těm se dostanete jak, jak se to děje přesně?

E: Český svaz průmyslu dělá vždycky vzáří besedu pro výchovné poradce a kariérní poradce.

M: Ve městě X?

E: Ve městě Y. Určitě mají besedu i ve městě X, ale já, že jsme odsud. Ve městě Y máme besedu, kde jsou zástupci těch firem a nabízej je tam, tyhle ty exkurze, říkají nám, co a jak u nich funguje, většinou tam chodí jejich HR a ty nám to tam všechno hezky vysvětlí a tak. A pak už jde jen o to, abych napsala email a řekla, my přijdeme tehdy a tehdy nebo oni nabízejí sami termíny a je to fajn. Mají to třeba i snějakou hrou. Moc pěkná je exkurze do M.

M: M?

E: Děti zjistí, jak se vyrábí zásuvka, což někteří jako vůbec netušili.

M: Jako plastový?

E: No, no, že to tam montuje takový pěkný robot a jak se takový robot obsluhuje a že robota nemůže obsluhovat úplně každý.

M: (Smích) (Nesrozumitelné)

E: Že není práce za počítačem jen práce za počítačem.

M: Ehm, to je jasný a mě docela zaujalo tady to setkání. Říkala jste setkání výchovných a kariérních poradců, a to je teda, organizuje to svaz průmyslu a...?

E: Český svaz průmyslu, přesně tak.

M: A co se probírá v rámci toho setkání? To mě zajímá, protože o tomhle setkání jsem se já třeba ještě nedozvěděl nikde.

E: To nikde jinde nemají?

M: Nevím, je to možné, ale taky to nemusí být.

E: Tak tady ten svaz českého průmyslu, a právě u nás. Pořádá dvě akce jedna je tahle, ta kde se tam sejdeme my a ty firmy se nám tam představí a říkají po jakých místech je momentálně poptávka a tak. A to většinou tam chodí výchovní poradci i ze středních škol. My jsme jenom taková okrajová skupinka, jako my základkáři.

M: Zatím.

E: Zatím. (Smích) A pak pořádají ještě jednu akci a ta se jmenuje živá knihovna, kde je každá ta firma má svoje stanoviště a ty děti se tam po nějakých 25 minutách točí. A ty firmy se představují přímo těm dětem. Co a jak co třeba vyrábí firma N, která je na brzdový systémy. Co to znamená, ten brzdový systém. Co všechno je tam potřeba za lidi, že to nejsou jenom nějakí lidé u pásu.

M: Jasně.

E: A podobně, je to hodně zajímavý.

M: A to je velmi zajímavé. (Smích.) A jak na to reagují ty děti?

E: Většinou velmi pozitivně, že se na to těší. Jeden zdůvodňuje, že ty firmy rozdávají dárečky. To natáhne každého, ale zároveň jim to rozšíří ten obzor, že vlastně nejsou jenom těch deset povolání, kterou jsou kolem sebe, co dělají rodiče, co dělají nějakí příbuzní, ale že jsou i různé jiné pozice, který by je mohly zajímat, který by je mohly lákat a tak.

M: A když jste říkala svaz průmyslu a zmiňovala jste ty zásuvky nebo ty brzdový destičky, tak jsou to firmy víc montážního nebo průmyslového typu?

E: Ne, ne, ne jezdí tam i O, P, která představuje tu ohromnou škálu všeho, co se dá dneska vyrobit a tak. Ale většinou jsou to firmy tady z kraje.

M: Jasně, to dává smysl. Kolik třeba takových exkurzí podniknete sdětma?

E: Záleží kolik máme času a většinou máme tak tři exkurze vosmičce třeba dvě, tři vdevítce podle toho...

M: Jako skaždou třídou?

E: No, no.

M: Ty jo! Tak to je docela hodně. A to musí zabrat více hodin.

E: Většinou je to nějakých dvě, tři hodinky.

M: Dvě tři hodinky.

E: Ale snažím se to naplánovat, aby to třeba spadlo do toho týdne, kde je třeba výtvarná výchova nebo pracovní činnosti. Nechci tyhle ty předměty jako nějak shazovat.

M: Jasně. (Smích)

E: Snažím se fakt, aby mi to padlo na něco takového, aby mi to nepadlo třeba na matiku nebo na češtinu, která je třeba u přijímaček no. Snažím se to nejvíce napasovat do osmičky do půlky devítky, aby pak už...

M: Měli klid na práci

E: Přesně tak

M: Krásný a když uděláte nějakou exkurzi, tak potom máte nějakou společnou reflexi ohledně toho.

E: Hmn to si pak uděláme vrámci té občanky, co jsme tam viděli, co a jak, co tam bylo dobrý, co tam bylo špatný jestli by je to bavilo, nebavilo.

M: A když se teda bavíme taky o nějakém vpodstatě náboru budoucích zaměstnanců. Tak snažíte se jim to třeba i nějak moderovat, jakože, co se týče, že často ty firmy, že jo, lákají, že jo, staňte se tady opravářem strojů nebo tak. Snažíte se to nějak uvést do kontextu nebo tak?

E: Ani ne, oni většinou to tam nějak poberou sami.

M: Ehm, dobře jasně.

E: Oni přijdou snějakou informací zdomu, pokud je nějaká úplně zkreslená, tak si ji uvedeme na pravou míru nebo tak, ale jinak ne.

M: Hm, super! A no tak to je skvělý a teďka se teda kolečkem vrátíme k těm diagnostikám. Takže po tom co vy se o tom vlastně nějakou dobu takhle bavíte, řekneme děti si získají nějaký větší rozhled, co se vlastně dá dělat a tak dále. Tak se dostanete k těm testům? Co je to konkrétně za testy máte nějaké?

E: Ehm, to jsou něco jako IQ testy nevím, jestli jste někdy viděl profi test?

M: Neviděl, jsem profi test, ale napíšu si

E: Velká chyba. (Smích)

M: Profi test, jmenuje se to jako velké Profi.

E: Hm, profi test a oni to obvykle dělají vpedagogicko psychologické poradně.

M: Hm, jasně.

E: Nebo na úřadu práce. Tak vté sekci...

M: Není to ten test střemi písmenky? Není? Nevíte?

E: Ne. (smích) Má to tři části.

M: Né, tak to není on.

E: Asi ten test reflektuje to, jak jsou na tom ve slovní zásobě, jak jsou na tom sautomatickými schopnostmi, jak jsou na tom snějakou vizualizací, představivostí a tak. Takže nám to dá nějaký obrázek toho, jak...Je to hodně podobný IQ testu.

M: Jo, ale řekněme více rozměrů a potom se to dává do poměru stou volbou jako?

E: Vyjde nám nějaký výsledek. Třeba ano, tenhle žák má předpoklady na to, že zvládne hrabě i vysokou školu, hravě střední školu smaturitou nebo naopak nám tam vyjde, že ty jeho znalosti nebo ty jeho výsledky, co ve škole předvádí, jsou fakt vydřený, že prostě na víc nemá než na ty dvojky. Pak se mu třeba doporučí něco, co už třeba nevyžaduje něco tak složitý a tak.

M: A ten test má třeba nějakou, řekněme, vyhodnocovací část, která je, to děláte ručně nebo to jsou nějaké počítačové testy?

E: Ano, ručně.

M: Ručně a potom vyjde vždycky něco...?

E: Pak vždycky vyjde nějaká hezká křivka, jak na tom jsou.

M: Stává se často, že by žák chtěl na vysokou a neměl by na to?

E: Občas jo, ale je to spíš jako vize těch rodičů.

M: Jo, jo, rodiče chtějí mít právníka a tak.

E: Přesně tak, ale on bude rád, když jako dodělá střední školu smaturitou.

M: Jasně, jasně.

E: Jako on třeba má jedničky, dvojky, ale vždycky to má prostě vydřený. Tam jako není žádný nadání nebo tak.

M: Hm. A ktomuhle se tedy většinou dostáváte vrámci...

E: Vrámcí té konzultace stěmi rodiči a žáky. Vždycky právě chceme, aby tam byli oba dva. Jak ten žák, tak ten rodič. Nebo tedy oba dva rodiče.

M: A spsycholožkou, když to vyhodnocujete, tak se o tom bavíte rovnou nebo?

E: My se sejdem třeba hodinu dopředu, víme, že nám odpoledne někdo přijde, tak se o tom pobavíme, ano, takhle, takhle.

M: A jste pak obě na tom rozhovoru?

E: Ano, jsme tam obě dvě.

M: Na každém rozhovoru obě dvě, to je velký výdaj.(nesrozumitelné)

E: Jo, jo. No, prostě mě doma moc nevidí. (smích)

M: Potom ještě přípravy na další den? (smích)

E: Ano.

M: No a jak probíhá ten samotný rozhovor s rodiči?

E: My jim nejdříve představíme výsledky těch testů, výsledky těch dotazníků, co nám ty děti napsaly. Tam se ptáme, co by si tak děti představovaly, jestli stím rodiče souhlasí, jak se připravují na výuku, co je v životě baví a nebaví, jak tráví volný čas apod. Kdo jsou jejich vzory, koho považují za nějakou autoritu atd.

M: Hm, hm.

E: To je docela zajímavé si to přečíst pak, některé ty děti tam dají docela zajímavé věci. Někteří tam zakřížkují jen ano, ne, odpovídají jednoslovně, to jsou takový extrém. Takže se bavíme o tom, jak to vidí.

M: Hm, hm.

E: Porovnáváme to stím, co oni chtějí, třeba, někdo chce být veterinářem, ale nedělá pro to vůbec nic, to nám vyjde z toho testu, tak se mu to pak snažíme vymluvit nebo poradit, jak se k tomu postavit.

M: Hm, jasně.

E: Třeba naplánovat i jinou cestu než třeba tu, kterou si vytyčil on.

M:Hm.

E: Jo, třeba, že neexistuje jen jedna škola, kterou si našel on, že existuje více škol, že se dá jít i jiným směrem.

M: Hm, hm.

E: Nebo třeba, když mu ty testy nevyjdou moc dobře, což třeba, omlouvám se, by nemusel tu maturitu zvládnout, tak mu třeba doporučíme cestu, třeba nějakého učiliště. Stím, že ano, bude mít jen výučák, ale ta škola nabízí i nějakou nástavbu, na které si pak udělá tu maturitu, kterou potřebuje a je to vlastně jenom o rok delší. Ale je v bezpečí a nemusí se stresovat, že by za ty 4 roky došel k maturitě, ale maturitu neudělal.

M: Hm, hm. Rozumím. No a rodiče?

E: Někteří jsou fajn. Někteří si vedou svou.

M: Jako, že se svými třeba prou, během toho rozhovoru?

E: Ano, přesně tak. Oni vědí úplně nejlíp atd.

M: Jo.

E: Většinou jsou ale chápaví a nechají si poradit.

M: Jo a není to i třeba tak, že byste se i jako společně třeba na něčem dohadovali, jakože byste se v průběhu ještě nějak korigovali?

E: Jo, to taky. Samozřejmě musíme dojít společně ke nějakému řešení, ale je na nich, co si napíší na ty přihlášky. Ne, na nás.

M: Jasně, samozřejmě.

E: Já jim jen dávám svoje nápady, poradím, můžu jim říct, ano, tady ta škola je dobrá, tady to budete mít kapku těžší, tam bych nechodila atd.

M: Hm. A jak se na to tedy rodiče obecně tváří, na ty rozhovory, je to jako pozitivní služba vlastně?

E: Jo, jo.

M: Takže jsou rádi?

E: Ano, jsou rádi, že vlastně něco takovýho je.

M: Škola se chopí iniciativy?

E: Jo, jo, vždycky se najdou rodiče, kteří řeknou, my je připravujeme na přijímací zkoušky a tak. Nevím, jak si to představují někteří rodiče.

M: Hm, hm. No vždycky se dá víc připravovat na zkoušky.

E: Ale, my jim předložíme všechna fakta, za těch devět let je to naučíme, co si z toho přeberou je už pak na nich. Oni pak musí makat doma.

M: Jasně, hm, hm.

E: Což si vlastně někteří neuvědomují.

M: Hm, hm. No, jasně. Mě ještě zaujalo, jak jste zmínila ten dotazník, co vyplňují děti, že vlastně mnohdy vás ty věci překvapí a dozvíte se mnohem víc věcí o těch dětech, to je vlastně, můžeme říct, že to jsou informace, které by se hodily znát, třeba i během školy?

E: Já ty děti samozřejmě znám, tím, že... Některé znám třeba už od třetí třídy, jak učím tu angličtinu. Tak já si je naberu ve třetí třídě a jdu snimi až do devítky. Některý ne, ale i tak, jedu snimi na nějaké výjezdy, jedu snimi na vodák, lyžák...

M: Jasně.

E: Takže ty děti znám, vím, co a jak. Takže tohle jsou jen takové informace navíc.

M: Takže to dokreslí takový ten obrázek.

E: Dokreslí to obrázek o tom dítěti, samozřejmě když něco nevím, tak se o tom pobavím ještě s jeho třídní učitelkou.

M: Hm.

E: Zeptám se jí, jaký na to má ona názor.

M: Hm, hm. A komunikace střídáními tedy funguje mezi vámi?

E: Máme velmi dobrý sbor. Co se učitelů týče. Všechny moje kolegyně a kolegové jsou velmi přátelští. Nedělá jim problém mi na cokoli odpovědět, nikdo mi nezatajuje informace, ba naopak. Vždycky všechno napráskají a tak.

M: (smích) Rozumím. A to téma kariérového poradenství nebo ne jenom poradenství, ale řekněme, právě to, kam ty děti míří, kam podávají přihlášku, to se tedy jako, živě, tedy probíhá nějaká komunikace mezi vámi a třídními učiteli?

E: Jo, ale není to nějaký cílený, že bychom se scházeli kvůli tomu vpondělí ve dvě a jeli.

M: Jo, jo, jenom tak jako. A sami to téma třídní učitelé řeší víc.

E: Hm, tak baví se s těmi dětmi co a jak, snaží se jim být nějakým kamarádem, poradcem, taky vtomhle směru.

M:Hm, hm. Jasně.

E: Někdy se stane, že ty děti se ptají jich a ne mě. Tak vědí a řeknou nebo je i pošlou za mnou. Někdy mají větší důvěru.

M: Hm, jasně. Tak myslím si, že jsme tohle téma probrali, myslím si, že se možná časem ještě doplní.

E: (smích)

M: Kolik máte času, abych vás tu nedržel nějak.

E: Do dvanácti.

M: Jo, tak zkusíme tak do půl hodinky skončit. Teď se zeptám, taková jako kapitolka inspirace, skupiny, zdroje, materiály, kde vy sbíráte podklady, materiály, inspirace, nápady?

E: Všude možně, kde se dá, internet je všemocný, jsou různé pracovní listy, které se dají vygooglit. Ale já si ráda třeba nějaký pracovní listy vygooglím a pak si třeba zpěti pracovních listů poskládám jeden.

M: Jo, jasně.

E: Ale jak jsem říkala, ráda s těmi dětmi diskutuji a bavím se. Takže spíš nějaký podnět od nich. Nemám žádnou osnovu, co s nimi mám probrat. O čem by se děti měly něco dozvědět.

Já nejsem ten typ učitele, co by si tam stoupl a měl přesně připravené, co bude říkat a děti si to budou přepisovat do sešitu. To není úplně můj styl výuky.

M: (smích) No, jako teď jsem dělal státnice a myslím si, že ten styl není úplně efektivní.

E: (smích) Ne, ne, ne. Já mám moc ráda skupinovou práci a jít tímhle tím směrem.

M: Hm, jo.

E: A oni jsou na ní i zvyklí, protože spousta učitelů jede skupinovou práci. Ve spoustě tříd třeba nemáme klasické uspořádání lavic. Většinou máme rovnou ty hnízdečka.

M: Hnízdečka, jasně, znám.

E: Už jsou zvyklí, tak pracovat.

M: Hm, máte nějakou oblíbenou stránku nebo skupinu třeba nebo tak, kde berete tu inspiraci nebo jste ve spojení snějakými učiteli, kteří se tomuto také věnují?

E: Já to dost často konzultuji skamarádkou, která učí ve městě J. Občanku jedeme podle učebnice a tam taky jsou nějaké stránky na tohle to, jinak nějaké diskuze nebo reflexe, kde jsme byli, co jsme viděli.

M: A kamarádka se tomu tedy také věnuje kariérovému poradenství?

E: Hm. A dělá zároveň i výchovnou poradkyni. Ta to má o kapku těžší.

M: Jasně, takže máte prostě přítele na telefonu, se kterým to konzultujete.

E: Ano, přesně tak.

M: Jasně, skvělý. No a nějakou třeba RVP.cz nebo nějakou konkrétní portál nebo konkrétní facebookovou skupinu třeba, která se tím zabývá.

E: Na Facebooku ne, na tom RVP. cz jsou docela zajímavé pracovní listy. Ale jak jsem řekla, já si to ráda plácám podle svého.

M: Jo, jo, ale není teda jedno místo, kde byste řekla, ano, tam se to dá najít.

E: Ne, ne.

M: Jasně, prostě internet.

E: Prostě zadám to, co potřebuju, něco mi vyjede. Už mám nějaké svoje pracovní listy vypracované už delší dobu.

M: Hm, jasně. No tak, probíráte to kariérové poradenství nějak na pedagogické poradě, nějak vtýmu, že by se to probíralo.

E: Úplně cíleně ne, jen když má dojít knějakým změnám nebo jestli jsem si pohlídala všechny termíny a tak. Nebo já jim něco připomínám, že je třeba připomenout dětem tohle to a támhle to.

M: Jo, jo. Ale není to tedy nějak významné téma, jako, že by se to řešilo.

E: Vůbec, centrální téma to není.

M: Ale není ani zas tak okrajové, když jste zřídila tu roli.

E: (smích) No, to zas jako ne, je potřeba, aby tam někdo byl, kdo poradí, řekne ty informace a řekne, co a jak. Orientuje se v té základní problematice.

M: Hm, jasně.

E: Také na školu chodí spousta letáčků od těch různých škol, které pak předávám žákům, moje dveře slouží jako nástěnka, na kterou tyto informace lepím.

M: Jasně.

E: Někdy to přijde jen jednou, někdy víckrát, někdy jim to nakopíruji a donesu do tříd. Tam jim to připnu a upozorním je na to.

M: No, to mi připomnělo jedno téma a to jsou ty střední školy, chodíte na nějaký veletrh nebo tak něco? Na dny otevřených dveří a tak dále.

E: Chodíme, na dny otevřených dveří ani ne, tam si pak zajdou sami, my chodíme na veletrh střední škol Beta.

M: Chodíte tam všichni?

E: Ano, všichni.

M: Jako celá škola? (smích)

E: (smích) Ne, pouze deváťáci.

M: Dohromady tři třídy teda?

E: Přesně tak. A vždycky je to vpátek, nevím, jak to dělají, ale vždycky je to vpátek. Pak chodíme ještě na jeden veletrh, tady ve městě Y. Tam už cíleně nejezdíme, jezdí tam jen srodiči.

M: Jak vypadá ten veletrh u vás? Jsou tam stánečky?

E: Ano, přesně tak, stánečky, snějakými letáčky.

M: Takže děti mají rozchod? Každý si hledá, co chce.

E: Přesně tak, každý jde, kam potřebuje.

M: A potom se ktomu vrátíte při dalšímu setkání.

E: Ano, přesně tak.

M: Takže si tím rozšíří obzory. A je to třeba vtom kontextu, že vté době se bavíte o školách.

E: Jo, to je ten začátek školního roku, kdy si říkáme, že nastal ten čas, kdy nás opustí.(smích). Že už by měli začít přemýšlet, kam půjdou.

M: Hm, hm.

E: Zároveň tam dostávají atlas škol.

M: Aha, atlas škol... (zamyšleně)

E: To je takový ten atlas, kde jsou všechny školy napsaný.

M: Všechny teda zkraje?

E: Všechny zkraje.

M: Jasně, aby měli přehled. A probíráte i tedy rozdíly mezi typy škol.

E: Jasně, někdo přijde stím, že tenhle gympl je lepší než tamten gympl a včem se to liší.

M:Hm

E: Já všem prostě říkám, že tohle je subjektivní prostě.

M: Tak, no, tak když by Vás cokoli napadlo, co jsme nezmínili, tak to klidně můžete přidat.

E: Mě ještě napadá, jak se bavíme o tom veletrhu, že před tím vždycky říkám, zeptejte se na to, co ty školy nabízejí navíc, třeba studijní pobyty a tak. Třeba ano, půjdu na obchodku studovat cestovní ruch. A nabízí mi tahle ta obchodka nějakou stáž vzahraníčí nebo posílají na praxi jenom do hotelu do města X. Takže aby se dozvěděli a dokázali si představit ano, tahle škola nabízí něco navíc, tam by se mi to líbilo více než tam.

M: Hm, jo, no. Tak kdyby cokoli napadlo, tak se ktomu ještě dostaneme. Teď mám ještě dotaz, jak podle vás je důležité kariérové poradenství na základní škole. Protože většinou se toto téma otevírá až na střední škole. Není úplně běžnou praxí, aby se toto téma sdětni otvíralo. Jak je to podle Vás významné?

E: Podle mě je toto velmi důležité téma. Protože ty děti, žáci se potřebují vydat nějakým směrem, tak aby správně zvolili už tu střední školu. Ano vdnešní době může kdokoli dělat cokoli, vrámci nějakých rekvalifikačních kurzů a tak. Ale už jenom výběr toho směru na ty další tři, čtyři roky je velmi důležitý.

M: Hm.

E: Aby nešli studovat elektrikáře, když vlastně chtějí být zvěrolékařem, aby se vydali alespoň tou větví, buď přírodovědnou nebo humanitní. Jako aby věděli, co chtějí dělat, jakým směrem se chtějí vydat.

M: Vnímáte nějakou souvislost stímhle s jejich aktuálním životem? Čemu se věnují právě teď ve škole. Jestli to má nějaký dopad na jejich motivaci ve škole atd.

E: (smích).

M: (smích) Ať už pozitivní nebo negativní.

E: Určitě. Tak mě vždycky zajímá, co chtějí dělat, co dělají ve volném čase. Aby je ta škola pak neprudila, aby dělali něco, co je bude bavit. Aby třeba i ty svoje koníčky dokázali využít při té svojí budoucí práci.

M: Vidíte třeba nějaké dopady, že třeba žák si uvědomí, že se musí začít učit biologií, kvůli tomu, že chce jít na veterinu?

E: Jo, určitě. Jo, jo.

M: Má to tedy vazbu na ten jejich aktuální život.

E: Jo. Někdo si to uvědomí, někomu je to úplně jedno.

M: (smích) Jasně. Jasně.

E: Jsou žáci, kteří nepochopí, že když chtějí studovat třeba bezpečnostní systémy, musí zabrat i ve fyzice, nejen v matematice. Fyziku stále nechávají na okraji. Zase jsou ale děti, kterým to dojde.

M: Tak taková filozofická otázka, jak připraví základní škola žáky na budoucnost.

E: Škola poskytuje jakýsi, jak bych to řekla, určitě je připraví na to, jak společnost funguje. Společnost se ale v dnešní době mění tak rychle, že není schopna to úplně jako okamžitě...

M: Hm.

E: U nás na škole je spousta učitelů, kteří sledují moderní trendy a moderní metody. Ale vím, že na některých školách jsou učitelé, kteří si jedou takový ten svůj systém, výklad, nezkoušejí nic nového, nepracují snovými technologiemi. A to je potom pro ty žáky brzda.

M: Hm, hm. A žáci, co je dál čeká?

E: Někteří vědí, někteří nevědí vůbec nic a žijí si ve svých bublinách.

M: Ale řekněme, když vdevítce opouští tu školu. Dokážete jim nějak předat, co zhruba je bude čekat?

E: Nějakým způsobem jo, my se je snažíme připravit i na nějaký ten praktický život a tak. Stále jsme ještě nezrušili předmět praktické činnosti, pracovní činnosti. Takže my učíme děti vařit, spravovat, zatloukat hřebík. Když jedeme na výjezd, tak jedeme na vodu, kde si sami vaří, že to není o ubytování s jídelnou a tak. Že se snažíme připravit je.

M: To vaří na vařiči nebo?

E: Na vařiči, ano. U některých to skončí zalitím čínské polívky 3x denně, ale jsou tací, co zvládnou i Amore Mio.

M: Ty jo, no, tak, ještě se zeptám, věnujete se nějak specificky dětem, které mají nějaké znevýhodnění nebo jsou třeba se sociálně slabších poměrů?

E: Úplně cíleně ne, ale zajímám se o ně trošičku víc, abych jim dokázala poradit, kam stím jejich hendikepou nebo kam stím jejich znevýhodněním.

M: Hm, což úplně v praxi znamená...?

E: Že třeba vybrat si zdravotní ve městě Y není úplně ideální, protože finanční situace doma není úplně růžová. Že by to doma nemuseli zvládnout.

M: Hm.

E: Můžeme dojít i k tomu, že zdravotní ve městě Y je úplně úžasná, ale spočítejte si, kolik vás bude stát internát, dojíždění. Jestli by třeba nebylo lepší jít na zdravotní do města L.

M: Hm. Co konkrétně děti, co mají třeba lehké mentální postižení nebo řekněme nějaký hendikep třeba fyzický, setkáváte se stím?

E: Taky se stím setkáváme a tady je vyloženě jedna střední škola, která je pro tady ty děti otevřená a bere výhradně děti s nějakým hendikepem. Ale říkám jim, aby zkusili i běžnou školu, stím, že si jenom zjistí, jestli knim budou přistupovat taky individuálně. Řeknou, ano máme stím zkušenosti nebo ne, nemáme stím zkušenosti. Měli jsme tam žáka, který byl ze 70% slepý, takže tomu jsme také vybírali školu v rámci nějakých jeho limitů a tak.

M: Hm a vybrali jste dobře? Jakože našli jste vhodné školy?

E: Já myslím, že jo. Minulý týden odmaturoval.

M: Skvělý!

E: Já myslím, že velký úspěch, ano.

M: A kde maturoval?

E: Šel na gymnázium.

M: Takže máte přehled i o tom, co jednotlivé školy nabízejí třeba? Máte třeba i nějakou špatnou zkušenost?

E: Jsou školy, kde těm žákům není moc dobře, že knim nepřístupují tak individuální jako na základní škole. Ta inkluze není nastavená tak, jak by měla být. Střední školy se tím už nezabývají, tak jako my. My se stím na základní škole musíme nějak poprat a snažíme se.

M: Střední školy už je nemusí babrat, mohou je vyhodit kdykoliv.

E: Přesně tak.

M: Jasně, tak, no, no. Já si myslím, že jsem vyčerpал úplně všechny svoje otázky. Takže kdyby vás úplně cokoli napadlo ke kariérovému poradenství. Jste ráda, že jste si tohle vybrala teda?

E: Určitě jo, já jsem k tomu dostala do kabinetu gaučik, takže já jsem spokojená (smích).

M: Aha (smích), tak to je skvělejší benefit.

E: Jo, jo, mám hezkej kanclík, mám tam křesílko, gaučik a tak. Aby nám tam bylo při tom jednání srodiči příjemně. Že nesedíme vnějaké třídě v lavici. Za hranatým stolem, že je to příjemnější posezení, aby se cítili komfortně.

M: Hm a...

E: Ale kafe ještě nefasuju, to třeba přijde... (smích)

M: A které roli máte nějaký příplatek nebo je to jenom, jakože...?

E: Mám osobní příplatek, jo, jo vrámci osobního ohodnocení.

M: Takže je to za to kariérní poradenství?

E: Ano, ale takhle se to tam úplně nejmenuje. Dělam toho o trochu víc, než to, co ten osobní příplatek obsahuje.

M: Jo, jo, to je takový trend ve školství. (smích)

E: (smích) Jo, to jo, no.

M: No a teďka jdete teda na mateřskou a to se tomu ve škole bude věnovat někdo jiný?

E: Na to vyhodnocování dotazníků a tak, to tam budu dojíždět, protože, přeci jenom ty děti znám asi nejlíp, než aby to po mě převzal někdo jiný. Takový to papírování, to si vezme na starosti zástupkyně.

M: Hm, takže budete dojíždět i během mateřský?

E: Hm.

M: Na rozhovory a tak...

E: Přesně tak.

M: Ty jo, tomu se říká pracovní nasazení. (smích)

E: Já mám ty děti ráda a teď ty, co půjdou do devítky, tak to jsou zrovna třídy, kde mám tu angličtinu od třetí třídy. Takže ty děti opravdu hodně znám. Takže tam, tam je to spíš i taková srdcová záležitost, nechci je nechat úplně na holičkách.

M: Hm, hm, jasně. Takže vlastně tu agendu nepřebírá někdo úplně jiný, tak si to tak rozeberete.

E: Tak něco vezme paní zástupkyně. Stím, že některé věci si nechám. Není to prostě tak, že bych se na dva roky prostě ustríhla.

M: No a ještě úplně zpětně teďka, jak jsme se bavili o těch setkáních s těmi dalšími výchovnými poradci, tak máte tam nějaký prostor se s nimi pobavit s těmi výchovnými poradci?

E: Určitě.

M: Takže máte přehled i o dalších školách, které se tomu nějak aktivně věnují.

E: Ano.

M: A nějaká libovolná informace, která Vás ještě napadá?

E: My jsme s těmi dotazníky a profi testy taková rarita, to úplně není běžný. Většinou řeknou, tak si zajděte do pedagogicko-psychologické poradny. Nebo dojděte si na pracák, oni tam svými ten test udělají. Řeknou vám co a jak.

M: Jo a vy máte vlastně výhodu, že ty děti znáte.

E: Přesně tak.

M: Tím pádem si můžete udělat úplnější obrázek.

E: Ten test se samozřejmě může nepovést kvůli tomu, že to dítě leželo doma sangínou.

M: A to vy poznáte.

E: Přesně, to já většinou vím.

M: Jo, jo.

E: Nebo zase vím, že to je úplný lůzr, který to obšlehl od holky, která seděla vedle.

M: (smích). A teď vyšla najevo jeho hvězdná kariéra.

E: Přesně tak, teď vyšlo, že má IQ 130. A přitom všichni víme, že bude rád, když udělá učňák. (smích)

M: Hm, jo, jo (smích). Skvělý a napadá Vás ještě úplně cokoliv, třeba nějaký zajímavý zdroj nebo zajímavé jméno vkraji. Pochopil jsem, že tady vkraji funguje dobře ten český svaz průmyslu.

E: Ano, ten funguje velmi dobře. Je to hrozně fajn a děti tam chodí rádi, tam vlastně chodí na konci osmičky. Je to fajn, no. A hodně pomáhá úřad práce.

M: A pomáhá ve smyslu...?

E: Dělá besedu pro žáky, radí, říká jim co a jak.

M: Takže tam chodíte na besedu. Jednou za rok?

E: Přesně tak, jednou za rok.

M: A jaká témata se probírají na úřadu práce?

E: Jak třeba prezentovat svojí vlastní osobu, jak probíhá pohovor, jak to funguje na úřadu práce, co mají dělat, když je vyhodí vprváku na střední škole. (smích)

M: (smích) Praktický rady. Motivační.

E: Hlavně ty děti zjistí, kde ten úřad práce je. To je také důležitý.

M: Jo, jo, jo. No tak jo, já myslím, že jsme teda vyčerpali, co jsme vyčerpali. Děkuju moc za váš čas a já to tedy stopnu.

E: Určitě.

Rozhovor E: Eduard

M = dotazovatel

P = E

M: Takže máme 11. června, sedím tady s (zamyšleně) spanem P?

P: Ano

M: Spanem P a nahrávka bude záhy anonymizována a přepsána, jméno bude zlikvidováno (smích).

P: (smích)

M: A můžeme začít, já si jenom vyndám otázky, mám takovou tu zhruba strukturu, řekněme, jo. Jako jsem posílal, ještě teda před tím než se Vás začnu ptát tak, jenom abych trochu uvedl, proč vlastně tu diplomku dělám, mně to téma je taky hrozně moc blízký a zajímá mě, jako já jsem byl v podstatě motivovaný, ne tím školským systémem, vlastně lidmi okolo mě, který třeba se plácali na vejšce a nevěděli třeba, co chtějí.

P: Hm, hm.

M: Vlastně mě docela frustrovalo, vlastně chodil jsem na fajn osmiletý gymnázium, který vlastně stímhle také nepracovalo, nikdy se nás neptal na to, co chceme dělat, jaký jsou naše silný stránky a tak dále. Takže většina lidí to prostě tak nějak střelila od boku nakonec a potom jsem se do toho tak nějak ponořil přes paní S, která mě trochu konzultuje, tu možná znáte asi, neznáte? Paní S, ona dělá ve SKAVU a věnuje se právě tomu kariérovému poradenství právě. Nějakou dobu taky.

P: Nevím, nevím, nevybavím si jí.

M: A taky v EDUinu pracovala, ale to nevadí. No nebo paní H, jestli znáte, neznáte?

P: Tu znám.

M: Tak sní jsem se bavil zrovna včera, taky kvůli diplomce i spanem X.

P: Taky jo, jo.

M: No, oběhnout ten celý svět bylo relativně snadný (smích).

P: (smích)

M: I spanem Y jsem se bavil. No, takže ten mi Vás doporučil, pan Y. Tak vtěhle části, já vlastně se snažím vytáhnout, oslovil jsem pár lidí, na které jsem měl nějaké doporučení nebo kteří se mi sami nějak aktivně ozvali, abych zjistil teda, kde se co dělá. Je to vlastně dost rozdílně, každý to chápe nějak jinak.

P: Hm, hm, ano, ano.

M: Není vlastně žádná koncepce jako na ministerstvu nebo tak. Je to velmi okrajová záležitost výchovného poradce, takže se s tím pracuje všelijak, buď nepracuje nebo pracuje velmi různě. Takže v té první části, já chci něco zmapovat a pak v té druhé části bych si vybral nebo chci si vybrat nějakou takovou školu, kterou bych nějak probral, udělal nějakou případovou studii a tak.

P: Hm, hm.

M: Každopádně teď teda chci od Vás vytáhnout to, co je ten Váš recept a můžeme se dát do toho, takže se nejdřív zeptám, jak jste se vůbec dostal ke kariérovému poradenství vy?

P: No, vlastně já jako na téhle škole působím jako zástupce už 7. rokem.

M: Hm.

P: A když jsme tady jako začínali spanem ředitelem, tak jsme v podstatě hledali nějaké cesty, jak se jako prokopávat tím státním školstvím a hledat nějaký zajímavý věci, který jako není potřeba dělat jako nějakou nastavbu, ale hledat ty cestičky z toho jaké jsou možnosti, jaké mají všichni.

M: Hm.

P: Jo, to je vlastně taková naše filozofie.

M: Hm.

P: A to kariérové poradenství tady vlastně fungovalo, jako tím, že jsem se k tomu dostal jako učitel, pak protože mám češtinu a občanku. A když jsem tady nastupoval, tak i zástupce prostě něco učí, tak jsem začal učit občanku a zbyly na mě ty VKV, jo výchova k volbě povolání.

M: Jo a to máte do dneška.

P: Ano, máme to dodnes. Bylo to tady nastaveno klasicky, prostě jedna hodina týdně vosmičce, jedna hodina vdevítce.

M: Hm.

P: Já jsem si vlastně prošel za jeden rok vlastně všechny ty třídy a vlastně ještě i za druhý rok a vlastně hrozně mně to nevyhovovalo, jo, jakože mi v tom něco vadilo, ale ještě se vrátím včas trochu zpátky, já když jsem se vracel do školství, tak jsem v kraji X na projektech, kdy jsme vzdělávali dlouhodobě nezaměstnaný lidi.

M: Aha.

P: A já jsem jeden rok měl na starosti skupinu, kde to byli vlastně mladý lidi, kteří měli ukončené vlastně jenom základní vzdělání a už jiný vzdělání neměli nebo měli jen část nějaké střední školy a vlastně byli dlouhodobě na úřadu práce.

M: Hm.

P: A tam vlastně po té interakci s těmi lidmi, jsem se dozvěděl od nich, že proč jsou vtěhle situaci, důvodem bylo, že udělali nějakou chybu na konci vlastně základního vzdělávání, jo.

M: Hm.

P: To znamená, že neměli vlastně žádnou představu, rodiče je vničem nepodpořili, nebo je směřovali někam, kam nechtěli. Jo, takže ty lidi začali nějakou střední školu nebo učňák, ale nedodělali to, protože vprvaku zjistili, že to je špatnej směr, že je to vůbec nebaví. A vykašlali se na to.

M: Hm.

P: A pak už je nikdo vničem nepodpořil, takže začali viset někde jako na trhu práce těžce zaměstnatelných, jako se základním vzděláním.

M: Hm.

P: No a to mě za ty dva roky hlodalo jako pedagoga, tak stímhle se snad musí začít někdy něco dělat. Shodou okolností jsem se dostal knabídce jít sem do města P dělat toho zástupce a byla to jedna z oblastí, i tím, že jsem si zmapoval tu strukturu, jak to funguje, že se to pro mě stalo takovou jako srdcovkou, že říká, že vtomhle vidím velikou budoucnost a jsem rád, že se ta diskuze jako otevírá nebo že se stím bude jako něco dělat. Jo vrámci revizí, RVP.

M: Hm.

P: Jo, takže když se vrátím, tak jsem tady začal učit a šel jsem stím motivem do toho, zážitkem nebo s těmi nezaměstnanými lidmi.

M: Hm.

P: Tak jestli je to odpověď na tu otázku?

M: No, určitě, no. No a vy jste učil ty dva roky tu volbu povolání a potom se to nějak přetransformovalo?

P: Tak, přesně tak. Tam pak jsme jako začali šahat trošičku tady do školského vzdělávacího programu. A vtěch všech změnách, které jsme dělali, tak vlastně jsem byl rád, že jsme i nastavili, tak vrámci možností vlastně trošičku jinak, tu výchovu k volbě povolání.

M: Hm.

P: Jo, ta změna, ono tam moc změn nešlo udělat, protože to je nastaveno tak, že to mají mít ty dvě hodiny na tom druhém stupni. Ideálně vosmičce, vdevítce. Ale já jsem mezitím absolvoval různé konference, které se tady ktomu tématu začali otvírat a sdílení dobrých praxí a tam jsem se inspiroval, tuším, že to byla nějaká základní škola změsta M, kteří tam vlastně prezentovali, že to učí už od sedmičky. A to se mně líbilo.

M: Hm.

P: Jo, takže my jsme to tady jako rozhodili, takže jsme to roztáhli malinko, a to, že to učíme od druhého pololetí sedmičky, celou osmičku a první pololetí devítky.

M: Jasně.

P: Jo, takže jsme tu hodinovou dotaci prostě natáhli a tu strukturu toho jsme dali tím, že vté sedmičce, je to zaměřeno spíš na sebepoznávání, v té osmičce je to zaměřeno na takovou tu orientaci vprofesích vmožnostech dalšího vzdělávání, to znamená nějaké střední školy, ale je to opravdu o tom, představit si, co ta profese znamená. Co to obnáší tu profesi dělat. A vté devítce je to spíš směřováno na trh práce a potom si vlastně kolem těch Vánoc, to je tak na výběr té střední školy. Takže je to o tom učit se ten proces toho rozhodování, směřování toho svého života, co vlastně chci. Takže to je nějaká linka, která nám to svým způsobem nějak prolíná.

M: Hm.

P: A jako jestli se to daří nebo nedaří, to je pořád cesta, já jsem to pak za nějaký dva roky neučil, protože tady zase byla potřeba vyplnit hodiny češtiny. Takže jsem opustil tuhle srdcovku a pustil jsem se do výuky češtiny, což mám vystudované a vlastně jsem tu energii dával zase někam trošku jinam. Jo, ale teď jsme zase vbodě, že znovu předěláváme ŠVP (smích). Jo, protože už je to zase nějaký dlouhý čas.

M: Jasně.

P: A snažíme se tam implementovat úplně nový pohled základního vzdělávání. A je myšleno i na to kariérový poradenství. Ktomu si pak možná ještě něco řekneme vnějaké jiné otázce.

M: Hm, hm.

P: No a postupně se ktomu začínám zase vracet. Tady, že to taky přebíral učitel, který učil občanku, taky o tom moc nevěděl, což nemůžu říct, že je to špatně, ale cítím, že to nejde tím směrem, který já jsem si tady vysnil, jak by to mělo pokračovat dál. Takže se těším, že teď by to mohlo, že od příštího roku do toho zase skočím a budu moct tam působit já, jako osobně.

M: Super, super. No, tak jak to teďka aktuálně funguje to kariérové poradenství, když by se zeptal třeba kdokoliv, jako rodič třeba.

P: Tak taky je to vlastně nastaveno, že opravdu máme, vrozvrhu mají děti předmět výchova kvolbě povolání, která je nastavená tak, jak už jsem Vám vlastně říkal. A součástí toho se

vdevítce nabízejí jako konzultace pro rodiče. Ten rodič je dlouhodobě jako problém, ho do toho vtáhnout. Jo jakože se prostě pořád naráží, že rodič má reálnou představu, že nějakým způsobem tak trochu manipuluje a pak zase, když se nám podaří to dítě nějak motivovat, že jako získá představu, co by ho bavilo studovat, zabývat se tím dál. A ty děti stím přijdou domů a ty rodiče, pak řeknou, co jste to stím klukem udělali. Jako kluk prostě půjde tady na gympl, jo a je hotovo. Takže tady to prostě pořád drhne a dře. Takže to si myslím, že bude ještě chvíli trvat, nejen u nás ve škole, ale i ve společnosti, kdy ty rodiče nebudou narážet na ty své stereotypy.

M: Hm, hm, snažíte se na téhle škole spolupracovat s rodiči hodně?

P: Jako myslíte vrámci toho kariérového poradenství?

M: No, já myslel i mimo, jestli jsou zvyklí spolupracovat se školou.

P: Jo, snažíme se je do toho procesu vtahovat, vlastně děláme pro ně i různé kurzy nebo semináře. Možná když jste dneska přicházel tak jste si všiml, že ve škole dneska máme, to teda máme každý měsíc, jako setkání pro rodiče, vždycky nějak zaměřené, tentokrát je to na to, jestli je dobré víceleté gymnázium nebo ne. Jestli je dobré dávat dítě na gympl nebo ne. Takže takové témata se tady snažíme otvírat.

M: Ty jo, hm. A je to tak, že jste už před tím stěmi rodiči vnějakém dialogu nebo je to tak, že se s nimi bavíte jako ne zas tak dlouho, když se je snažíte dostat do školy.

P: Teď úplně nerozumím, kam tím směřujete.

M: No, mě spíš zajímá, proč je to problém ty rodiče do té školy dostat.

P: No ono je to tak, že spíš jsou rodiče, kteří nevědí, dítě neví, tak tam ta pomoc nastavená je, že člověk s nimi promluví, doporučí poradny, různá centra a tak. Ta škola má ty možnosti taky nějaké omezené vtomhle, ale jako jinak jsme škola otevřená jako rodiče vítání. Takže rodiče jsou zvyklí snámi vdialogu být. Když to jenom specifikuju, tak problém bývá, že je to apatie těch rodičů nebo že jim je to úplně jedno a ty děti vtom nechají plavat nebo velice striktně zasahují. To mě tady chybí nějaká ta systematická podpora těm rodičům, jo. To tady zatím nastavené nemáme.

M: Hm, hm. A takže když jsme zmínili, že máte ty dvě hodiny za ten druhý stupeň, výchova kvolbě povolání a potom jsou teda konzultace s rodiči, konzultace jsou to, že vy nabízíte rodičům, aby přišli do školy se o tom pobavit?

P: Tak, tak. Tam už potom vté devítce tam už je to opravdu směřovaný ktomu. Vlastně těm rodičům říkáme na třídních schůzkách, co děti bude čekat vrámci tohoto předmětu, na čem budou pracovat a že vlastně pracují i na tom rozhodnutí, jestli vůbec chci jít třeba dál, jestli se chci dál vzdělávat nebo jestli chci jít třeba úplně jinou cestou. Zároveň se jim nabízí, že pokud budou potřebovat pomoci, tak tady škola prostě je. Je tady kariérový poradce, který

vlastně zároveň je vyučujícím toho předmětu, takže ty děti zná, jakým způsobem pracují a tak.

M: Aha, jo, jo. Potom když ty rodiče přijdou na tu schůzku, konzultaci, tak přijdou sami nebo i s tím dítětem?

P: Někdy přijdou sami, ale to se bavíme jen o jednotkách jo... Já nevím, když je ve třídě 27 dětí, tak přijdou tak tři, čtyři rodiče. Jenom se doptat, zkonzultovat, jestli je to vpořádku. Jsou to většinou rodiče, kteří si nevědí rady, kteří nemají tu představu a to dítě samozřejmě taky. Takže když se to tak potká, je to rodina, co neví, co má dělat. Takže se vtom podpoří. Někdy, ale to je minimum, jak jsem říkal, že se ozvou takhle ne, co s tím dítětem jako děláte (smích). Jo to bylo spíš ze začátku, jako když jsme začínali od té osmičky rozjíždět tu výchovu kvolbě povolání. Ten první rok se to u těch deváťáků jako promítlo.

M: Dali jste jim sebevědomí a oni toho využili? (smích)

P: Jak říkám, pořád jsme na té cestě toho hledání, takže nemůžu říct, ale i různě, když se o tom i bavím, tak je to o tom, že se tu cestu snažíme prorážet, jako, že bych mohl říct, přijďte se podívat, jak děláme kariérku, jo, přijďte, prostě zjistíme, že to není úplně ideál.

M: Jasně, samozřejmě nikdo nečeká, žádný ideál (smích). Jestli teda nějaký ideál existuje, zatím jsem ho nenašel.

P: Jo, ale pořád myslím, že pro školu a tak hraje velkou a důležitou roli. To si myslím, že tak je.

M: Hm, hm a když jste zmiňoval, že je stejný učitel předmětu VKV jako kariérový poradce, to znamená, že by to tak vždycky mělo být.

P: Jo, jo. To jsem minule vysvětloval, na jednom setkání, na jednom semináři, že vlastně my, že když jsme vytvářeli tu koncepci, tak jsme vytvářeli zároveň nějakou koncepci poradenského týmu na škole.

M: Hm, hm.

P: No a vlastně poradenský tým se skládá svýchovného poradce, zpreventisty, zpsychologa zpedagogicko - psychologický poradny, který pravidelně dochází jako jednou za měsíc do školy, pak je tam vedení školy a vlastně součástí je i kariérový poradce, který je i tedy vyučujícím předmětu VKV.

M: Hm, hm, takže toho se snažíte držet, aby to dělal vždycky jeden člověk, který je zároveň kariérový poradce.

P: Tak, tak, ano, ano. Když jsem to dělal já, tak jsem byl taky zároveň kariérový poradce.

M: Jasně, tak to bylo tohle a teď se zeptám je tady ještě někdo další nebo cokoliv nějaká aktivita, která se okolo toho děje. Nemusíte to říkat dopodrobna, já se na to v další otázce zeptám jako dopodrobna.

P: Jasně. Jakoby něco celoškolského tady zatím není. Jediné, co je pravidelně, že se navštěvují trhy středních škol. Jako veletrh Alfa. Tam chodí i osmáci a mají vlastně pracovní listy, že ty osmáci se tam zaměřují, aby se vlastně zorientovali, jako v tom prostoru, co tam je za školy a tak, k tomu mají teda nějaké návodné otázky, že mají sněkým udělat nějaký rozhovor atd. Ty deváťáci mají pracovní list cíleně na to, že mají oslovit a zjistit informace o škole, na kterou by chtěli jít. Ještě tomu předchází, že od září sem chodí studenti prezentovat svoje školy. Spousta ředitelů středních škol se na to netváří a nejsou ochotni sem ty svoje studenty posílat. Já vždycky říkám radši pošlete studenty než nějakou paní z kanceláře, která nám tady dá letáky a to je celé.

M: Studenti můžou být i kritický, že jo. (smích)

P: Přesně tak. A co se třeba daří vtěhle aktivitě, že sem chodí bývalí žáci, kteří už jsou třeba ve třetáku na střední škole a rádi přijdou říct, jak se potýkali stím, jak si vybírali střední školu a tak dále. Prostě vznikne zajímavý dialog mezi současnými žáky a bývalými. To je takový hezký jo, ale že bychom měli nějaký jako projektový dny nebo tak, to zatím nemáme, jo. Ale říkám zatím.

M: Jo, skvělý. No, když se zeptám na to, co pro Vás znamená pojem kariéra.

P: Hm, to je taková klasická otázka (smích), vlastně pro mě osobně je to proces řízení vlastního života, když to řeknu takhle vzletně. Vlastně během tohoto procesu se učíme nějaké rozhodování, od malička se rozhodujeme o spoustě věcech, každý ráno uděláme nějaký rozhodnutí, to si myslím, že do toho procesu kariéry patří. Tím, že se v tom trochu pohybuju vím, že je takový předsudek učitelů, že kariéra je to, že se za něčím ženu. To si myslím...

M: Že není smyslem kariéry...

P: Přesně tak! Pro spoustu učitelů napříč republikou, nejen tady, ale i tady ve sboru se najdou tací, kteří řeknou, že to je zbytečný. Ta kariéra by neměla být vnímána jako ta cesta, že to je proces hledání a řízení vlastního života. Protože kariéra nás provází celý život. Ta základka má prostor pootvírat těm dětem ty dvířka. Nejenom se rozhoduju o malých věcech, ale také o těch velkých. Každé rozhodnutí je nějaký posun. Ať je to dobré nebo špatné rozhodnutí. Na to má ta základní škola prostor, dávat radu do života.

M: Hm.

P: A zároveň samozřejmě, když už jsem to nakouzl, tak si myslím, jakože v tomhle mají střední školy otevřený prostor, na který by měli reagovat. Jakože i to kariérové poradenství

na středních školách je hrozně důležité. Že ty děti, když se rozhodnout jít dál, tak tu podporu potřebují taky.

M: Hm.

P: Jo, takže asi takhle nějak je pro mě kariéra. Že to není pro mě to, že budu slavnej, bohatej, ale že budu člověk, který si je v životě schopen poradit, protože se naučí nějaké věci.

M: A kariérové poradenství?

P: Kariérové poradenství je právě ta podpora, ta podpora toho ukazovat dětem tu cestu, společně jí snimi sdílet, hledat ty možnosti. Co můžu, co vlastně chci, co je moje silná stránka, co je moje slabá stránka. Na čem můžu pracovat, s čím můžu počítat.

M: Hm, Ahm, hm, super. (smích)

P: (smích) Jo, zní to hezky, je to tak, je to potřeba.

M: Já stím naprosto souhlasím. Jo, to je moje oblíbená otázka...

P: Já jsem trošku idealista, takže...(smích)

M: Jste na dobrém místě samozřejmě. Školství potřebuje idealisty.

P: (smích)

M: Tak teď se dostaneme k těm jednotlivým činnostem. Co se tady teda konkrétně děje. Jestli tomu teda mám dát nějakou strukturu, tak tady máme tu Vk...(zamyšleně)

P: VkvP, výchova k volbě povolání.

M: Hm, aha, jo. Potom tady máme nějaké ty konzultace a pak řekněme nějaké veletrhy.

P: Hm.

M: A ty veletrhy jsou v kontextu k té volbě povolání.

P: Ano, přesně tak.

M: Takže jsou na to žáci připravování v rámci toho předmětu řekněme. Nějak to tam třeba rozebírají, ten pracovní list dostanou?

P: Ano, jo, v té osmičce to mají zaměřené na ty profese a součástí každé profese je nějaká kvalifikace. Takže oni vlastně jdou na ten veletrh, aby si tam popovídali vlastně se studentama, který to chtějí dělat a vlastně jim odkrývají to, že je k tomu potřeba nějaká škola, že bez té to prostě nejde. Tak jenom jako, co to vlastně obnáší. Pro ty devátáky už to obnáší to, že si zjišťují nějaké drobnosti k té škole, na kterou chtějí jít, už vědí, co chtějí dělat. Ta drobnost může třeba taky být, jak se do té školy dostanu, jako, jestli tam jezdí autobusy atd.

To si vlastně od těch studentů zjišťují, co tam jako funguje, co tam nefunguje. A samozřejmě navštěvují také dny otevřených dveří.

M: To je asi ve vlastní režii, že jo?

P: Ano, ano, ale škola je na to uvolňuje, když řeknou, že šli na den otevřených dveří, tak jsou omluveni.

M: Jasně, jasně. No a asi bych se teda více mrknul na ten samotný předmět, jestli můžeme.

P: Ano, ano.

M: Na stránkách najdu ŠVP?

P: Ano, najdete.

M: To se musím přiznat, že jsem zanedbal přípravu domácí, ale...

P: No vlastně vtom ŠVP je to popsáno, jakože je to vytaháno sRVP, co šlo, akorát se tam tomu dala ta struktura. Spoustu věcí, se tam opakovalo, tak jsme si stím pohráli, že jsme to roztrídili a tak. Do té osmičky a do devítky. Vlastně jsme do toho inovátorsky mírně zasahovali. Je to rozdělený na tři oblasti, což je vlastně ta myšlenka.

M: Jo, takže můžeme začít sedmičkou, ta je jenom vdruhém pololetí.

P: Tak, tak.

M: Což je řekněme, už jsou vrozkvětu, děti.

P: Ano, ano. A tam docela funguje řekněme to sebepoznání. Oni se ve svém životě dostávají do nějakého bodu, kdy je to zajímavá. Kdo jsem? Co je moje silná stránka, co je moje slabá stránka.

M: Jo, jo.

P: Oni o tom neumí moc mluvit, když o tom mluví, tak mluví jenom, co jim nejde a my se jim snažíme říkat, to co jim jde.

M: Hm.

P: Jo, jako na prvním místě, všem jsem dobrej, co dovedu, ale zároveň je dobré si ty slabé stránky uvědomit, jsem lajdák, chodím všude pozdě, tak jako co pro to můžu udělat, abych to zlepšil. Takže tam se vlastně dělají tyhle ty, buď jsou to jako skupinové věci nebo jako individuální, samozřejmě to sdílení vždycky není na místě, protože ty děti o sobě přemýšlejí. Jako samozřejmě nemůžeme zabrousit do nějaké terapie, na to nemáme kvalifikaci.

M: Hm, hm.

P: Možná je to vněčem tak trošku na povrchu, ale těm dětem to odkrývá takové ty..

M: Jasný, jasný. Zčeho jste vycházeli, když jste to plánovali? Kde jste brali materiály?

P: To je taky problém, no. Hodně se to tedy zlepšilo, teď už se dá dohledat dost materiálů, ale dřív toho moc nebylo. Sbíral jsem praxi na různých konferencích, na různých workshopech, tam si člověk různé materiály nasbíral. Ty jsem potom třeba upravoval na potřeby školy. Vlastně učebnice do teď nemáme, je to pořád o tom vyhledávání, co do toho ten učitel dá.

M: Ano, taky jak dlouho by ta učebnice vydržela, můžu se jenom doptat na to, jaké konference to byly? Kdo to tady pořádá řekněme.

P: Několikrát už to byla ta cena kariérového poradenství.

M: Aha.

P: Ta dělala k tomu nějaké konference, k tomu bylo ještě to vyhlašování.

M: Hm.

P: To bych musel zapátrat, co bylo úplně na začátku. Možná, že to bylo zrovna tohle, myslím první ročník, ono už to běží také déle. To bych musel fakt zapátrat.

M: To nevadí.

P: Kolik let to běží, to nevím. (Přemýšlí)

M: To bude tak 4,5 let...

P: No, tak to sedí. To bude tohle a ty akce kolem toho.

M: Hm, hm.

P: Toho taky nebylo mnoho, no.

M: Hm, hm.

P: No a tam člověk většinou získal nějakou publikaci, setkal se snějakými lidmi, dalo se tam o tom diskutovat.

M: No a jak to vypadá, když přijdu na hodinu, co jsou tam typické aktivity?

P: Tak, jak je to teď, tak na to by lépe odpověděl kolega, který to teď učí.

M: Jasně.

P: Ale byly to aktivity různě vkruhu, kde se diskutovalo, různé testy jsme také dělali, jako zábavnou formou, sobrázkama se pracovalo. Poznávaly se různé odlišnosti, pravák, levák. Dělají se různé aktivity na postřeh, pak co tam ještě bylo? Hodně se tam hraje stěma

vlastnostma, děti spouště slůvkům nerozumí. Takže i ty pojmy, jo. Co to znamená, když jsem takový.

M: Aha, hm.

P: Jo, jako třeba, co znamená, když jsem egoista.

M: Hm.

P: Takže stímhle tím.

M: Jo, takže řekněme taková osobnostní výchova vpodstatě.

P: Ano, vpodstatě ano. Jo, jo, jo, tam ztoho se nějaký ty cíle dají vybrat.

M: Hm, tak jestli můžeme pokročit dál...

P: Hm.

M: Tak vosmičce přechází kprofesnímu vzdělávání?

P: Jo, tak. Takže tam se třeba využívají portály, jako třeba info absolvent a podobně. Nebo ten soubor profesí, já už nevím, jak se to jmenuje. Jaký je to portál, kde jsou všechny ty profese roztríděný? Jak jsou tam knim informace...

M: To si nejsem jistý. Na info absolventovi je to myslím taky.

P: Jo, tohle je, no. No, ale ještě byl nějaký státní, ale to už bude nějaký retro vtuhle dobu si myslím. Ten info absolvent je dobrej, tam je ten profi test, ten si zkouší dělat, jako aby věděli tu aktuální situaci. Ktomu testování tady ještě děláme ty scio testy, tady vdevítce, jim to pak hodí ten koláč, jak jsou na tom se svojí konkurencí. Vyhadzuje jim to, na jaký typ střední školy to vypadá, je to zase nějaká ta cesta vtom jejich rozhodnutí, jo. Rodiče chtějí gympl, ale jako podle těch výsledku to na gympl nevypadá. Takže někdy to pomáhá vtom rozhodnutí i těm rodičům.

M: Jo, jo.

P: Takže tady jsou to spíš takový aktivity opravdu na to poznávání, jo. Zpracovávají různé malé projektíky na to. Zkouší si různé profese. Co jsem třeba dělal já, že se stavěl dům, takže se rozdělily se ty role podle těch profesí a zjišťovalo se, co kdo dělá. Nebo po tom zakládají svojí firmu, takže zase dělají nějaký průzkum, zase dělají nějaký průzkum o co je zájem, vymyslí si nějaký produkt a snaží se nastavit, jak by ta firma fungovala, snaží se nastavit nějakou reklamu, vymýšlí apod. Takže takové nějaké prožitkové věci a podobně.

M: Hm, hm.

P: Ten smysl je, že když chci být třeba veterinářem, tak co to třeba obnáší, co pro to musím udělat. To, co se nám ještě nedaří je sem vtahovat ty profese, no. Jako buď je dotáhnout sem, nebo aby ty profese děti navštěvovaly. Jo to tady moc není.

M: Hm, hm.

P: To se mi právě líbilo, já jsem byl vBělehradě na semináři...

M: Jako vBělehradě...

P: Srbsko

M: Aha, aha.

P: No a tam jsme vymýšleli, co bychom mohli vzájemně dělat, a tam se mi líbilo, že oni mají takové městečka, kde dělají tzv. hiking, kde děti vyrazí do města, mají svoji trasu a obcházejí ty profese a dělají tam různé úkoly. Takže otevřít ten trh práce, tady vím, že Škola Š měla vždycky jeden projekt nastavený, oni možná tu cenu kariérového poradenství jeden rok za to získali...

M: Jo, jo.

P: No to bylo výborný. Mně se třeba líbí, že tady u nás už to začala dělat i paní učitelka na prvním stupni. Jako vrámci své třídy se domluvila srodiči a děti vyrazily za svými rodiči do práce.

M: Fakt?

P: No.

M: Přímo tady u vás na škole?

P: No, no. Byli i u starosty, protože tady máme jeho děti. Bylo to moc fajn, tohle je to, co bych třeba chtěl znovu jako jo, víc podpořit, aby zažili ten živý trh práce, aby zažili, jak to vypadá.

M: Hm, hm.

P: Takže to jako neděláme, ale chci, abychom to dělali. (smích)

M: Jasně, jasně. Tak samozřejmě mě zajímá nejenom ten aktuální stav. Ale i to, kam to směřuje, jsem strašně rád, že i nad tím takhle jako přemýšlíte.

P: Hm, hm.

M: Je to celý rok tedy, celou osmičku?

P: Jo, celou osmičku. Ono to tam zabere, těch témat je tam hodně, jsem mohl vzít teda to ŠVP, abychom se podívali na ty témata, by mě ktomu třeba něco víc napadlo.

M: Můžeme ho otevřít, jestli to...to najdeme jednoduše.

P: Nebo já si můžu přinést notebook, si pro něj skočím.

M: Jo, klidně.

P: (vrátil se s notebookem) Ono ještě natáčíte?

M: Jo, jo.

P: Já ještě myšlenku po cestě, že tam je jako potřeba přemýšlet opravdu, ta hodinová dotace je jedna hodina týdně a to opravdu hodně uteče rychle, když to toho děti mají nějaké aktivity vdruhem pololetí, jako škola vpřírodě, nějaký divadla. Že se občas nakonec stane, že ten učitel ten předmět má jednou za měsíc.

M: Jo, jo, no, jo. Taky jsem učil na Škole P hodinu informatiky týdně.

P: Jo, takže když rozjedete projekt, třeba moje firma, tak ono je to projekt na pololetí.

M: Jasně, jasně, jasně.

P: Takže ono těch aktivit právě tolik tam není. Tak otevřeme si tady stránky (hledají na internetu).

M: 400 stránek...

P: Nejdůležitější dokument školy (smích)

M: My jich máme asi 100-120.

P: My máme spoustu programů. Široký portfolio.

M: My to máme hodně stručné.

P: Tady to jsem Vám říkal, to jsou nějaké kompetence, to je takový trochu retro, no. Očekávané výstupy, takže sedmička ty osobní vlastnosti schopnosti, dovednosti, nedostatky, způsoby jejich překonávání, sebehodnocení, uplatnění vůči profesi, takové to první sebepoznání, no. Osobní zájmy, cíle. To je ztoho původní ŠVP.

M: Hm.

P: Jo, tady je ta osmička. Otvírá se obecně trh práce, nabídka, poptávka. Zčeho se ten trh práce skládá. Že tam jsou ty určité profese. Nabalují to své poznání a snaží se řídit tu svojí kariéru.

M: Možnosti vzdělávání, přesně tak.

P: Vté devítce se pokračuje, možnosti, trh práce, ty různé školy, nabídky, výběr školy.

M: Takže druhy škol a tak dále.

P: Hm, hm. Ano, přesně tak. A pak tam je i to podnikání, to tam nějak vlezlo z toho RVP, tam to ale bylo dost uchopeno, jakože to je podnikatel, jako podnikavost. Takže to se tak nějak balilo dohromady. Jaká jsou specifika, toho být zaměstnám nebo studovat. Takže ta devítka už je jako tak orientovaná víc na konkrétní věci, konkrétní legislativu, navštěvovali úřad práce, tam je ten program tak šílený, to řeknu rovnou, že to jsme řekli, že tam se už chodit nebude. Tam se vrátíte třeba do devadesátého roku třeba, jo. Tam ten posun není a je to škoda, protože to je důležitá instituce, tam jsou ty programy strašný. Když pustí dětem videokazety, jo (smích), víc k tomu říkat nebudu.

M: (smích)

P: Tak jako pro ty děti je to zážitek, protože už ani nevědí, co to ta paní pouští. Obsah si dovedete představit.

M: (smích)

P: Takže na to ŠVP se pak podívejte, co by pro Vás bylo tak zajímavý.

M: Mě teda překvapilo, že je to v posledním půlroce, řekněme, že to teda končí v lednu.

P: Hm, hm.

M: Oni podávají kdy přihlášku?

P: V březnu.

M: Takže nějaký poslední dva měsíce už to teda nemají.

P: Už to nemají, ale je to vlastně doplněno těma konzultacemi. Že vlastně i rodiče vědí, že to končí, o to se víc očekává, že budou mít více dotazů. Co se týče přihlášek, to tam prostě funguje, součástí je i trénink, jak to vyplnit, stím se jim pomáhá, jako určitě.

M: Ten kariérový poradce teda?

P: Tak, tak přesně.

M: Jasně. Tohle byla řekněme náplň předmětu a mě by teďka zajímalo, jestli ohledně řekněme těch daných žáků, jestli se o tom ten kariérový poradce baví i sněkým jiným, jestli to konzultuje třeba se třídním učitelem. Nebo jestli probíhá nějaká výměna informací.

P: Nooo...(zamyšleně).

M: Nebo na pedagogických radách, jestli třeba řešíte...

P: Tak na pedagogických radách se to neřeší, prostor na to vyčleněný je v rámci toho poradenského týmu, ale že by se to řešilo opravdu nějak systematicky, to asi ne. Jo, to asi opravdu ne.

M: Hm, hm.

P: Jako vnějaké neformální rovině, jo, když se třeba sněkým potácate.

M: Což není zanedbatelné.

P: Jo, určitě jo. Ten učitel do toho vstupuje vnějaký interakci stím třídním.

M: A když si třeba vybavíte, jak jste to dělal vy? Jak to probíhalo. Jako třeba, když víte, že u někoho poznáte, že vtom má víc jasno, míň jasno, tak co třeba děláte stěma dětma, které nemají jasno? Bavíte se právě nebo?

P: Tam vlastně fungovalo, co mně se vlastně dařilo, že vlastně opravdu se pozvali i ti rodiče. To byla taková jako triáda, kdy jsme si sedli a vlastně jsme se snažili komunikovat vzájemně. Dítě sdělovalo svoji představu, když představu nemá, tak jsme mu hledali jako přes nějaký zájmy, co ho baví, já nabízel možnosti toho, jak to dítě pracuje, že třeba u něj vnímám větší sociální cítění. Jakože i tak ve skupině funguje, že pomáhá, takže to mohou být pomáhající profese, teď jsme se bavili o tom, co to třeba je, jaká konkrétní profese. Bavili jsme se o tom i stěmi rodiči.

M: Hm, hm.

P: Takže to si myslím, že v pár případech pomohlo, že jsme se takhle všichni sešli. Jsou to jednotlivé případy, většinou je to prostě mlha, tma. Rodič neví, dítě neví. Proto potřebují konzultovat.

M: Hm, hm.

P: No a jinak, když je to ta nerozhodnost, tak klidně doporučujeme tu poradnu, jo. Opravdu profesní testy poradny, ty jsou na té psychologické bázi, což my jim nenabídneme. Jo takže i tohle. Ta poradna vtomhle opravdu spolupracuje.

M: Hm, hm. A jakou formou ty rodiče zvete? Napíšete jim e-mail?

P: Tak, ano, ano. My máme vlastně systém, škola online, což je veškerá komunikace vlastně přes ten portál.

M: Jo, takže takhle napíšete pro rodiče zprávu. No, a jak vrámci toho poradenství, ale nejen vrámci něj nebo takhle ještě jinak to zarámuju. Často mají lidé tendenci něco nazývat kariérovým poradenstvím a to může být nějaká širší definice a tak dále. Nemusí to tedy být něco co je kariérové poradenství, klidně to může být psychologické poradenství a jiné. Nebo to může být jakákoli jiná práce, tak mě zajímá, jak se tady pracuje sžáky individuálně. Řekněme, jaké mají příležitosti ti žáci, aby si tady mohli promluvit sučiteli nebo právě svýchovným poradcem, kariérovým poradcem a tak dále.

P: Hm, hm, tak, máme tady i školního psychologa, tak to se nám daří platit znějakých projektů, docela nám to tady dobře funguje, zároveň máme i třídnické hodiny, kdy i ten psycholog vstupuje do těch třídnických hodin a máme zaškolený sbor vtom, jak vést třídnické hodiny.

M: Aha.

P: Jo, takže na klimatu ve třídách se opravdu pracuje, ty děti mohou spoustu věcí řešit už se svým třídním učitelem a pokud to potřebují jako opravdu individuálně, tak potom se nabízí ten školní psycholog.

M: Aha.

P: Tam ale musí být podpis, že rodič souhlasí, že bude stím dítětem psycholog individuálně pracovat. Tohle si myslím, že se tady daří, že ty děti vědí, na koho se obracet.

M: Aha.

P: Jo a zároveň ta školní psychoterapeutka, to oslovení nám ve škole přijde lepší, jo, i to prostředí je takové terapeutické. Spoustu problémů, které děti vnímají a cítí, tak jsou spíše terapeutického rázu než psychologického, takže potřebují jen nastínit, jak věci řešit. Navést je. Kliničtí psychologové spíše diagnostikují.

M: Jo, jo, radši než diagnózu, tak řešit.

P: Přesně tak, jo, jo. (smích)

M: Jo to dává smysl.

P: Jo, je tady nějaká i zkušenost, že ti kliničtí psychologové...(zamyšleně) že jsme nebyli spokojeni stím řešením. A to jsme možná trošku odskočili.

M: No určitě ne, určitě ne. Mně přijde důležité zmínit, jak se stím žákem pracuje.

P: Jak říkám, i tohle je veliká budoucnost.

M: Jo.

P: Prostě ani tohle není ideální, to prostředí naší školy, na tom se dá opravdu hodně pracovat.

M: Hm.

P: Měl by se tomu dávat větší prostor na těch školách.

M: Hm

P: Vlastně těm dětem se zvyšuje potřeba nějaké individuální práce, což je fajn, že se tak děje a je to dáno inkluzí a vlastně ty školy na to tu kapacitu mohou mít, těm dětem vlastně takhle pomáhat.

M: No, mě zaujaly ty třídnické hodiny.

P:Hm.

M: A že jste všichni proškolení, vy máte tedy představu, jak vypadají třídnické hodiny, to znamená, vy jste tím tedy prošel taky?

P: Tak, tak, ty třídnické hodiny už tady fungují asi 5 let, nechtěli jsme, aby byla třídnická hodina nebyla o tom, že se jenom vyplní docházka a jako budou se řešit kázeňský problémy. Jo, takže pro to, abychom to dobře nastavili, jsme vlastně pracovali celý sbor, celá sborovna. Nějaké to zavádění, jestli chceme třídnické hodiny nebo nechceme, jsme se jasně shodli, že chceme. Jak to budeme dělat, k tomu jsme si přizvali společnost CEDU, centrum demokratického učení, od nich jsme si koupili ty kurzy toho, aby nás proškolili a ty kurzy byly, jakože se pracovalo, to byly takové workshopy, tam se pracovalo na té představě, jak ta třídnická hodina bude vypadat. Pak nabízeli vlastně ty aktivity. Aby si učitelé na vlastní kůži vyzkoušeli, co se dá dělat, co ty děti při tom prožívají apod.

M: Hm, hm, a co se dá dělat? (smích)

P: Zase je to, jsou to různé aktivity vkroužku, komunikační hry, hry skostkami, hry sobrázky. Jo, je to zase spoustu aktivit. Tady vlastně vněčem jsou si podobný jo, protože ty postupy ať je to vrámci VKV nebo třídnické hodiny, tak ty techniky jsou podobný.

M: Hm.

P: Je to zase nějaká další podpora, jak jsem říkal na začátku, že ta kariéra je nějaký proces řízení si jakoby vlastního života, takže i vtom ty třídnické hodiny hrají tu svojí roli.

M: Určitě, právě mě to překvapilo...

P: A máme ji přesně danou vrozvrhu jo, takže třeba pondělí první hodina. Teď jsme to museli kvůli jídelně trochu nabořit, že 1. -3. Ročník si to dávají až na poslední hodinu, jinak od té čtyřky tak tam je to nastaveno na tu první hodinu.

M: Jo, jo. A to teda vede třídní učitel?

P: Ano, ano.

M: A je to od první třídy už?

P: Jo, jo. Každý týden mají všichni hodinu.

M: Aha, aha. Takže ty učitelé prošli před 5 lety nějakým školením a teď mají nějaké osnovy?

P: Tak teď jsme opět vtom bodu, kdy je fakt, že se nám sbor také trochu proměnil, že zase znovu budeme iniciovat nějaké semináře, workshopy, abychom to zase mohli posouvat dál.

M: Jo, jo. A je tam nějaký rekněme vývoj vtom čase? Jakože ty aktivity jsou asi jiné vprvní třídě a jiné vdeváté.

P: To, že to funguje, vidíme na tom klimatu, celkově jako klima školy, že ty děti opravdu si jakoby zvykly na to sdílení a ta atmosféra je opravdu znát.

M: Hm, hm, že můžete srovnat jako před 5 lety a dnes.

P: No, nebo třeba i se školami, kde třídnické hodiny nemají, jaké oni řeší problémy a jaké problémy řešíme my tady. Samozřejmě ty problémy jsou podobné, šikanu tím neeliminujeme, protože to je specifická věc, ale takové ty drobnější problémy, jako třeba jak děti zvládají tu inkluzi, jo, na tom je to úžasný, že dokáží vnímat, že někdo to má prostě jinak, jo. To si myslím, že bez toho vedení těch třídnických hodin, to mají ty školy těžší, proto na to možná mají ty negativní názory. A je to prostě přirozená věc všechno.

M: Jo, hm, hm.

P: A ještě jako novinka je, že od nového školního roku, já to vnímám jako, že to souvisí s tím kariérovým poradenstvím hodně, tak je, že budeme vyučovat Feuersteinovu metodu. Takže děti všestě třídě budou mít předmět, který se bude jmenovat FIE.

M: Aha, hm.

P: Budou se učit pracovat s těmi instrumenty a na tom se budou učit nějaké budování strategií při řešení různých úkolů.

M: Hm.

P: Takže nám do toho vstoupí, to už je ale z toho nového ŠVP, jak jsem říkal.

M: A to je jakoby předvoj toho VKV?

P: Dá se říct, že ano. My to vnímáme, jakože je to start na druhý stupeň, ale vlastně pak jim vsedmičce na to budou navazovat ty VKV.

M: Hm, hm.

P: To FIE už pak mají volitelné, jako když by chtěli pokračovat v dalších levelech, tak se to nabízí jako volitelný předmět. Jo, ale jakože máme nějaké to budování strategie, vlastně to ty děti zase jako posouvá někam dál, no.

M: Hm, hm.

P: A taky, byli jsme proškolení, asi 5 znás má vlastně ten certifikát, že to FIE už můžeme dělat.

M: Hm, hm, jo skvělý.

P: Shodou okolností, ten certifikát mám já a těším se, že to FIE budu učit. (smích)

M: Paráda!

P: Jo, protože pro mě je to taky, jo, zase se vrátím k tomu kariérovému poradenství a vím, co od toho chci.

M: Já když jsem se bavil spanem X, doufám, že to tedy není nějaký zásah do soukromí, ale tak on říkal, že chcete už teda dlouhý léta sepsat tu koncepci kariérového poradenství.

P: Hm, hm.

M: Stím, že teda já jsem tady slyšel fakt strašně moc věcí, které Vás ani vprvní řadě vůbec nenapadly, jako třeba ty třídnické hodiny.

P: Jo, tak jako třídnická hodina je třídnická hodina a někde vzadu vtom to je kariérové poradenství, jo.

M: Hm, hm.

P: Je to proces, jeho součástí je hrozně moc aktivit.

M: Hm, hm.

P: Kariérové poradenství tedy dělá celá škola, můžou ho dělat i ve fyzice, třeba. Jako něco svým způsobem zažívat.

M: Hm, hm.

P: Ale je to složitější to nastavit. Je to spíš vize od tohoto bodu dál do budoucna.

M: Hm.

P: Jo, takže mně teďko přijde, že jsme dočerpali ty možnosti, které jsme si nastavili před těmi 6 lety. A že teď je potřeba vtom pokračovat dál. Jakoby jo, protože ve školství se změny dějí vždy po 3 letech.

M: Hm, hm.

Jo, takže když se něco projeví tak to trvá minimálně ty 3 roky.

M: Hm, hm.

P: Jo, takže teď prostě máme ty další triády před sebou.

M: Hm, hm.

P: Takže vtom vidíme budoucnost, jsem rád, že vtom vedení, už tam jsme tři, protože máme ještě jednoho zástupce a že se vtom vlastně shodneme, že právě tahle cesta je dobrá. Snažíme se být školou, která je zaměřena na ty žáky. A to všechno se pořád protíná do toho kariérového poradenství.

M: Hm, hm. Takže řekněme, v rámci nové koncepce budete mít jako integraci těchto aktivit nebo?

P: Nevím, spíš jako ukázat těm učitelům cestu toho, jako kde se to všude dá objevit, jak říkám je to opravdu jenom vize zatím. Nějaký kroky k tomu ještě nejsou podniknuté. Kromě toho, že se zakládá to FIE, třeba.

M: Hm, hm, super. Napadá Vás ještě něco, co třeba učitelé dělají ve svých hodinách, jakože ve fyzice jdou třeba navštívit jadernou elektrárnu nebo něco vtomhle smyslu?

P: (smích) Jo, na druhém stupni to asi právě moc není, tam jediné občas, že se dostanou na fakulty, jako na přírodovědnou, takže tam vidí, jak pracují, co to je být vědcem. Stím se občas setkají, ale není to systematické. Jo, to není.

M: Hm, hm. Teď se ještě zeptám na kapitolu inspirace, zdroje, materiály (smích).

P: Tak to už jsem tu trochu nastínil, že je to boj, je to chaos. Jo, je to chaos, ale v dnešní době ten chaos začíná být ve více věcech (smích), ale pokud ten chaos je trochu řízený, což mi přijde, že právě jo, že i v rámci různých plánů to kariérové poradenství hraje důležitou roli, takže se setkávám s různými lidmi z různých krajů, ať je to třeba Liberecký, který mě teď napadá jako první, tak vím, že tam jsou fajn lidi, kteří se to snaží strukturovat. Snaží se vytvářet třeba příručky pro učitele. Nějaký inspiromaty a tak dále.

M: Hm, hm.

P: Myslím si, že tohle je na dobré cestě, přibývá těch konferencí, seminářů.

M: Hm, hm.

P: Takže nějaké to povědomí tady o té oblasti se začíná zvyšovat, jo. Já jsem rád, protože s T jsem v té pracovní skupině revizní RVP, my se snažíme udělat něco pro to, aby se to začalo vnímat jako víc a na vyšší úrovni. Možná je náš cíl naivní, nebo můj, T se to snaží dělat velice dobře, já si ho za to hrozně vážím. Já vnímám to kariérové poradenství jako jeden zpilířů budoucího školství.

M: Hm, hmn.

P: No a jsem rád, že se to tam malinko daří dostat. Díky tomu jsem potkal i spoustu zajímavých lidí.

M: Jo, jo, takže máte nějakou síť kontaktů prostě...

P: Jo, jo. Třeba výborně to funguje v Plzeňském kraji...

M: Ten byl na tom setkání týž školy Š...

P: Ano, ano...

M: Teď nevím, jak se to přesně jmenuje...(Zamyšleně) centrum ... nevím (smích)

P: Já jsem dneska taky nějaký vygumovaný, ale to dohledáte jednoduše.

M: Jasně.

P: No, takže tam dělají velký kus práce, pak jihomoravský kraj je taky dobře nastavený.

M: Centrum vzdělávání všem v Praze (hledá na internetu) to je v Brně, o nich jsem také slyšel.

P: Takže opravdu jako, se na té úrovni na tom pracuje. A je to dobře. No a třeba když se vrátím k tomu Bělehradu, tak tam nás bylo 11 učitelů z celé republiky.

M: Hm.

P: Takže jsem měl možnost mluvit s lidmi, kteří byli opravdu, já nevím, z (českých měst) A, B, C, pak tam byli lidé z D. A to setkání bylo hrozně zajímavý.

M: Hm, hm.

P: A pak ještě když člověk viděl tu zkušenost, jak to v tom Srbsku mají, vlastně oni si to nastavili v tom kurikulu státním, takže ty lidi nám ukazovali ty cesty, co jako se dá všechno dělat.

M: Hm, hm.

P: My jsme jim zase ukazovali, co děláme my a bylo to prostě strašně příjemné setkání.

M: Hm, hm. Skvělý! Tak asi bych to pomalu směřoval ke konci a ještě bych dal takovou jednu specifickou otázku a to je kariérní poradenství u znevýhodněných skupin a teď nemluvím jen o těch inkluzivních dětech a tak dále.

P: No jasně, mohou to být děti s odlišným mateřským jazykem a tak.

M: No, přesně tak, kdokoli, kdo je nějakým způsobem znevýhodněný na trhu práce, tak jestli se jim tady věnujete nějak specificky na téhle škole a jestli se to i nějak projevuje do toho kariérového poradenství

P: Tak vlastně součástí naší školy je ještě, jako máme celkem tři budovy a jedna z těch budov jsou jenom speciální třídy, jo podle §16, takže tam vlastně chodí děti, které mají ty potíže tak vysoké, že nemůžou být v rámci inkluze v jedné třídě a vlastně tam ten předmět VKV funguje taky.

M: Hm.

P: Jo, takže oni vlastně jedou v rámci toho našeho ŠVP, takže tu podporu dostávají stejnou a shodou okolností to učí stejní učitelé. Ne, neučí pardon, učili, ale teď to má jiná paní učitelka. Která tím předmětem měla zkušenosti z předešlé školy.

M: Jo, hm.

P: Takže tu strukturu tam mají stejnou.

M: Hm a...

P: Takže tu podporu dostávají.

M: A ty normálně vzdělávající se?

P: Ty co jsou jako vrámci inkluze tady?

M: No, no.

P: Tak vlastně jsou součástí toho předmětu, tam možná cílíte, jestli dostávají větší individuál...

M: Přesně, ale nemyslím konkrétně kariérové poradenství...

P: Ty případy mají většinou ještě sociální specifikum, takže tam spíš člověk řeší to, že nechodí do té školy nebo vlastně nejdřív musí pracovat na tom svém jazyku, když jsou to cizinci, jo.

M: Aha, hm.

P: Aby vlastně zvládli češtinu na té komunikační úrovni, takže tam na to ostatní poradenství nezbyvá čas jako, když to takhle řeknu.

M: Jasně, jasně.

P: Takže, když bych měl odpovědět tak asi ne, obecně. Že bychom tady měli opravdu pravidelné konzultace s těmi dětmi, to nemáme.

M: Hm, hm. Vidím vtom, že jste někde tady a vidíte to až někam do stropu (smích).

P: Ano, to tak je. Když chce člověk někam mířit, tak musí hodně vysoko. (smích)

M: Skvělý! Tak jestli Vás ještě cokoli napadá a chcete dodat.

P: To spíš asi jenom pro Vás, že jsem rád, že se tím někdo zabývá.

M: Hm, hm, to si myslím, že jo.

P: Prostě, že tahle oblast si to zaslouží.

M: Já myslím, že jsem první na fakultě (smích).

P: Hm, hm. (smích) Nevím, jak moc oblíbený stím jste, ale... (smích)

M: Ne, tak mám skvělou vedoucí, která se tomu tématu samozřejmě nevěnuje, ale také jí to dává smysl.

P: Hm, hm.

M: A líbí se jí to.

P: No víte co, mě zase jako, když si člověk vezme ten vývoj, tu pestrou práci, kam jako to směřuje, jakoby ta společnost, tak si myslím, že právě nějaké tyhle dovednosti vrámci toho kariérového poradenství jsou pro ty děti nesmírně důležité. Že ten trh práce se prostě proměňuje jo, samozřejmě vliv nějaký robotizace na to bude do budoucna.

M: Hm, hm.

P: Že spousta profesí se promění.

M: Hm.

P: A ty děti se musí učit už od malička reagovat na ty změny, jo.

M: Hm, hm.

P: Jo, že prostě takhle to nějak vypadá a musejí si střídat ty okruhy těch dovedností, co vlastně já umím a dovedu a co vsobě mohu podporovat dál, abych dokázal reagovat na ty změny a řídit si to vlastně.

M: Hm, hm.

P: Což chápu, že to je takhle pro ty rodiče těžký, protože oni stím vlastně taky bojují.

M: No vlastně nikdo z nich ještě neměl kariérový poradenství.

P: Jo, jo, já když si vzpomenu na sebe, tak samozřejmě dělala to výchovná poradkyně, kterou to nebavilo.

M: Hm.

P: A bylo to o ničem. Jako ztráta času.

M: Hm, hm.

P: Přitom to těm dětem dá hodně. To, že nebude umět nějaké vyjmenované slovo, to se asi...

M: To já souhlasím. Přesně tak, pod to se můžu podepsat.

P: Hm.

M: No, já shodou okolností, teď moje známá vyhrála konkurz na ředitelku a já jsem vtakové řekněme jejím užším kruhu, takže si myslím, že tohle téma se tam bude také objevovat.

P: Hm.

M: A mně se hodně líbí, když to jde tou cestou, takové té činné školy, kde se dělají... Tady třeba vedle na duhovce mají kavárničku a takové věci. No a teď, jak jsem nasával ty inspirace od více lidí, tak to je vlastně hrozně skvělý.

P: Hm.

M: Jinak jak jsem se právě bavil stou paní I, tak ona má několik projektů na spoustě škol, takže i ona jako ví, a co ona mi zmiňovala a já si to u Vás taky částečně potvrdil, že vlastně hodně učitelů vtomhle okruhu, jakože dělají těch věcí hodně. Jenom o tom prostě nevědí a nesbírají ty informace ksobě, že si třeba nevedou nějaké portfolio, kde by bylo, tohle už umím a tak. Že se nemůžou kouknout a vpětce, jsem chtěl dělat tohle.

P: Ale víte co, ale co tohle to mělo všechno pomoci. To je ten kariérní řád, já to zmiňuju rád, všude, kde můžu, že ta původní forma byla velice dobře nastavena, je opravdu škoda, že to nefunguje.

M: Hm, hm.

P: Jo, protože tam to dávalo podporu těm učitelům, kteří do toho chtěli tu energii dát. Jo, tam ty portfolio a tohle všechno bylo. Takže vlastně i ten učitel potřebuje tu kariéru, tu podporu.

M: Jo, to souhlasím.

P: Jo, protože je to těžké ta profese, spousta učitelů vtom nevidí ten posun. Že to zamrzlo v nějakém bodě.

M: Jasně, jasně.

P: Tohle tomu mohlo pomoci, ale třeba na to někdy dojde.

M: EDU změna, jestli Vám to něco říká...

P:Hm, hm...

M: Tak ty se vlastně budou snažit něco podobného vysuplovat (smích)

P: Jo, ale rozumíte už je to nějaký klon jo, tam tenkrát to tvořili zajímaví lidi, já jsem se vlastně účastnil těch prvních různých konferencí kolem toho. A přesvědčilo mě to, že to bylo dobrý.

M: Jo, jo.

P: Že to mělo smysl. Jasně některé ty detaily nebyly dotažený třeba.

M: Hm, hm. Co já jsem třeba právě se doslechl ohledně toho, co mi přišlo, že byla taková koncepční chyba, že se to dělalo jen na dobrovolných školách, takže to vlastně jako všichni nadšenci odkývali a jako spoustu těch věcí... a komunikace samozřejmě. Pedagogická komora si na tom vlastně postavila svůj spolek.

P: (smích)

M: No, takže, bohužel, no. Takže každopádně děkuju za rozhovor.

P: Já ještě jenom zmíním...

M: Ano, ano.

P: Že za poslední dva roky jsem měl možnost navštívit několik škol vzahraníčí ať už to byla Belgie nebo Itálie, Holandsko tam asi bylo taky, tak jako tam tím kariérovým poradenstvím umí daleko lépe pracovat.

M: Hm, hm.

P: Protože to je vidět i na těch dětech, jo. Že opravdu přebírají zodpovědnost za svoje vzdělávání. Protože vtom vidí nějaký ten svůj osobní posun. Vtom svém procesu toho řízení. Je to fakt skvělý, když ty děti mluví o tom, co chtějí dělat. Jo, jsou motivovaný. Mě baví tohle, jde mi tohle, tohle, proto chci jít třeba na tuhle školu. A je to opravdu krásný.

M: A mně právě přijde osobně, že se potom to musí projevit hrozně do té jako školy samotný. Že i když vidím posun, vývoj vtom čase, tak že to není, že chodím každý den do práce, která mě nebaví. Což jsem měl často takové zážitky ze školy (smích).

P: Jo, jo, hm.

M: Ale když je to právě nějaký vývoj a vidím, kde se posouvám a přesně jako kam jdu...

P: Tak hlavně jako ten pocit, že to můžu ovlivnit, jako že to mám ve svých rukou.

M: Hm, hm, jo.

P: Ale je to dlouhá cesta jo.

M: Hm, jo, jo. (smích)

P: (smích)

M: No, tak jo, já moc děkuju za rozhovor.

P: Jo, já taky, bylo to příjemný.

M: Jo, jo, to určitě. No, můžeme zůstat v kontaktu.

P: No, určitě, jo, jo.

M: Můžeme klidně časem se stát třeba partnerskou školou, když to tam třeba bude všechno fungovat dobře.

P: Dobrá, dobrá.

M: Je to v Z.

P: Hm.

M: ZŠ A.

P: Hm, hm.

M: Já už teda vypnu nahrávání, ale je to taková normální, klasická základka.